Základní škola a mateřská škola Vřesovice, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

RADOSTNÁ ŠKOLIČKA

Motto: „Moudrý je ten, kdo se dovede učit od druhých.“

(S. E. Thompson)

Projednáno na pedagogické radě:	29. 8. 2023
Projednáno Školskou radou 3. vydání:	11. 9. 2023
Platnost od:	1. 9. 2023
Účinnost od:	1. 9. 2023
Vydala:	Mgr. Dagmar Halašová, ředitelka školy

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název programu:	**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro základní vzdělávání RADOSTNÁ ŠKOLIČKA**
Č. j. :	**ZSaMSVRE/260/2023 4. vydání**
Škola:	**Základní škola a mateřská škola Vřesovice, příspěvková organizace Vřesovice 107 Vřesovice 798 09**
Ředitelka:	**Mgr. Dagmar Halašová**
Telefon:	**582 330 043, 727 988 600, 722 600 916**
e-mail:	**zsamsvresovice@gmail.com**
WEB:	**www.zsvresovice.cz**
IČ:	**75021111**
IZO:	**181 043 076**
Součástí školy:	**Základní škola Školní družina Mateřská škola**
Zřizovatel školy:	**Obec Vřesovice**
Adresa:	**Vřesovice 41, 798 09, Vřesovice**
Telefon:	**582 368 123**
IČO:	**00288951**
e-mail:	**vresovice.pv@volny.cz**
WEB:	**www.vresovice.cz**

Podpis: Razítko:

OBSAH:

OBSAH: 4
1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 7
1.1 Velikost a úplnost školy 7
1.2 Umístění a podmínky školy 7
1.3 Charakteristika pedagogického sboru 8
1.4 Charakteristika žáků 9
1.5 Dopravní dostupnost 9
1.6 Dlouhodobé projekty 10
1.7 Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery 12
1.8 Vlastní hodnocení školy 13
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 15
2.1 Zaměření školy 15
2.2 Pojetí a cíle základního vzdělávání 15
2.3 Organizace výuky při omezení přítomnosti ve školách 18
2.4 Formy vzdělávání distančním způsobem 19
2.5 Výchovné a vzdělávací strategie školy 21
2.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných 27
2.6.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními 27
2.6.2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole 29
2.6.3 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními 29
2.7 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných 30
2.7.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole 30
2.7.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole 31
2.8 Přehled podpůrných opatření 32

2.8.1 Opatření, která realizuje škola sama 34

2.8.2 Opatření, které škola realizuje na základě doporučení školského poradenského zařízení 34

2.8.3 Doporučení ke vzdělávání žáka se speciální vzdělávací potřebou 35

2.9 Začlenění průřezových témat 36

2.9.1 Osobnostní a sociální výchova 36

2.9.2 Výchova demokratického člověka 36

2.9.3 Výchova k myšlení v evropských souvislostech 37

2.9.4 Multikulturní výchova 37

2.9.5 Environmentální výchova 37

2.9.6 Mediální výchova 37

3 UČEBNÍ PLÁNZákladní vzdělávání žáků se realizuje v průběhu povinné devítileté školní docházky. 42

4 UČEBNÍ OSNOVY 45

5 HODNOCENÍ ŽÁKŮ 261

5.1 Způsoby hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou 261

5.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání 261

5.1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole 264

5.1.3 Pravidla pro hodnocení a klasifikaci jednotlivých předmětů 266

5.1.4 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků 266

5.1.5 Zásady a pravidla hodnocení žáků v případě distanční výuky 267

5.2 Kritéria hodnocení - stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace 267

5.2.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření ... 268

5.2.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření 270

5.2.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření ... 272

5.2.4 Stupně hodnocení chování 274

5.2.5 Uvolnění z výuky nebo nehodnocení žáka §16 vyhlášky č.48/2005 Sb. novela 256/2012Sb..... 275

5.2.6 Celkové hodnocení žáka na vysvědčení..... 275

5.3 Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií 276

5.4 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace..... 277

5.5 Způsob získávání podkladů pro hodnocení 278

5.6 Podrobnosti o komisionálních zkouškách 280

5.7 Hodnocení žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními..... 283

Nepovinný předmět Náboženství..... 289

1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 *VELIKOST A ÚPLNOST ŠKOLY*

Základní škola Vřesovice je neúplně organizovaná škola s 1. – 5. ročníkem. Nachází se nedaleko města Prostějova. Jde o školu rodinného typu, která má bližší komunikaci mezi zákonným zástupcem, žáky a školou.

Kapacita školy je 90 žáků. Součástí školy je školní družina. Školní družina má pro svoji činnost vyhrazeny prostory přípravné třídy a učebny cizích jazyků. Kapacita ŠD je 55 žáků.

ZŠ Vřesovice je málotřídní škola s žáky 1. – 5. ročníku, rozdělených do 4 až 5 tříd, podle počtu žáků ve škole. ZŠ je spojena s MŠ a tvoří jeden právní subjekt. Od školního roku 2022/2023 sídlí v prostorách ZŠ také přípravná třída.

1.2 *UMÍSTĚNÍ A PODMÍNKY ŠKOLY*

Škola je umístěna do bývalé farní budovy pod kopcem s kostelem. V roce 2019 byla k farní budově přistavěna nová část školy, se čtyřmi novými učebnami (2 třídy, PC učebna, učebna cizích jazyků). V roce 2022 byly zrekonstruovány prostory Orlovny, která tvoří nedílnou součást školy a je průchozí. Orlovnu využívají žáci ZŠ i ŠD a také široká veřejnost obce Vřesovice. Na ZŠ ve Vřesovicích se vzdělávají děti z obcí Vřesovice, Výšovice a také Vranovice – Kelčice, Skalka, Čelčice, Dětkovice, Dobrochov i z města Prostějova.

Škola má pět tříd – kmenové učebny, PC učebnu s připojením na internet, místnost pro školní družinu, ředitelnu, sborovnu, kabinety VV a školních pomůcek, keramickou dílnu, šatnu, knihovnu, kuchyň a školní jídelnu.

Vybavení tříd a kabinetů pomůckami je velmi dobré a další obnova je prioritou vedení školy.

Školní družina (ŠD) je základním prvkem zařízení výchovy mimo vyučování. ŠD není pokračováním školního vyučování, ani ho nikterak nenahrazuje. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti. Učí děti ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků.

Mimo činnosti výchovně vzdělávací, plní ŠD funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skončení vyučování. ŠD pracuje v kontextu dalších subjektů nabízejících aktivity mimo vyučování (zájmové kroužky, apod.)

ŠD se zapojuje do nejrůznějších kulturních a sportovních aktivit pořádaných školou nebo organizovaných v rámci obce.

Školní družina je otevřena od 7:00 do 7:45 a od 11:40 do 16:00 hodin.

Ve třídách i ŠD jsou výškově nastavitelné lavice a židle. Didaktická a výpočetní technika je na vysoké úrovni. Materiální vybavení odpovídá podmínkám školy. Žáci využívají všechny prostory při výuce i o přestávkách. Na estetickém prostředí školy se velkou měrou podílí žáci i učitelé. V přízemí školy jsou vybudované nové šatny, ve kterých má každý žák svou vlastní skříňku. Pro rozvoj estetického cítění má škola keramickou dílnu, keramickou pec škole zapůjčil zřizovatel. Škola má odpovídající hygienické zařízení, vybavenou výdejnu stravy a školní jídelnu.

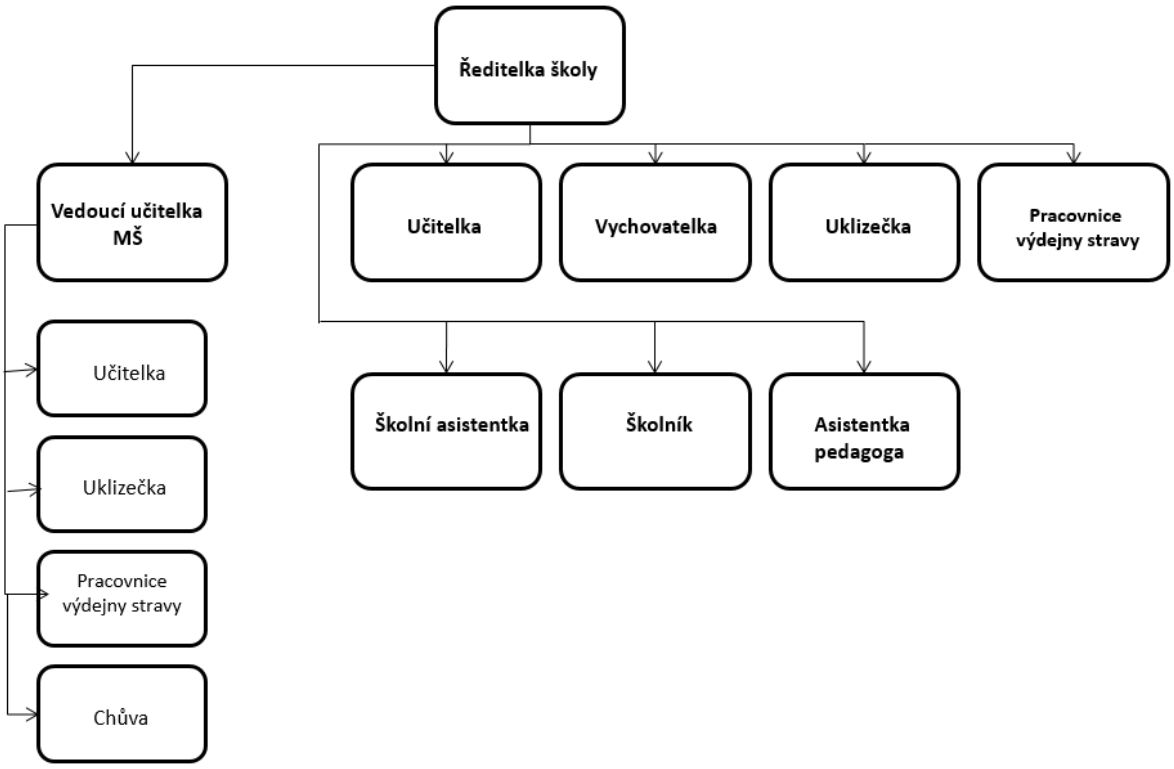
Ke škole patří malý dvorek, upravený ke sportovnímu vyžití dětí.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má 5 - 6 pedagogických pracovníků dle počtu žáků ve škole. Většina z nich je plně kvalifikována. Pedagogičtí pracovníci si pravidelně rozšiřují své znalosti v kurzech a projektech nabízených vzdělávacími středisky. Zajišťujeme výuku anglického jazyka již od prvního ročníku.

Učitel, který ve škole zajišťuje pedagogickou intervenci, má vystudovaný obor speciální pedagogika. Jsme schopni v plné míře zabezpečovat výuku žákům s přiznanými podpůrnými opatřeními dle individuálního vzdělávacího plánu (IVP) i plánu pedagogické podpory (PLPP). Všichni učitelé jsou proškoleni v práci s počítači, v problematice prevence sociálně patologických jevů a ochrany při mimořádných událostech. Někteří mají kurz první pomoci. Učitelé se vzdělávají jak ve svém oboru, tak v oblastech kritického myšlení, činnostního učení a zvyšují tak kvalitu své práce.

Ve školní družině pracují 2 vychovatelky.

1.3 *CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ*

Na ZŠ ve Vřesovicích se vzdělávají děti z obcí Vřesovice, Výšovice, Vranovice – Kelčice, Hradčany, Čelčice, Skalka, Dětkovice, Dobrochov i z města Prostějov.

Skladba žáků:

- Školu navštěvují žáci 1. až 5. ročníku.
- Škola je malotřídní - je trojtřídní až čtyřtřídní, podle počtu žáků.
- Kapacita základní školy je 90 žáků.
- Kapacita školní družiny je 90 žáků.

1.4 *DOPRAVNÍ DOSTUPNOST*

Do ZŠ Vřesovice chodí nejen děti místní, ale dojíždějí do ní děti i z Výšovic a Vranovic – Kelčic, Hradčan, Čelčic, Skalky, Dětkovic, Dobrochova i z města Prostějova. Doprava dětí do školy se uskutečňuje linkovými autobusy. Pro nespádové žáky škola nabízí možnost bezplatného využití školního autobusu. Začátek výuky je stanoven tak, aby všechny děti byly

včas ve škole před zahájením výuky a měly dostatečný čas na přípravu na vyučování. Pobyt žáků v odpoledních hodinách ve školní družině je přizpůsoben odjezdu dětí domů.

1.5 *DLOUHODOBÉ PROJEKTY*

Zdravé zoubky

Ovoce do škol

Mléko do škol

Lyžařský kurz

V zimních měsících organizujeme pro žáky, kteří projeví zájem, vč. dětí z MŠ, lyžařský kurz. Tento týdenní pobyt je zaměřen na vytvoření pozitivního vztahu dětí k zimním sportům, především sjezdovému lyžování. Smysluplné naplnění volného času je jednou z forem, jak čelit sociálně patologickým jevům ohrožujícím děti i mládež. Nenaplnění volného času činností svádí jedince k destruktivním aktivitám. Atraktivní a dobře volená činnost přináší vnitřní uspokojení, radost z úspěchu, nadšení ze zvládnutí nové činnosti, zvyšuje sebevědomí.

Škola v přírodě

Na konci každého školního roku, po domluvě se zákonnými zástupci žáků, pravidelně organizujeme školu v přírodě, která je zaměřena na vzájemné poznání, respekt vůči druhému a posilování vztahů ve vzniklém třídním kolektivu. Výuka má netradiční obsah a klade důraz na poznávání spolužáků i sebe sama a posilování přátelských vztahů ve třídě.

Zápis do 1. třídy

Zápis do 1. třídy probíhá vždy v pátek v odpoledních hodinách. Na zápisu se podílí učitelky ZŠ. Budoucí prvňáci postupně prochází zajímavými stanovišti a plní jednotlivé úkoly, kterými učitelky zjišťují, zda je již dítě připraveno za vstup do ZŠ.

Začátek a konec školního roku

Začátek i konec školního roku jsou výrazné okamžiky v životě žáků. Někdo se těší v září do školy, jiný se těší, až v červnu škola skončí a začnou tolik vytoužené a očekávané prázdniny. Na naší škole se tyto chvíle snažíme zpříjemnit jak nově příchozím, tak i těm, kteří v červnu odcházejí.

V den zahájení školního roku vítají nové prvňáčky a děti přípravné třídy paní ředitelka, páni starostové, paní učitelky, pan učitel a také pan farář, nejprve v Orlovně a poté ve slavnostně vyzdobených třídách. Žáci dostávají šerpu nebo stužku a jsou pasováni do řad prvňáčků.

Den před koncem školního roku probíhá loučení se starým školním rokem. Každý ročník si pro tuto příležitost připraví krátké představení, paní ředitelka poděkuje všem zaměstnancům za celoroční práci a odmění žáky, kteří byli úspěšní v soutěžích a na sportovních akcích.

Vánoční besídka

K dlouhodobým tradicím školy patří pořádání vánoční besídky v Orlovně v budově školy. Žáci základní a mateřské školy nacvičí spolu s třídní učitelkou nebo vychovatelkou divadelní představení s vánoční tématikou, které následně přednesou všem rodičům, prarodičům a přátelům školy, kteří se na ně přijdou podívat.

Dny otevřených dveří

Důležitým prvkem otevřenosti školy vůči široké veřejnosti jsou Dny otevřených dveří. Je v zájmu školy, aby žáci i učitelé měli možnost demonstrovat před rodiči a ostatními návštěvníky výsledky své práce.

Loučení s páťáky

Na konci školního roku probíhá ve venkovních prostorách nádvoří ZŠ slavnostní rozloučení s žáky pátých ročníků za účasti ředitelky školy, pedagogů ZŠ a MŠ, rodičů, starostů obcí Vřesovice a Výšovice a dalších. Páťáci si připraví kulturní pásmo, starostové obcí a ředitelka školy dají páťákům šerpy a drobné dárky. Poté následuje neformální posezení. K této

významné události je každoročně připravováno tablo, které je následně umístěno na veřejném místě obce.

1.6 *SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI A DALŠÍMI SOCIÁLNÍMI PARTNERY*

Zákonní zástupci jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování prostřednictvím žákovských knížek (využívají žáci 1. – 3. ročník), žáci 4. a 5. ročníku používají pouze na elektronickou formu ŽK a třídních schůzek, které jsou vedeny klasickou formou - společné nebo formou individuální konzultace s učitelem. Zákonní zástupci se mohou účastnit vyučování, navštívit učitele v době konzultačních hodin nebo po dohodě v jiném termínu.

Ve škole jsou pořádána i neformální setkání s rodiči – výstavy výtvarných prací žáků, křest knihy, kterou žáci napíší během školního roku nebo dny otevřených dveří, ukázková hodina v 1. třídě. Akce se mohou měnit dle zájmu veřejnosti i školy.

Spolupráce se Školskou radou

Školská rada má 3 členy. Byla zřízena ke dni 19. 6. 2013. Schůzka se uskutečňuje pravidelně dvakrát ročně. Školská rada je pravidelně informována ředitelkou školy o provozu, výchově a vzdělávání ve škole.

Spolupráce se zájmovým spolkem přátel ZŠ a MŠ Vřesovice „Radostná školička“

Spolek pomáhá organizovat různé akce pro žáky ZŠ a MŠ, nakupuje a poskytuje škole různé pomůcky a vybavení, které nelze zajistit z rozpočtu školy. Spolek byl založen 1. 6. 2016, počet členů 5.

Spolupráce s PPP a SPC v Prostějově

Spolupracujeme formou pravidelných konzultací, účastníme se seminářů vedených pracovníky a lektory PPP a SPC. PPP v Prostějově nám poskytuje informace na základě odborných pedagogických a psychologických vyšetření žáka.

Spolupráce s lékaři

Spolupracujeme s MUDr. Janem Smékalem v rámci pracovně-lékařských vztahů.

Další spolupráce

Spolupráce školy s institucemi

- Policie ČR
- Eko-centrum IRIS – pořádání přednášek týkajících se ekologické výchovy
- ZŠ a MŠ Bedihošť
- Okresní knihovna Prostějov (dětské oddělení)
- BOVYS – Ovoce a mléko do škol
- PPP Prostějov
- KS Máj Vřesovice
- Spolek Sokol Vřesovice
- Spolek Radostná školička

Mezinárodní spolupráci zatím neplánujeme vzhledem k podmínkám malotřídní školy.

1.7 *VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY*

Dokument, který byl uveden v §28, odst. 1, písm. e), Školského zákona s novelizací Školského zákona, již není povinný dokument škol. Údaje z vlastního hodnocení školy však považujeme za důležité nejen pro zpracování výroční zprávy (v 6 odst. vyhl.15/2005 ve znění pozdějších předpisů), ale můžeme poskytnout zpětnou vazbu o realizaci cílů vzdělávání a závěry je pak možno využít pro plánování činnosti školy na další období.

Metody: analýza, metody SWOT, anketa, diskuze, dotazník, pozorování, hospitace, průzkum, rozhovor, sociometrie.

Autoevaluace je řízené hodnocení práce školy. Jejím úkolem je ověření a zvýšení kvality výchovy a vzdělávání. Sebeevaluace školy je stanovena § 11 a §12 zákona 561/2004 Sb., a vyhláškou č.15/2005 Sb., kterou se stanovují náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy. Autoevaluace bude realizována nepravidelně v závislosti na situaci ve škole.

Proces evaluace

- vytvoření evaluačního týmu – všichni pedagogičtí zaměstnanci
- stanovení cílů - standarty výkonů (objektivní zjištění současného stavu)
- evaluační nástroje (způsob získávání informací)
- evaluační zpráva (závěrečné hodnocení)

Metody evaluace

- anketa pro rodiče - rozhovory se Školskou radou
- analýza základních dokumentů školy - rozbor tematických plánů
- hospitace - rozhovor s učiteli

Jako nástroje evaluace můžeme využít vlastní i komerční dotazníky např. Mapa školy, také často využívanou SWOT analýzu.

SWOT analýza se skládá ze dvou částí, které mají dvě podčásti:

1. Interní - Silné stránky a Slabé stránky.

2. Externí - Příležitosti a Hrozby.

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

2.1 *ZAMĚŘENÍ ŠKOLY*

Náš ŠVP s motivačním názvem „Radostná školička“ je školský dokument platný od 22. 7. 2013 s účinností od 1. 9. 2013. Vymezuje charakter a obsah vzdělávání. Jeho úkolem není vyjmenovat všechny znalosti, které se má žák naučit, ale zaměřit se přednostně na rozvoj osobnosti žáka. ŠVP obecně formuluje výchovné a vzdělávací cíle a dále stanovuje klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj žáka.

Cílem vzdělávání jsou kompetence, které má žák získat (kompetence učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní). Žák tak bude připraven se učit, získávat tvůrčí přístup, komunikační a prezentační dovednosti, schopnost spolupracovat, jednat s lidmi, nést odpovědnost, řešit problémy, pracovat v týmu, sebevzdělávat se.

Velmi důležité jsou ve vzdělávacím programu tzv. průřezová témata, která prolínají výukou ve všech předmětech.

Průřezová témata obsažená ve vzdělávacím obsahu:

- Osobnostní a sociální výchova,
- Výchova demokratického občana,
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech,
- Multikulturní výchova,
- Enviromentální výchova
- Mediální výchova.

2.2 *POJETÍ A CÍLE ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ*

Základní vzdělávání na 1. stupni usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami). Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k

dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodnou cestu k řešení problémů.

Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání a výchovu v rodině.

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělávání.

Našim cílem je:

- realizovat vzdělávací proces dle našeho školního vzdělávacího programu a připravit žáky pro další vzdělávací stupeň (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných)
- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Náš ŠVP navazuje svým pojetím na tradice české činné školy, kterou lze charakterizovat:

- má činnostní ráz
- je pozitivní vůči žákům
- podněcuje žáky k tvořivé práci
- navrací do školy „zdravý selský rozum“
- při výuce využívá zkušeností žáků
- klade důraz na motivaci žáků k učení
- při výuce se dbá na vysvětlení, proč se čemu učí
- zpětná vazba je důležitou formou zařazovanou do každé vyučovací
- je snahou všech vyučujících, aby bylo probírané učivo žáky dobře zvládnuto
- umožňuje účelně spojovat učiva několika předmětů do projektů
- zdůrazňuje mezipředmětové vztahy

V popředí záměrů a cílů našeho školního vzdělávacího programu je rozvoj tvořivosti žáků. Důležitým předpokladem pro rozvoj tvořivosti je motivovat žáky tak, aby měli radost z pochopení probíraného učiva. Přitom je třeba respektovat jejich individuální vlohy.

Aby žáci byli schopni tvořivě riskovat při řešení úkolů a problémů, je třeba podporovat jejich ***samostatnost, sebejistotu, zodpovědnost, pozitivní sebehodnocení***. Učitelé jsou pro žáky partnery a poradci, pomocníky na cestě za objevováním, jejich oporou.

Veškerá činnost učitelů a především žáků musí být doprovázena ***pocity uspokojení*** **a *radosti z dobrých výsledků*.**

Žák je stále ***podněcován k produkování myšlenek***, nápadů, kladení otázek, odpovídání. Často se tak děje při činnostním učení, ať už s pomůckami, nebo na základě úloh ze života.

Důraz je kladen na využívání poznatků v rámci smysluplných celků, na individuální porozumění a nepřetěžování žáků. Každá činnost, která žáka zapojuje do vyučovacího procesu, která mobilizuje jeho síly, je tou nejlepší metodou získávání nových zkušeností.

Vícesmyslovým zapojením žáků do vyučování je podněcovaná jejich aktivita, posiluje se v nich sebedůvěra, která je vede k soustředěné práci.

Zdůrazňujeme individualizované a kolektivní učení.

Individualizovaným učením rozumíme kteroukoliv formu vyučování, při níž rychlost, kterou žák postupuje při osvojování vědomostí, závisí jen na jeho schopnostech a na jeho práci (činnostech). Uplatňujeme též výuku kolektivní.

Učitel má možnost individuálně sledovat žáky, neboť při manipulaci s věcmi se zobrazuje mysl žáků přímo před každým z nich. Může tak přizpůsobit postup výuky pozorované individuální práci žáků. Velký význam má také to, že nikdo není izolován. Vzájemná nápodoba činností a vyjadřování mezi žáky zefektivňuje vyučování. Vlastní činnosti zařazujeme do výuky krátce a často v různých formách, aby upoutaly pozornost všech žáků, vedly dříve či později k znovuobjevení poznatku, k pochopení učiva a jeho dobrému zvládnutí. Předchází se tak bezduchému memorování látky naučené zpaměti bez porozumění. Kolektivní individualizovaná výuka s využitím činností žáků a zpětné vazby přináší do vyučovacích hodin

přirozenou potřebu diferenciace a skupinové práce. Při hovoru o pozorovaném jevu jsou kladeny otázky nejen učitelem, ale i žáky navzájem.

V rámci našeho vzdělávacího procesu se realizuje harmonický rozvoj tělesných i duševních schopností každého dítěte.

Činnostní učení v tvořivé škole umožní postupně každému žákovi, aby pocítil uspokojení nad svými dosaženými výsledky. Vědomí úspěchu je pak každému vzpruhou k překonávání překážek. Škola musí umožnit každému žákovi takový tělesný a duševní vývoj, jakého je schopen. Způsob a míra žákova rozvoje se neposuzuje jen podle míry vědomostí, ale zejména podle toho, s jakou jasností a jistotou dovede žák myslet, své myšlenky vyjadřovat a řešit úkoly z praktického života, jak se vyvíjí jeho osobnost ve své mnohostrannosti.

2.3 *ORGANIZACE VÝUKY PŘI OMEZENÍ PŘÍTOMNOSTI VE ŠKOLÁCH*

V případě, že je nařízením karantény nebo mimořádnými opatřeními krajské hygienické stanice nebo opatřeními Ministerstva zdravotnictví znemožněna osobní přítomnost žáků ve škole, pak mohou nastat následující situace:

2. 3. 1 Prezenční výuka

V případě, že se opatření či karanténa týká pouze omezeného počtu žáků, který nepřekročí více jak 50% účastníků konkrétní třídy, oddělení či studijní skupiny, škola nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem a postupuje obdobně jako v běžné situaci, kdy žáci nejsou přítomní ve škole, např. z důvodu nemoci. Prezenční výuka probíhá běžným způsobem.

2. 3. 2 Smíšená výuka

V případě, že se zákaz osobní přítomnosti ve škole (onemocnění či karanténa) týká více než 50% žáků konkrétní třídy, studijní skupiny či oddělení, je škola povinna distančním způsobem vzdělávat žáky, kterým je zakázána osobní účast na prezenční výuce. Ostatní žáci pokračují v prezenčním vzdělávání. V uvedených třídách probíhá tzv. „smíšená výuka“, někdy nazývaná též „hybridní“ (pro jednu skupinu prezenční, pro druhou distanční výuka). O způsobu organizace “smíšené výuky“ rozhoduje ředitel školy s ohledem na konkrétní aktuální možnosti a podmínky školy a žáků.

2. 3. 3 Distanční výuka

Pokud jsou splněny podmínky dle § 184 a školského zákona a zákaz osobní přítomnosti platí pro minimálně celou třídu, probíhá v této třídě distanční výuka. Ostatní třídy se vzdělávají dále prezenčním způsobem ve standartním režimu. Pokud je zakázána přítomnost všech žáků školy, přechází na distanční výuku celá škola.

2.4 *FORMY VZDĚLÁVÁNÍ DISTANČNÍM ZPŮSOBEM*

Vzdělávání distančním způsobem může probíhat formou on-line či off-line výuky. Škola vždy přizpůsobí distanční výuku jak individuálním podmínkám jednotlivých žáků, tak také personálním a technickým možnostem školy.

2. 4. 1 On-line výuka

Jedná se o takový způsob vzdělávání na dálku, který probíhá zpravidla prostřednictvím internetu a je podporován nejrůznějšími digitálními technologiemi a softwarovými nástroji. Rozlišujeme synchronní a asynchronní on-line výuku. Při synchronní výuce je učitel propojen s žáky zpravidla prostřednictvím nějaké komunikační platformy v reálném (stejném) čase. Skupina ve stejný čas na stejném virtuálním místě pracuje na stejném/podobném úkolu. Při asynchronní výuce žáci pracují v jimi zvoleném čase vlastním tempem na jim zadaných úkolech a společně se v on-line prostoru nepotkávají. Využívány pro tento druh práce jsou nejrůznější platformy, portály, aplikace, atp., a to jak k samostatnému vzdělávání, tak i k zadávání úkolů a poskytování zpětné vazby. Nejlepšího efektu je dosahováno tam, kde jsou obě formy vhodně kombinovány.

2. 4. 2 Off-line výuka

Pojmem off-line výuka je označován takový způsob vzdělávání na dálku, který neprobíhá přes internet a k realizaci nepotřebuje ve větší míře digitální technologie. Nejčastěji se jedná o samostudium a plnění úkolů z učebnic, učebních materiálů či pracovních listů. Může se také jednat o plnění praktických úkolů využívajících přirozené podmínky účastníků v jejich domácím prostředí – kreativní či řemeslné práce, aplikace znalostí a dovedností v praxi, projekty zaměřené na samostatnou práci žáka či na rozvoj kompetencí. Zadávání úkolů při off-line výuce může probíhat písemně, telefonicky, ve speciálních případech i osobně. Výhodou off-line výuky je absence nároku na technické vybavení a digitální kompetence účastníků. Je

vhodná u nejmladších dětí a žáků, tam, kde socioekonomické podmínky neumožňují on-line výuku, a tam, kde vzhledem ke specifickým potřebám účastníků je vhodné zaměření na praktické činnosti. Off-line výuka vyžaduje zvýšené úsilí učitelů při monitorování zapojení všech dětí a žáků a jejich vzdělávacího pokroku, při poskytování studijní podpory a formativní zpětné vazby. Off-line výuka může zároveň sloužit jako prospěšné zpestření on-line výuky.

2. 4. 3 Konzultace

Ať již probíhá distanční způsob vzdělávání on-line nebo off-line, za všech okolností je třeba, aby učitel monitoroval zapojování jednotlivých účastníků a poskytoval jim individuální konzultace a poskytoval jim individuální konzultace a studijní podporu. Cílem je, aby nikdo nezůstal mimo systém a každý pracoval přiměřeně svým možnostem a podmínkám. Může se jednat o telefonické hovory, on-line chat, e-maily nebo ve speciálních případech osobní konzultace za dodržení všech hygienických pravidel a nařízených opatření.

2.5 *VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY*

Kompetence a cíl základního vzdělávání	Kompetence pro 1. - 5. ročník na naší škole	Co to znamená na ZŠ a MŠ Vřesovice
Kompetence k učení **Cíl**: Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je k celoživotnímu učení.	žák: • seznamuje se s vhodnými způsoby a metodami strategie učení, plánování a organizuje vlastní učení • v jednoduchém textu vyhledává a třídí informace na základě pochopení třídících kritérií vzhledem k individuálním a věkovým zvláštnostem • operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly z nabízeného učiva • na základě svých schopností poznává smysl a cíl učení, adekvátní vztah k učení, posuzuje vlastní pokrok, plánuje si zdokonalení svého učení	• zařazujeme metody – aktivního učení, metody tvořivé školy • vytváříme u žáků návyky k samostatnému učení • zohledňujeme speciální vzdělávací potřeby žáků • vedeme žáky ke čtení s porozuměním • upozorňujeme na konkrétní využití vědomostí a dovedností v praktickém životě • vedeme žáky k získávání poznatků z jiných zdrojů • zařazujeme do výuky práci na PC • vedeme žáky k sebehodnocení a podporujeme sebedůvěru ve vlastní schopnosti • výuka je postupně doplňována motivačními úkoly

Kompetence a cíl základního vzdělávání	Kompetence pro 1. - 5. ročník na naší škole	Co to znamená na ZŠ a MŠ Vřesovice
Kompetence občanské **Cíl:** Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.	žák: • vyslechne názor druhého, přemýšlí o něm • seznamuje se s přesvědčením druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, upozorní na fyzické a psychické násilí • s ohledem na věk se seznamuje se základními pravidly, které se ho přímo dotýkají • je schopen rozhodnout se v jednoduché životní situaci, v případě ohrožení zná základní postupy řešení této situace • seznamuje se s našimi lidovými tradicemi, kulturně historickým dědictvím, dle svého zájmu se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit • uvědomuje si existenci environmentálních problémů, vlastní závislost na přírodě a odpovědnost za vlastní zdraví a kvalitní životní prostředí	• seznamujeme děti se společenskými normami, právy a povinnostmi, upevňujeme a navozujeme správné sociální vztahy • vedeme žáky ke vzájemnému slušnému chování bez hrubosti a násilí, ke snaze si mezi sebou pomáhat • vedeme žáky k respektování a plnění školního řádu • vedeme k chápání sounáležitosti jedince ke své vlasti • rozvíjíme vztah k ČR i k celému světu • společně s dětmi pořádáme různé školní akce podporující lidové tradice • vedeme děti k dosažení co nejvyšší kulturní úrovně • organizujeme pro děti ozdravný pobyt v přírodě v různých lokalitách naší vlasti • podílíme se na ochraně a zlepšování nejbližšího okolí (výsadba stromů, obnova lesa, Den Země

Kompetence a cíl základního vzdělávání	Kompetence pro 1. - 5. ročník na naší škole	Co to znamená na ZŠ a MŠ Vřesovice
Kompetence komunikativní **Cíl:** Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.	žák: • formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v ústním a písemném projevu • naslouchá, rozumí a reaguje na pokyny druhých lidí, zapojuje se do diskuse a obhajuje svůj názor • seznamuje se s různými typy jednoduchých textů a záznamů, s obrazovým materiálem, běžně užívanými gesty, zvuky a jinými komunikačními prostředky • s ohledem na věk využívá informační a komunikační prostředky pro komunikaci s okolím • využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů a spolupráce s ostatními lidmi	• vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni • vedeme žáky ke schopnosti umět hovořit o získaných poznatcích, postupech, dojmech • prezentujeme naši školu na veřejnosti, umožňujeme osobní prezentaci žáků • vedeme žáky ke zvládnutí informačních technologií

Kompetence a cíl základního vzdělávání	Kompetence pro 1. - 5. ročník na naší škole	Co to znamená na ZŠ a MŠ Vřesovice
Kompetence k řešení problémů **Cíl: Podněcovat žáky** k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.	žák: • za pomocí dospělého vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a seznámí se s problémem • vyhledává informace vhodné k řešení problému • s ohledem na věk a schopnosti samostatně řeší problémy, ve kterých volí vhodné způsoby řešení • prakticky ověřuje správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných problémových situací • s ohledem na věk činí rozhodnutí, která je schopen obhájit a nést za ně odpovědnost	• vedeme žáky k otevřenému upozorňování na problémy • společně se žáky se snažíme vzniklé problémy řešit • řešíme problémové úkoly a postupujeme od jednoduchých problémů ke složitějším • na základě pochopení sami žáci navrhují a vymýšlejí různé možnosti řešení problému • povzbuzujeme žáky k trpělivosti a vytrvalosti při řešení problému

Kompetence a cíl základního vzdělávání	Kompetence pro 1. - 5. ročník na naší škole	Co to znamená na ZŠ a MŠ Vřesovice
Kompetence pracovní **Cíl: Pomáhat žákům poznávat** a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.	žák: • s ohledem na věk používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje stanovená pravidla při práci • využívá získané znalosti, zkušenosti a dovednosti ve škole i mimo ni • snaží se hodnotit a vážit si výsledků své práce a práce ostatních z hlediska kvality a hospodárnosti • seznamuje se s různými profesemi a druhy lidské činnosti, utváří si představu o budoucím povolání	• v rámci výuky dbáme na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při pracovních činnostech • vedeme žáky k dosažení zručnosti při práci s různými materiály, k udržování pořádku na pracovním místě • vytváříme s žáky kritéria hodnocení své práce • účelně a zodpovědně využíváme materiály • shromažďujeme papír a organizujeme jeho odvoz • žáky vedeme k sebehodnocení a hodnocení práce druhých • umožňujeme nahlédnout do různých oborů lidské činnosti

Kompetence a cíl základního vzdělávání	Kompetence pro 1. - 5. ročník na naší škole	Co to znamená na ZŠ a MŠ Vřesovice
Kompetence sociální a personální **Cíl: Rozvíjet u žáků schopnost** spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citové vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.	žák: • snaží se podílet na práci ve skupině • snaží se spoluvytvářet pravidla v týmu • učí se přijímat role ve skupině • přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, poskytne pomoc, nebo o ni požádá • přispívá k diskusi v malé skupině • snaží se spolupracovat při řešení daného úkolu • vytváří si postupně pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj • snaží se ovládat své chování a jednání	• vedeme žáky ke spolupráci ve skupině • podílíme se na vytváření pravidel a jejich dodržování • učíme žáky vzájemné toleranci, zodpovědnosti a respektování se navzájem • umožňujeme žákům vyjádřit svůj pocit a postoj (ranní kruh) • setkáváme se s dalšími sociálními skupinami (např. mimoškolní činnosti, exkurze, kulturní akce, jiné školy…) • hledáme řešení modelových situací

2.6 *ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH*

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

2.6.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech

žáků naší školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **PLPP** a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu **IVP**. PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření **upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP**, případně **upravit vzdělávací obsah** tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Upravené očekávané výstupy pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV musí být na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem **metodické podpory**. Pedagogickým pracovníkům bude zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). To znamená, že **části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy** nebo **celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru**, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem**.** V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů).

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ **speciálně pedagogická a pedagogická intervence**. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

2.6.2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

V ŠVP škola stanoví:

- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP
- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

V ŠVP může škola případně stanovit:

- pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.);
- zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jakými jsou například: dělení a spojování hodin, prodloužení základního, vzdělávání na 10 let, odlišná délka vyučovacích hodin
- učební osnovy předmětů speciálně pedagogické péče

2.6.3 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který, odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP)
- spolupráci s ostatními školami

2.7 *VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH*

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

2.7.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

2.7.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

V ŠVP škola stanoví:

- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka
- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

V ŠVP může škola případně stanovit:

- zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky
- pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky školy (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.)
- specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:

1. předčasný nástup dítěte ke školní docházce
2. vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
3. specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků
4. účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
5. občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
6. obohacování vzdělávacího obsahu
7. zadávání specifických úkolů, projektů
8. příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
9. nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit

2.8 *PŘEHLED PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ*

Vzdělávání žáků se SVP probíhá s využitím podpůrných opatření, která se člení do 5 stupňů podle organizační a finanční náročnosti. Pro žáky je podpora bezplatná.

Podpůrná opatření mají definovanou finanční náročnost, která - pokud již není státem hrazená (maturity, závěrečné zkoušky atd.) -, je vyjádřena ve formě kódového označení v přehledu podpůrných opatření, který je součástí prováděcího předpisu, tedy vyhlášky ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Kód uvádí školské poradenské zařízení do doporučení ke vzdělávání žáka se SVP. Škola následně přenese kód normované finanční náročnosti zvolených podpůrných opatření do matriky.

Hlavní podpůrná opatření zahrnují (úplný přehled viz Příloha č. 1 Vyhlášky č. 27/2016):

a) **Poradenskou pomoc školy** (výchovný poradce, školní metodik prevence, případně školní psycholog, školní speciální pedagog, školní logoped) a pomoc školského poradenského zařízení – PPP (pedagogicko-psychologické poradny) a SPC (speciálně pedagogického centra)
b) **Úpravu organizace vzdělávání** (například využívání disponibilních hodin pro vzdělávání žáků se SVP, které umožňují zařadit předměty speciálně pedagogické péče, intenzivnější výuku českého jazyka pro cizince a etnické menšiny, úpravu výuky u selhávajících žáků, úpravu obsahu vzdělávání, dále již zmíněné úpravy v hodnocení žáků a v metodách výuky, úpravy výstupů ze vzdělávání, existuje také možnost prodloužit dobu vzdělávání žáka až o 2 roky atd.)

c) **Úpravu podmínek přijímání a ukončování vzdělávání** – respektuje se, jakým způsobem se žák vzdělával, jaká měl podpůrná opatření, a ta se uplatňují v případě potřeby i při přijímání ke studiu a při ukončování vzdělávání
d) **Využívání IVP** (individuální vzdělávací plán, který se při vzdělávání těchto žáků již dnes uplatňuje), návrh na úpravu vzdělávání žáka připravuje ŠPZ (školské poradenské zařízení) a rodič nebo zletilý žák žádá ředitele školy o možnost vzdělávat se podle IVP; kontrola IVP probíhá 1x ročně. S IVP seznamuje ředitel školy, respektive třídní učitel všechny vyučující, kteří se na vzdělávání žáka podílejí
e) **Asistenta pedagoga, případně dalšího pedagogického pracovníka - například speciálního pedagoga**; ti se nově stávají podpůrnými opatřeními s normovanou finanční náročností
f) **Úpravu vzdělávání neslyšících žáků** s podporou tlumočníků českého znakového jazyka a přepisovatelů
g) **Možnost uplatnit augmentativní a alternativní formy komunikace**
h) **Možnost vzdělávat ve stavebně nebo technicky** upravených prostorách
i) **Úhradu speciálních učebnic, didaktických a kompenzačních pomůcek**

Nová je také možnost poskytovat podpůrná opatření ve školských zařízeních, která se podílejí na vzdělávání žáka, případně na přípravě na vzdělávání žáka. Jedná se především o **družiny, školní kluby**. Druh a rozsah podpůrných opatření vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb žáka a také z toho, která podpůrná opatření má žák k dispozici ve škole a která jsou nezbytná i pro jeho činnost ve školských zařízeních.

Rozsah podpory je limitován dobou, kterou dítě v těchto zařízeních tráví. Popis možné podpory je uveden ve vyhlášce č.27/2016 Sb., v přehledu podpůrných opatření. Pokud je školské zařízení součástí právnické osoby - školy, obdrží škola jedno doporučení ke vzdělávání žáka.

Ředitel školy poskytne ŠPZ, u něhož zákonný zástupce požádal o vyšetření a vystavení Doporučení ke vzdělávání žáka, aktuální informace o podmínkách a možnostech školy, které se vztahují k potřebám žáka a k možnostem takového žáka v ní vzdělávat.

Po vydání doporučení má škola maximální dobu čtyř měsíců pro vytvoření doporučených podmínek pro vzdělávání žáka a zajištění podpůrných opatření. V případě, že v této lhůtě nelze ve škole zajistit např. stavební či technické úpravy, zváží ŠPZ po konzultaci se školou a zákonným zástupcem žáka možnost kombinace jiných podpůrných opatření, v krajním případě doporučí rodiči školu, která je technicky připravena pro vzdělávání žáka.

V případě nemožnosti zajistit v předepsané lhůtě personální podpůrná opatření (asistent pedagoga, speciální pedagog, učitel předmětu speciálně pedagogické péče apod.), hledá do doby zajištění personálního podpůrná opatření škola či školské zařízení řešení, které umožní podporu žáka

(např. dohodou o podpoře a metodickém vedení s SPC nebo PPP). Vždy je třeba se řídit základním pravidlem, že jakékoli řešení musí být v nejlepším zájmu žáka.

2.8.1 Opatření, která realizuje škola sama

Podpůrná opatření 1. stupně

Škola volí podpůrná opatření prvního stupně tehdy, pokud žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy); pokud se jedná o drobné úpravy v rámci výuky jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky a práce jednoho pedagoga.

Pokud úpravy vyžadují spolupráci více pedagogů, vytváří škola Plán pedagogické podpory (PLPP) - stručný dokument, ve kterém jsou uvedeny potřeby úprav ve vzdělávání žáka, návrh jak se bude vzdělávání žáka upravovat a v čem. Pedagogové následně vyhodnocují efektivitu zvolených úprav. Pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší a nemá trend zlepšovat nebo je jeho stav naopak setrvalý nebo se horší - pak je vhodné žákovi a zákonným zástupcům doporučit, aby navštívili školské poradenské zařízení.

Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se předešlo uplatňování neúčinných podpůrných opatření.

2.8.2 Opatření, které škola realizuje na základě doporučení školského poradenského zařízení

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

A. Zákonný zástupce žáka respektoval doporučení školy nebo se rozhodl sám k návštěvě ŠPZ

Školské poradenské zařízení (PPP nebo SPC) nejpozději do tří měsíců od objednání žáka provede posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka a do 30 dnů od návštěvy ŠPZ vypracuje pro rodiče zprávu z vyšetření. Pro rodiče a školu pak vypracuje Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. V případě, že podmínkou pro stanovení podpůrných opatření je vyjádření dalšího odborníka (lékaře apod.), prodlužuje se tomu adekvátně lhůta pro vypracování Doporučení.

Při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb vychází ze sdělení rodiče a žáka, ze závěrů školy a PLPP, pokud byl zpracován, dále ze závěrů vyšetření lékařů a dalších odborníků, kteří se do té doby nebo i následně podíleli na péči o žáka.

B. Zákonný zástupce žáka přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání žáka a způsobil tak žákovi obtíže při vzdělávání, protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže.

V této situaci se může škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost. Tato varianta je považována za mezní, tedy je třeba ji volit až v případě, kdy nelze jinými cestami dosáhnout naplnění zájmu žáka.

2.8.3 Doporučení ke vzdělávání žáka se speciální vzdělávací potřebou

Doporučení vystavuje školské poradenské zařízení. Po jeho vystavení seznamuje s jeho obsahem společně se zprávou z vyšetření zákonného zástupce žáka nebo žáka zletilého.

Vyšetření žáka i vystavení dokumentů je možné vždy jen s informovaným souhlasem rodiče nebo zletilého žáka. Doporučení je předáno škole a zde je následně projednáno, případně ještě upraveno se souhlasem všech participantů (škola, rodič, žák, ŠPZ) a s informovaným souhlasem rodiče či zletilého žáka podepsáno.

Doporučení obsahuje popis vzdělávacích potřeb žáka, popis všech zvolených podpůrných opatření včetně IVP, doporučení k poskytnutí asistenta pedagoga nebo dalších osob podporujících vzdělávání žáka, vymezení pomůcek atd.

Jak bylo zmíněno výše, navržená a vzájemně odsouhlasená podpůrná opatření by se měla začít školou realizovat neprodleně, nejpozději do 4 měsíců ode dne jejich nastavení. Pokud tak škola z různých důvodů neučiní, je nezbytné opětovně vyhodnotit její postup a případně domluvit restrukturalizaci podpůrných opatření.

ŠPZ vyhodnocuje účelnost a efektivitu zvolených podpůrných opatření nejpozději po roce od jejich přidělení, jinak jejich platnost trvá zpravidla dva roky. Frekvence kontrol je obdobná jako v případě kontrol IVP, které bude obvykle součástí Doporučení (avšak nikoliv nutně vždy).

2.9 *ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT*

Průřezová témata zastupují v ŠVP okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Průřezová témata procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností. Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání.

Průřezová témata jsou realizována formou integrace do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů a jejich obsah realizován formou projektů. Mají nezastupitelné místo při vzdělávání všech žáků a zvláště pak žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělání od 3. stupně podpůrných opatření.

2.9.1 Osobnostní a sociální výchova

Žáky vedeme k porozumění sobě samému a druhým, k zvládání vlastního chování, k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, ke komunikaci a spolupráci.

Vedeme žáky k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci, uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů a složitých situací. Napomáháme k prevenci škodlivých způsobů chování.

2.9.2 Výchova demokratického člověka

Žáky učíme spravedlnosti, toleranci a odpovědnosti, kritickému myšlení, vědomí svých práv a povinností, zásadám slušné komunikace. Rozvíjíme vztah k domovu a vlasti.

Ve druhém období rozvíjíme u žáků sebeúctu, sebedůvěru, samostatnost, angažovanost. Přispíváme k utváření hodnot – spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance, odpovědnost. Motivujeme k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším.

2.9.3 Výchova k myšlení v evropských souvislostech

Ve druhém období podněcujeme zájem žáků o Evropu a svět. Zprostředkováváme jim poznání Evropy a světa.

2.9.4 Multikulturní výchova

Ve druhém období vedeme žáky k respektování zvláštností různých etnik. Přispíváme k zapojení žáků s odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.

2.9.5 Environmentální výchova

Žáky vedeme k pozornému přístupu k přírodě, lásce k okolní krajině, k obci, její minulosti a přítomnosti. Ve druhém období poskytujeme žákům znalosti, dovednosti a pěstujeme návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí. Přispíváme k utváření zdravého životního stylu.

2.9.6 Mediální výchova

Ve druhém období rozvíjíme u žáků komunikaci a spolupráci v týmu, stanovení si cílů, úkolů a zodpovědnosti.

Průřezová témata se prolínají všemi vzdělávacími oblastmi.

Průřezová témata	Ročník				
Osobnostní a sociální výchova	1.	2.	3.	4.	5.
Rozvoj schopnosti poznání	PRV, HV ČJ, PČ M, VV, AJ	PRV, HV ČJ, PČ M, VV, AJ	PRV ,HV ČJ, PČ M, VV, AJ	HV ,ČJ , PČ M, VV, AJ PŘV, VL	HV, ČJ, PČ, M, VV, AJ, PŘV, VL, INF
Sebepoznání a sebepojetí	TV, HV PRV, VV	TV, VV PRV, HV ČJ	TV, VV PRV, HV ČJ, AJ	TV, VV PŘV, HV VL, AJ	TV, INF, PŘV, HV, VL, AJ

Seberegulace a sebeorganizace	TV, ČJ, PRV	TV, ČJ PRV, PČ VV	TV, ČJ PRV, PČ VV, AJ	TV, PČ ČJ, VV	ČJ, TV VV, TV
Psychohygiena	HV, VV TV, PRV PČ, ČJ	HV, VV TV, PRV PČ, ČJ	HV, VV TV, PČ	HV, VV TV, ČJ PČ, PŘV	HV, VV TV, ČJ PČ, AJ
Kreativita	HV, VV PČ, M ČJ	M, HV VV, PČ	VV, HV PČ, PRV ČJ, M	HV, M PČ,VV PŘV	HV, ČJ PČ, VV
Poznávání lidí	PRV, HV ČJ	PRV, VV PČ	PRV, VV PČ	M, VV TV, PČ	PŘV, VV TV, PČ
Mezilidské vztahy	ČJ, PRV HV, TV	ČJ, PRV VV, HV TV, PČ	HV, VV PČ, PRV	ČJ, PŘV HV, VV PČ	ČJ, PŘV HV, VV PČ
Komunikace	ČJ, TV PČ	ČJ, HV VV, TV, PČ PRV	ČJ, AJ, HV VV, TV, PČ PRV	ČJ, PŘV HV, VV TV, PČ	ČJ, HV VV, TV PČ
Kooperace a kompetice	ČJ, M	ČJ, M, VV TV,PRV,HV	ČJ, VV	VV,VL HV	VV, HV M

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJ, TV	M	M	ČJ, M	ČJ, M
Hodnoty, postoje, praktická etika	PRV	PRV			

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** je realizováno formou integrace do některých předmětů a formou projektových dnů.

Výchova demokratického občana	1.	2.	3.	4.	5.
Občanská společnost a škola	ČJ, PRV	PRV	ČJ, TV	TV VL	TV VL
Občan, občanská společnost a stát	PRV	PRV	PRV	VL	VL
Forma participace občanů v politickém životě				VL	VL
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	VL

Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech	1.	2.	3.	4.	5.
Evropa a svět nás zajímá	HV	HV	HV AJ	HV AJ	HV,VL AJ, INF
Objevujeme Evropu a svět		PRV	PRV	VL	VL
Jsme Evropané				VL	VL

				PŘV	PŘV

Průřezové téma **Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech** je realizováno formou integrace do některých předmětů (viz tabulka) a formou projektových dnů.

Mediální výchova	1.	2.	3.	4.	5.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			PRV ČJ	ČJ TV	ČJ TV
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			PRV	ČJ PŘV	ČJ
Stavba mediálních sdělení			ČJ	ČJ	ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení	TV	VV	VV	ČJ, VV	ČJ, VV
Fungování a vliv médií ve společnosti	TV	TV	TV	TV	TV
Tvorba mediálního sdělení	TV	VV	VV	ČJ, VV	ČJ, VV
Práce realizačního týmu				ČJ, VV	ČJ, VV

Multikulturní výchova	1.	2.	3.	4.	5.
Kulturní diference		ČJ		ČJ AJ	AJ
Lidské vztahy	PRV	ČJ PRV	ČJ, AJ PRV	AJ	AJ, VL

Etnický původ					VL
Multikulturalita				AJ	AJ
Princip sociálního smíru a solidarity	PRV	PRV	PRV	VL	VL

Enviromentální výchova	1.	2.	3.	4.	5.
Ekosystémy		PRV		PŘV	PŘV
Základní podmínky života	PRV	PRV PČ	PRV PČ	PČ PŘV	PČ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PČ	PRV, VV PČ	PRV, VV PČ	PRV, VV PČ	PRV, VV PČ
Vztah člověka k prostředí	PRV	M, PRV TV	M, PRV	M, PŘV	M

3 UČEBNÍ PLÁN ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE REALIZUJE V PRŮBĚHU POVINNÉ DEVÍTILETÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY.

Vzdělávací a výchovný proces je v Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání rozdělen na 2 období: 1. období – 1. - 3. ročník, 2. období – 4. - 5. ročník

Každé vzdělávací období má své specifické cíle a stanovené očekávané výstupy, které jsou závazné. Učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání

Vzdělávací oblasti	předměty	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	sum	min	disp.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	8	8	9	8	7	40	33	7
	Anglický jazyk	1	1	3	3	3	11	9	2
Matematika a aplikace	Matematika	5	5	5	5	5	25	20	5
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	2	2	0
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0	13	11	2
	Vlastivěda	0	0	0	1	2			
	Přírodověda	0	0	0	2	2			
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	12	0
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2			
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10	0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5	0
Celkem		**21**	**21**	**24**	**26**	**26**	**118**	**102**	**16**
Minimum		18	18	22	22	22			
Maximum		22	22	26	26	26			

Poznámky k učebnímu plánu

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů je realizován převážně formou klasických vyučovacích hodin, v některých případech je výuka realizována formou projektů, exkurzí, netradičními metodami výuky apod.

- Výuka jednotlivých předmětů probíhá podle učebního plánu ŠVP.
- Učební plán školního vzdělávacího programu poskytuje obecný vědomostní základ, vyváženě rozvíjí všechny oblasti žákovy osobnosti.
- Základní vyučovací jednotkou nemusí být vždy vyučovací hodina (45 min) – možnost upravit délku vyučovací jednotky aktuálně upravit podle potřeb žáků (HV).
- Do výuky jsou zařazovány nové metody a formy výuky: skupinové práce, kooperační činnosti, projektové učení, besedy, vycházky, exkurze, apod.
- Povinností je dodržet délku vyučovací hodiny u předmětů anglický jazyk, český jazyk a matematika, při integraci předmětů, při projektech apod. se musí dodržet časová proporcionalita jednotlivých předmětů v týdnu a zásady hygieny školní práce (přestávky, relaxace, atd.)

Využití disponibilní časové dotace

Na 1. stupni je 16 hodin disponibilní časové dotace využito k navýšení časové dotace povinných vyučovacích předmětů, v případě žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je možné využít zařazení předmětů speciálně pedagogické péče:

Český jazyk

- v 1. – 5. roč. se člení na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu
- je posílen o 7 h z disponibilní časové dotace

Anglický jazyk

- je posílen o 2 h z disponibilní časové dotace (výuka AJ od prvního ročníku)

Matematika

- je posílen o 5 h z disponibilní časové dotace

Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda

- všechny vyučovací předměty zahrnují učivo oblasti Člověk a jeho svět – Přírodověda posílena o 1 h ve 4. ročníku a o 1 h v 5. ročníku z disponibilní časové dotace

Výchova ke zdraví, Dopravní výchova, Ochrana člověka za mimořádných událostí

- je integrována do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná napříč všemi ročníky. Je realizována v rámci vzdělávacího obsahu Prvouky, Přírodovědy, Vlastivědy a projektových dnů.

Etická výchova

- je integrována do celého vzdělávacího obsahu všech ročníků a jednotlivých předmětů

Názvy a zkratky vyučovacích předmětů a průřezových témat v ŠVP

POVINNÉ PŘEDMĚTY

• Český jazyk a literatura	ČJ	(1. - 5. roč.)
• Anglický jazyk	AJ	(3. - 5. roč.)
• Matematika	M	(1. - 5. roč.)
• Informatika	INF	(5. roč.)
• Prvouka	PRV	(1. - 3. roč.)
• Vlastivěda	VL	(4. - 5. roč.)
• Přírodověda	PŘV	(4. - 5. roč.)
• Výtvarná výchova	VV	(1. - 5. roč.)
• Hudební výchova	HV	(1. - 5. roč.)
• Tělesná výchova	TV	(1. - 5. roč.)
• Pracovní činnosti	PČ	(1. - 5. roč.)

4 UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět	**Český jazyk**

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: **komunikační a slohová výchova, jazyková výchova** a **literární výchova**. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek vzájemně prolíná.

V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Časová dotace

Předmět český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět v 1. - 5. ročníku.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	7 + 1	7 + 1	7 + 2	6 + 2	6 + 1	33 + 7

Organizační vymezení předmětu

místo realizace
- kmenová třída
- počítačová učebna
- mimo třídu – galerie, knihovny, výstavy

formy realizace
- výuka probíhá ve vyučovacích hodinách

- střídá se práce frontální, skupinová, samostatná, či ve dvojicích, zařazují se jazykové hry, práce s výukovými programy na PC, projekty

Dělení a spojování

Nepředpokládá se žádné spojování ani dělení tříd na skupiny.

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy a komunikace, seberegulace a sebeorganizace, kooperace a kompetice řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VDO – občanská společnost a škola
MkV – kulturní diference, lidské vztahy
MeV – kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení, interpretace mediálního sdělení

Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie pro jejich rozvoj

Kompetence k učení
učitel:

- vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu a zohledňuje individuální tempo učení jednotlivých žáků
- ve výuce zřetelně rozlišuje základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)

Kompetence k řešení problémů
učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- na modelových příkladech ve svých předmětech naučí žáky algoritmu řešení problémů
- podporuje netradiční (originální) způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní
učitel:
- vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu přiměřenému jejich věku
- učí žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.)
- vede žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti

Kompetence sociální a personální
učitel:
- organizuje práci ve skupinách, učí žáky spolupracovat při řešení problémů
- učí žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
  vede žáky ke vzájemnému respektu, podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

Kompetence občanské
učitel:
- využívá naučné i vědecké literatury (přiměřené k věku žáků) k vytváření správného postoje k přírodě a k životnímu prostředí
  netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů

Kompetence pracovní
učitel:
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- vede žáky k organizování a plánování učení
- zajímá se, jaký způsob výuky vyhovuje jeho žákům
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů žákovských prací

Kompetence digitální

učitel:

- vede žáky k rozeznávání vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství
- klade důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledávají, a na ověřování informací z více zdrojů
- umožňuje žákům využívání on-line slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)
- učí žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení
- dává žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů)
- podporuje žáky v získávání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici
- vede žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi

PŘEDMĚT: Český jazyk a literatura – 1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Komunikační a slohová výchova**		
➢ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➢ porozumí písemným pokynům přiměřené složitosti ➢ respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru ➢ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou, nebo nedbalou výslovnost ➢ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ➢ volí vhodné prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ➢ seřazuje ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich příběh.	**Čtení** Technika čtení – slabičně analytický způsob čtení Čtení slabik, jednoduchých slov Čtení vět s porozuměním **Naslouchání** Praktické naslouchání Věcné naslouchání – pozorné, soustředěné, aktivní, zaznamenat slyšené, reagovat otázkami **Mluvený projev** Základy techniky mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu, výslovnost Vyjadřování závislé na komunikační situaci Komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování Základní komunikační pravidla – oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování Mimojazykové prostředky – mimika, gesta	OSV - **Poznávání lidí**: vzájemné poznávání se ve skupině, třídě OSV - **Komunikace:** řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro verbální i neverbální sdělování OSV – **Psychohygiena:** hledání pomoci při potížích OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** cvičení sebekontroly a sebeovládání VDO – **Občanská společnost a škola:** uplatňuje principy slušného chování	

	Vyprávění pohádky podle osnovy Dramatizace		
	Jazyková výchova		
➢ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky, zvládá analýzu a syntézu slova ➢ porovnává významy slov	**Zvuková stránka jazyka** Sluchové rozlišení hlásek Výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin Sluchová analýza a syntéza slov Modulace souvislé řeči /tempo, intonace, přízvuk/ **Slovní zásoba a tvoření slov** Slova a pojmy Význam slov	OSV- **Rozvoj schopnosti poznávání**: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění OSV – **Komunikace:** komunikace v různých situacích	
	Literární výchova		
➢ čte, přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku ➢ vyjadřuje své pocity z přečteného textu. ➢ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ➢ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	**Poslech literárních textů** rozpočítadla, hádanky, říkadla, přísloví básně pro děti a o dětech pohádka, vyprávění **Zážitkové čtení a naslouchání** Hlasité čtení ukázek z dětských knih, časopisů Seznámení s pohádkovými postavami Povídky o dětech Hodnocení vlastností postav	OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity OSV – **Komunikace:** otevřená komunikace OSV – **Mezilidské vztahy**: péče o dobré vztahy OSV – **Seberegulace**	

	Tvořivé činnosti s literárním textem Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod **Základní literární pojmy** Rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka básník, spisovatel, kniha, čtenář, divadelní představení, herec verš, rým	**a sebeorganizace:** cvičení sebekontroly a sebeovládání	

PŘEDMĚT: Český jazyk a literatura – 2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Komunikační a slohová výchova**		
➢ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➢ porozumí písemným pokynům přiměřené náročnosti, porozumí mluveným pokynům přiměřené náročnosti ➢ respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru ➢ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou, nebo nedbalou výslovnost ➢ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ➢ volí vhodné prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ➢ seřazuje ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich příběh	**Čtení** praktické čtení – technika čtení – čtení pozorné, plynulé – znalost orientačních prvků v textu – věcné čtení – čtení vyhledávací, klíčová slova **Naslouchání** Praktické naslouchání Věcné naslouchání – pozorné, soustředěné, aktivní (zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) **Mluvený projev** Základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) Vyjadřování závislé na komunikační situaci Komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, oznámení, vypravování Základní komunikační pravidla (oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)	OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění OSV - **Komunikace:** komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba) OSV – **Sebepoznání a sebepojetí**: já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** cvičení sebekontroly a sebeovládání MkV- **Lidské vztahy:** udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi	

	Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) **Písemný projev** Základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev) Žánry písemného projevu - adresa, blahopřání, pozdrav	MkV- **Kulturní diference:** jedinečnost každého člověka OSV – **Komunikace:** komunikace v různých situacích	
	Jazyková výchova		
➢ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ➢ rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ➢ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená ➢ rozlišuje podstatná jména, slovesa a předložky v základním tvaru ➢ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami	**Zvuková stránka jazyka** Sluchové rozlišení hlásek Výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin Sluchová analýza a syntéza slov Modulace souvislé řeči /tempo, intonace, přízvuk/ **Slovní zásoba a tvoření slov** Slova a pojmy Význam slov **Tvarosloví** Slovní druhy (podstatná jména, slovesa, předložky)	OSV - **Mezilidské vztahy:** chování podporující dobré vztahy, pohled na svět očima druhého OSV - **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní ladění mysli	

➢ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ➢ píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	**Skladba** Věta jednoduchá a souvětí		
	Literární výchova		
➢ čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ➢ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ➢ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ➢ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	**Poslech literárních textů** **Zážitkové čtení a naslouchání** **Tvořivé činnosti s literárním textem** Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu. Dramatizace, Vlastní výtvarný doprovod **Základní literární pojmy** Rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, básník, spisovatel, kniha, čtenář, divadelní představení, herec verš, rým, přirovnání	MkV - **Kulturní diference:** poznávání vlastního kulturního zakotvení OSV - **Kooperace a kompetice:** rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, zvládnutí situace soutěže, konkurence OSV - **Rozvoj schopnosti:** poznávání: cvičení dovednosti zapamatování	

		OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje vztahy k druhým lidem	

PŘEDMĚT: Český jazyk a literatura – 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Komunikační a slohová výchova**		
➢ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➢ porozumí písemným pokynům přiměřené náročnosti, porozumí mluveným pokynům přiměřené náročnosti ➢ respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru ➢ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ➢ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ➢ volí vhodné prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ➢ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ➢ zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	**Čtení** technika čtení – slabičně analytický způsob čtení čtení slabik, jednoduchých slov čtení vět s porozuměním **Naslouchání** praktické naslouchání věcné naslouchání – pozorné, soustředěné, aktivní zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) **Mluvený projev** základy techniky mluveného projevu dýchání, tvoření hlasu, výslovnost vyjadřování závislé na komunikační situaci komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování) základní komunikační pravidla (oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) mimojazykové prostředky (mimika, gesta) **Písemný projev** základní hygienické návyky	OSV – **Komunikace:** komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba, informování, odmítnutí, přesvědčování vysvětlování) OSV – **Komunikace:** dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, druhy dialogu) OSV - **Kreativita:** rozvoj pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak) VDO – **Občanská společnost** **a škola:** demokratické vztahy ve škole, třídě MkV – **Lidské vztahy:**	

píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev ➢ píše věcně i formálně jednoduchá sdělení ➢ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich příběh	(správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev) žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, oznámení, pozvánka, vzkaz, dopis, jednoduché tiskopisy -přihláška, dotazník, vypravování)	podílí se na spolupráci, uplatňuje principy slušného chování MkV – **Lidské vztahy:** rozvíjí spolupráci s jinými lidmi	
	Jazyková výchova		
➢ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slov na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ➢ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená, podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná ➢ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu ➢ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ➢ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	**Zvuková stránka jazyka** Sluchové rozlišení hlásek Výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin Sluchová analýza a syntéza slov Modulace souvislé řeči /tempo, intonace, přízvuk/ **Slovní zásoba a tvoření slov** Slova a pojmy Význam slov Slova jednoznačná a mnohoznačná Antonyma, synonyma a homonyma Stavba slova **Tvarosloví** Slovní druhy, tvary slov	OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání**- cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení dovednosti zapamatování	

➢ spojuje věty v jednodušší souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ➢ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky ➢ odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech dě,tě,ně,ů/ú,bě ,pě,vě,mě – mimo morfologický šev, píše velká písmena na začátku věty a v typických příkladech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	**Skladba** Věta jednoduchá a souvětí, základní Skladební dvojice **Pravopis** Lexikální		
	Literární výchova		
➢ čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku ➢ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ➢ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	**Poslech literárních textů** rozpočítadla, hádanky, říkadla, přísloví, básně pro děti a o dětech, pohádka, vyprávění **Zážitkové čtení a naslouchání** hlasité čtení ukázek z dětských knih, časopisů seznámení s pohádkovými postavami	OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity OSV - **Kooperace a kompetice:** rozvoj individuálních a sociálních dovedností	

➢ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	povídky o dětech hodnocení vlastností postav **Tvořivé činnosti s literárním textem** přednes vhodných literárních textů volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod **Základní literární pojmy** rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka básník, spisovatel, kniha, čtenář, divadelní představení, herec verš, rým	pro etické zvládnutí soutěže a konkurence OSV - **Sebepoznání, sebepojetí:** co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v chování MV - **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení**: hledání rozdílů mezi informativním a zábavním sdělením	

Očekávané výstupy na konci 1. období (1. – 3. ročník)

Žák:

Komunikační a slohová výchova

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Jazyková výchova

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Literární výchova

- čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření pro 1. – 3. ročník

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák čte s porozuměním jednoduché texty ➢ žák rozumí pokynům přiměřené složitosti ➢ žák dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ➢ žák zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním ➢ žák píše číslice a písmena – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ➢ žák spojuje písmena a slabiky ➢ žák převádí slova z mluvené do psané podoby ➢ žák dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost ➢ žák opisuje a přepisuje krátké věty ➢ žák rozlišuje všechny písmena malé a velké abecedy ➢ žák rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ➢ žák tvoří slabiky	Čtení praktické a věcné Naslouchání praktické a věcné Základy techniky mluveného projevu Základní hygienické návyky Technika psaní Věcné naslouchání Technika psaní Opis, přepis Zvuková stránka jazyka	OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání**- cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení dovednosti zapamatování	

➢ žák rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ➢ žák píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech ➢ žák si pamatuje a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně ➢ žák reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	Slovní zásoba, tvoření vět Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání	OSV – **Komunikace:** komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba, informování, odmítnutí, přesvědčování vysvětlování) OSV – **Komunikace:** dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, druhy dialogu) OSV - **Kreativita:** rozvoj pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak)	

PŘEDMĚT: Český jazyk a literatura – 4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Komunikační a slohová výchova**		
➢ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ➢ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ➢ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ➢ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ➢ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ➢ má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování ➢ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ➢ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	**Čtení** praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) **Naslouchání** praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) **Mluvený projev** základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry, pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování),	OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání**- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** cvičení sebekontroly a sebeovládání MV - **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:** hodnotící prvky ve sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení OSV - **Mezilidské vztahy:** péče o dobré vztahy, pohled na svět očima druhého OSV - **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní	

➢ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá podle komunikační situace ➢ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ➢ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) **Písemný projev** základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem), technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu), žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování	naladění mysli, hledání pomoci při potížích OSV – **Komunikace:** komunikace v různých situacích, specifické komunikační dovednosti, dialog, otevřená a pozitivní komunikace OSV-**Komunikace:** dovednosti pro verbální i neverbální sdělování	
	Jazyková výchova		
➢ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ➢ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ➢ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ➢ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	**Zvuková stránka jazyka** sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) **Slovní zásoba a tvoření slov** - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma, stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)	OSV – **Seberegulace a sebeorganizace**: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání OSV – **Mezilidské vztahy:** péče o dobré vztahy MV – **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:** různé	

➢ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ➢ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňovat ➢ píše správně i/y po obojetných souhláskách ➢ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	**Tvarosloví** slovní druhy, tvary slov **Skladba** věta jednoduchá, souvětí, základní skladební dvojice **Pravopis** Lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen) a syntaktického (shoda podmětu s přísudkem)	typy sdělení, jejich rozlišování a funkce MV – **Tvorba mediálního sdělení:** uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení dovednosti zapamatování	
	Literární výchova		
➢ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ➢ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ➢ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ➢ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	**Poslech literárních textů** **Zážitkové čtení a naslouchání** **Tvořivé činnosti s literárním textem** přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod **Základní literární pojmy** Literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec režisér, verš, rým, přirovnání	MV - **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení**: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavných prvků ve sdělení od informativního OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** řešení problémů, dovednosti pro učení OSV - **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:** zvládání učebních problémů	

		vázaných na látku předmětu MkV – **Kulturní diferenciace:** poznávání vlastního kulturního zakotvení	

PŘEDMĚT: Český jazyk a literatura – 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Komunikační a slohová výchova**		
➢ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ➢ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ➢ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ➢ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a pamatuje si z něj podstatná fakta ➢ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ➢ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ➢ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ➢ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá podle komunikační situace	**Čtení** praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) **Naslouchání** praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) **Mluvený projev** základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry, pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování),	OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání**- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování MV - **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:** hodnotící prvky, výběr slov a záběrů, identifikace základních orientačních prvků v textu OSV – **Mezilidské vztahy:** empatie a pohled na svět očima druhého OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní ladění mysli, hledání pomoci při potížích OSV – **Komunikace:** komunikace v různých situacích, specifické	

➢ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ➢ opisuje a přepisuje jednoduché texty ➢ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) **Písemný projev** základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem), technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu), žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování	komunikační dovednosti, dialog, otevřená a pozitivní komunikace MV – **Interpretace mediálního sdělení:** různé typy sdělení, jejich interpretace a funkce	
	Jazyková výchova		
➢ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ➢ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ➢ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ➢ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ➢ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní	**Zvuková stránka jazyka** sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) **Slovní zásoba a tvoření slov** - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma, stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) **Tvarosloví**	MV - **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:** pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě MV – **Tvorba mediálního sdělení:** tvorba mediálního sdělení pro časopis OSV – K**omunikace:** dovednosti pro sdělování – technika řeči OSV – **Seberegulace**	

skladební dvojici označuje základ věty ➢ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ➢ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ➢ píše správně i/y po obojetných souhláskách ➢ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	slovní druhy, tvary slov **Skladba** věta jednoduchá, souvětí, základní skladební dvojice **Pravopis** lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen) a syntaktického (shoda podmětu s přísudkem)	**a sebeorganizace:** cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** řešení problémů, cvičení dovedností pro zapamatování	
	Literární výchova		
➢ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ➢ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ➢ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ➢ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	**Poslech literárních textů** **Zážitkové čtení a naslouchání** **Tvořivé činnosti s literárním textem** přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod **Základní literární pojmy** Literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	OSV – **Komunikace:** dovednosti pro sdělování – technika řeči OSV - **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:** zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích	

Očekávané výstupy na konci 2. období (4. – 5. ročník)

Žák:

Komunikační a slohová výchova

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Jazyková výchova

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Literární výchova

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření pro 4. – 5. ročník

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích ➢ žák má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování ➢ žák v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči ➢ žák popíše jednoduché předměty, činnosti, děje ➢ žák opisuje a přepisuje jednoduché texty ➢ žák píše správně a přehledně jednoduchá sdělení ➢ žák píše čitelně a upraveně, dodržuje mezery mezi slovy ➢ žák ovládá hůlkové písmo ➢ žák tvoří otázky, odpovídá na ně ➢ žák pozná podstatná jména a slovesa ➢ žák dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího	Čtení Vyprávění Dialog Vyjadřování Mluvený projev Písemný projev – základní hygienické návyky, technika psaní Podstatná jména, slovesa Druhy vět	OSV – **Komunikace:** komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba, informování, odmítnutí, přesvědčování vysvětlování) OSV – **Komunikace:** dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, druhy dialogu) OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání**- cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** cvičení sebekontroly a sebeovládání	

➢ žák rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik ➢ žák určuje samohlásky a souhlásky ➢ žák seřadí slova podle abecedy ➢ žák správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě ➢ žák správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky ➢ žák dramatizuje jednoduchý příběh ➢ žák vypráví děj zhlédnutého filmu nebo divadelního představení podle daných otázek ➢ žák čte krátké texty a reprodukuje je podle jednoduché osnovy. Určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti ➢ žák rozlišuje prózu a verše, rozlišuje pohádkové prostředí od reálného, ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu	Zvuková stránka jazyka Abeceda Dramatizace Volná reprodukce Reprodukce čteného textu Osnova Základní literární pojmy Orientace v textu	OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení dovednosti zapamatování OSV - **Kreativita:** rozvoj pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak)	

Vzdělávací oblast	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět	**Anglický jazyk**

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** vychází ze vzdělávací ho oboru **Cizí jazyk** ze vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**.

Základní myšlenkou výuky anglického jazyka je probuzení zájmu o studium cizího jazyka a vytvoření kladného vztahu k tomuto předmětu. Cílem je seznámení žáků s cizím jazykem, univerzálním dorozumívacím prostředkem současného globalizovaného světa, pochopení nezbytnosti ovládat tento jazyk, probuzení zájmu o studium, vytváření kladného vztahu k cizím jazykům, uvědomění si pocitu rozvoje osobnosti a zdravého sebevědomí. Vytváří se základy pro osvojení a rozvinutí potřebných komunikačních dovedností v daném jazyce, čtení přiměřených textů, zvládnutí jednoduchých dialogů. Využívá se vzdělávací strategie nácviku různých situací, které mohou žáky potkat v cizojazyčném prostředí, tak, aby byli schopni se dorozumět např. v obchodě, v restauraci, požádat o radu při hledání cesty, o pomoc v případě nouze. Cílem je naučit děti stručně popsat problém, nenechat se odradit prvním nezdarem a dokázat samostatně najít další možná řešení. Důraz je kladen na verbální komunikaci. Písemný projev se učí žáci zvládnout na úrovni svých obecných grafických schopností, porozumění psanému textu na veřejných nápisech, krátkých sdělení a při práci s počítačem apod. Zásadní je odstranění obav z verbální komunikace především při náhodném, neočekávaném, nepřipraveném kontaktu a schopnost reagovat na obecné dotazy běžného interpersonálního styku.

Výuka cizího jazyka probíhá již od prvního ročníku. Výklad gramatických jevů je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena na základě zájmů a možností každého žáka. U žáků se SPU je kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se.

Časová dotace

Předmět anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět v 1. - 5. ročníku.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	1	3	3	3	9 + 2

Organizační vymezení předmětu

místo realizace

- kmenová třída
- učebna AJ
- mimo třídu – galerie, knihovny, výstavy

formy realizace

- výuka probíhá ve vyučovacích hodinách
- střídá se práce frontální, skupinová, samostatná, či ve dvojicích, zařazují se jazykové hry, práce s výukovými programy na PC, projekty

Dělení a spojování

V případě potřeby dochází k občasnému spojování tříd nebo dělení třídy na skupiny.

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy a komunikace, seberegulace a sebeorganizace, kooperace a kompetice řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VDO – občanská společnost a škola
MkV – kulturní diference, lidské vztahy
MeV – kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení, interpretace mediálního sdělení

Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie pro jejich rozvoj

Kompetence k učení
učitel:

- vede žáky ke stálému zdokonalování cizího jazyka
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle a zohledňuje individuální tempo učení jednotlivých žáků
- ve výuce zřetelně rozlišuje základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)

Kompetence k řešení problémů
učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- na modelových příkladech ve svých předmětech naučí žáky algoritmu řešení problémů
- podporuje netradiční (originální) způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní
učitel:

- vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu přiměřenému jejich věku
- učí žáky prezentovat své názory a myšlenky
- vede žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti

Kompetence sociální a personální
učitel:

- organizuje práci ve skupinách, učí žáky spolupracovat při řešení problémů
- učí žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- vede žáky ke vzájemnému respektu, podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

Kompetence občanské
učitel:
- netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů

Kompetence pracovní
učitel:
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- vede žáky k organizování a plánování učení
- zajímá se, jaký způsob výuky vyhovuje jeho žákům
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů žákovských prací

Kompetence digitální
učitel:
- vede žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- vede žáky k vyhledávání a zpracováním informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s on-line aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů
- vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vede žáky k využívání on-line aplikací pro seznámení se s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- vede žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání on-line slovníků
- vede žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vede žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

PŘEDMĚT: Anglický jazyk – 1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák			
Řečové dovednosti ➢ seznamuje se se správným přízvukem a výslovností běžných slovíček v rozsahu slovní zásoby ➢ čte základní slovíčka ➢ pojmenovává základní věci kolem sebe ve třídě, doma a ty, které používá ve volném čase ➢ využívá říkadel a písniček k procvičení výslovnosti a slovní zásoby ➢ seznamuje se s rozdíly mezi grafickou a mluvenou podobou slova ➢ poznává základní myšlenky jednoduchých dialogů ➢ osvojí si a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ➢ seznamuje se s dětskými obrázkovými slovníky	**Zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně) základní výslovnostní návyky **Slovní zásoba** slovní zásoba k probíraným tematickým okruhům **Tematické okruhy** rodina, škola, čísla, barvy, geometrické tvary, Vánoce, Velikonoce, narozeniny, oblékání, **Základní gramatické struktury a typy vět**	OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** informace o mé osobě OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** regulace vlastního jednání a prožívání OSV - **Komunikace:** dovednosti pro sdělování MkV- **Lidské vztahy:** tolerantní vztahy s jinými lidmi, vztahy mezi kulturami, rozdílnost (etnický původ)	

Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák:

Řečové dovednosti

- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně verbálně i neverbálně

- osvojí si oslovování křestními jmény, používá vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální podporu
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky

PŘEDMĚT: Anglický jazyk – 2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák			
Řečové dovednosti ➢ osvojuje si správnou výslovnost, přízvuk v běžných slovíčkách v rozsahu slovní zásoby ➢ rozšiřuje svoji slovní zásobu ➢ vytváří nové věty na základě znalosti slovíček ➢ rozšiřuje slovní zásobu věcí, se kterými se běžně setkává ve třídě, doma a ty, které používá ve volném čase ➢ používá říkadla a písničky k procvičení výslovnosti a slovní zásoby ➢ plní běžné pokyny učitele ve třídě a splní požadované činnosti ➢ poslouchá krátké rozhovory z nahrávky ➢ uvědomuje si rozdíly mezi grafickou a mluvenou podobou slova ➢ používá písemnou podobu slov ➢ procvičuje mluvenou formu sdělení	**Zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně) základní výslovnostní návyky **Slovní zásoba** slovní zásoba k probíraným tematickým okruhům **Tematické okruhy** SAFARI, škola, Vánoce, Velikonoce, jídlo, lidské tělo, můj dům, léto, sport **Základní gramatické struktury a typy vět**	OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** informace o mé osobě OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** regulace vlastního jednání a prožívání, pravidla chování OSV - **Komunikace:** dovednosti pro sdělování MkV- **Lidské vztahy:** tolerantní vztahy s jinými lidmi, vztahy mezi kulturami, rozdílnost (etnický původ) MeV - rozhovory	

➢ vytváří vlastní jednoduché texty při popisování věcí kolem sebe ➢ rozpoznává hlavní myšlenky jednoduchých dialogů ➢ vyjadřuje česky obsah konverzace ➢ opakuje anglicky konverzaci ➢ obměňuje původní konverzaci záměnou části tématu nebo věci ➢ vyhledává v dětských obrázkových slovnících			

Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák:

Řečové dovednosti

- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- osvojí si oslovování křestními jmény, používá vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

PŘEDMĚT: Anglický jazyk – 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák			
Řečové dovednosti ➢ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně ➢ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ➢ rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu ➢ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu ➢ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ➢ píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	**Zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně) základní výslovnostní návyky **Slovní zásoba** slovní zásoba k probíraným tematickým okruhům **Tematické okruhy** rodina, škola, lidské tělo, oblékání, kalendářní rok (dny v týdnu), zvířata, čísla, barvy **Základní gramatické struktury a typy vět**	OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** informace o mé osobě OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** regulace vlastního jednání a prožívání OSV - **Komunikace:** dovednosti pro sdělování MkV**- Lidské vztahy:** tolerantní vztahy s jinými lidmi, vztahy mezi kulturami	

Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák:

Řečové dovednosti

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření pro 1. – 3. ročník

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	Výslovnost anglických hlásek, pokyny ve třídě, číslovky 1 – 20, vybraná slovíčka z tematických okruhů, písničky, říkanky	OSV – **Komunikace:** komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba, informování, odmítnutí, přesvědčování vysvětlování) OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení dovednosti zapamatování	

PŘEDMĚT: Anglický jazyk – 4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák			
Poslech s porozuměním ➢ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ➢ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➢ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu **Mluvení** ➢ zapojí se do jednoduchých rozhovorů ➢ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➢ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších	**Zvuková a grafická podoba jazyka** slovní a větný přízvuk, intonace pravopis slov osvojené slovní zásoby **Tematické okruhy** domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí **Slovní zásoba** slovní zásoba k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem **Základní gramatické struktury a typy vět**	MkV – **Multikulturalita:** multikultura jako prostředek vzájemného obohacování MkV – **Lidské vztahy:** tolerantní vztahy s jinými lidmi MkV- **Kulturní diferenciace:** písně, poezie ang. mluvících zemí VMEGS – **Evropa a svět nás zajímá:** život dětí v jiných zemích, rodinné příběhy a zkušenosti	

osvojovaných témat a podobné otázky pokládá **Čtení s porozuměním** ➢ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ➢ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu **Psaní** ➢ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ➢ vyplní osobní údaje do formuláře			

PŘEDMĚT: Anglický jazyk – 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák			
Poslech s porozuměním ➢ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ➢ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➢ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu **Mluvení** ➢ zapojí se do jednoduchých rozhovorů ➢ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	**Zvuková a grafická podoba jazyka** slovní a větný přízvuk, intonace pravopis slov osvojené slovní zásoby **Tematické okruhy** domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí **Slovní zásoba a tvoření slov** slovní zásoba k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem **Základní gramatické struktury a typy vět**	MkV - **Lidské vztahy**: tolerantní vztahy s jinými lidmi OSV – **Psychohygiena:** organizace a plánování volného času MkV - **Kulturní diferenciace:** písně a poezie anglicky mluvících zemí, poznávání vlastního kulturního zakotvení MkV - **Multikulturalita:** význam užívání cizího jazyka jako nástroje celoživotního dorozumívání VMEGS – **Evropa a svět nás zajímá:** zážitky a zkušenosti z anglicky mluvících zemí	

➢ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá **Čtení s porozuměním** ➢ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ➢ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu **Psaní** ➢ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ➢ vyplní osobní údaje do formuláře			

Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák:

Poslech s porozuměním

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Mluvení

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Čtení s porozuměním

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Psaní

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření pro 4. – 5. ročník

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou mu sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ➢ žák rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména, má-li k dispozici vizuální oporu), rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování ➢ žák pozdraví a poděkuje ➢ žák sdělí své jméno a věk ➢ žák vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména, má-li k dispozici vizuální oporu) ➢ žák rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména, má-li k dispozici vizuální oporu) ➢ žák je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	Pokyny ve třídě Přiřazování obrázků ke slovům, ke krátkým textům Číslovky 1 – 100 Pozdravy v různé denní době Číslice 1 – 100 Vybraná slovní zásoba z jednotlivých tematických okruhů Otázky – sloveso to be, do/does Sloveso být – kladné a záporné tvary Sloveso can Významová slovesa – výběr dle tematických okruhů Opis anglických slovíček, tajenky, doplňovačky	OSV – **Komunikace:** komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba, informování, odmítnutí, přesvědčování vysvětlování) OSV – **Komunikace:** dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, druhy dialogu) OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání**- cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení dovednosti zapamatování	

Vzdělávací oblast	**Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět	**Matematika**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Matematika** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace,** oboru Matematika a její aplikace. Mezi hlavní cíle matematiky patří vnímání významu matematiky založeného především na aktivních činnostech a jejich použití v praktickém životě. Žáky postupně vedeme k získání matematické gramotnosti tak, aby si uvědomovali, že se matematika prolíná celým základním vzděláváním.

Žáci v ní mají získat početní dovednosti v oboru přirozených čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení. Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, kreslit, hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Ve vzdělávacím předmětu matematika směřujeme výuku specificky k:

- porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- rozvíjení pozornosti, přesnosti, vytrvalosti
- rozpoznávání různých typů změn, na jejichž základě se učí uvažovat, svoji práci kontrolovat, srovnávat
- učení sebedůvěry, sebekázně a vzájemným vztahům ve skupině, třídě, škole
- uplatnění logického myšlení na základě řešení problémových situací, jejichž obtížnost je závislá na rozumové vyspělosti žáků, logické uvažování může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní
- využívání prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používání některých dalších pomůcek, které umožňují přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v základech rýsovacích technik

Vzdělávací oblast matematika je tvořena čtyřmi tematickými okruhy:

- Čísla a početní operace - osvojení aritmetických operací - dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění, významové porozumění, získávání číselných údajů
- Závislosti, vztahy a práce s daty - rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů
- Geometrie v rovině a v prostoru - určování a znázorňování geometrických útvarů, jejich podobnosti a odlišnosti, modelování reálných situací, zkoumání a pochopení tvaru a prostoru, měření délky, zdokonalení grafického projevu
- Nestandartní aplikační úlohy, problémy - uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací, využívání prostředků výpočetní techniky (kalkulačky, PC)

Matematika se vyučuje ve všech ročnících. Část geometrická prolíná matematikou v 1. a 2. ročníku, ve 3. – 5. ročníku je 1 hodina geometrie týdně.

Časová dotace

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	20 + 5

Organizační formy předmětu

místo realizace

- kmenová třídy
- učebna informatiky.

formy realizace

- výuka probíhá ve vyučovacích hodinách
- střídá se práce frontální, skupinová, samostatná, či ve dvojicích, zařazují se didaktické hry a matematické soutěže
- práce s výukovými programy na PC

Dělení a spojování

Nepředpokládá se žádné spojování ani dělení tříd na skupiny.

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – rozvoj schopností, kreativita, poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
EV – vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
učitel:

- umožňuje žákům podílet se na utváření kritérií hodnocení jejich činností nebo jejich výsledků
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle a zohledňuje individuální tempo učení jednotlivých žáků
- ve výuce zřetelně rozlišuje základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)
- vede žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení
- vede žáky k plánování úkolů a pracovních postupů a k ověřování výsledků
- uplatňuje individuální přístup k žákovi, výsledky posuzuje vždy z pohledu „přidané hodnoty“.
- učí práci s chybou
- učí žáky využívat matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace

Kompetence k řešení problémů
učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učí žáky sebekontrole, vede je k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, posiluje důvěru v jejich schopnosti
- zařazuje učební metody, při kterých jsou žáci schopni dojít k objevům, řešením a závěrům sami (problémové učení, činnostní učení)

Kompetence komunikativní
učitel:
- vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu přiměřenému jejich věku

Kompetence sociální a personální
učitel:
- organizuje práci ve skupinách, učí žáky spolupracovat při řešení problémů
- vede žáky ke vzájemnému respektu
- podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- minimalizuje používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování

Kompetence občanské
učitel:
- při zpracovávání informací vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahem sdělení
- kázeňské přestupky řeší individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouští
- vede žáky k věcnému řešení problémů

Kompetence pracovní
učitel:
- vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jaký způsob výuky vyhovuje jeho žákům
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů žákovských prací
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů

Kompetence digitální
učitel:
- učí žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem
- vytváří situace, kdy jim využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému

- vede žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených on-line zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů
- vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků
- klade důraz na používání kalkulátoru, např. při provádění kontroly odhadů

PŘEDMĚT: Matematika – 1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Číslo a početní operace**		
➢ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří různé konkrétní soubory s daným počtem prvků ➢ čte, zapisuje, porovnává přirozená čísla do 20, užívá, zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➢ užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose ➢ provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➢ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	**Obor přirozených čísel do 20** číselná řada **Zápis čísla v desítkové soustavě**, číselná osa vztahy menší, větší, rovno **Početní operace s přirozenými čísly** sčítání a odčítání čísla v oboru 0 - 10, 0 - 20 bez přechodu přes desítku **Písemné algoritmy počet. operací** slovní úlohy na porovnávání čísel v oboru 0 – 20 slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání čísel v oboru 0 – 20 slovní úlohy vedoucí ke vztahům o *n* více /méně/	OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV – **Kreativita:** schopnost vidět věci jinak OSV – **Kooperace a kompetice:** chování podporující dobré vztahy	
	Geometrie v rovině a prostoru		
➢ rozeznává, pojmenovává, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	**Geometrické pojmy** vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za	OSV – **Kreativita**: cvičení dovednosti zapamatování, tvořivost	

	Základní útvary v rovině čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh **Základní útvary v prostoru** kvádr, krychle, koule, válec		

PŘEDMĚT: Matematika – 2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Číslo a početní operace**		
➢ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➢ čte, zapisuje, porovnává přirozená čísla do 100, užívá, zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➢ užívá lineární uspořádání, zobrazuje číslo na číselné ose ➢ provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➢ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	**Obor přirozených čísel do 100** **Zápis čísla v desítkové soustavě** číselná osa **Násobilka přirozených čísel v oboru násobilek do 100** **Početní operace s přirozenými čísly** **Písemné algoritmy početních operací**	OSV – **Rozvoj schopnosti Poznávání:** cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů OSV – **Kreativita:** pružnost nápadů OSV – **Kooperace a kompetice:** rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací, soutěže	
	Závislosti, vztahy a práce s daty		
➢ orientuje se v čase ➢ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➢ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	**Závislosti a jejich vlastnosti** **Tabulky**	OSV - **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:** zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu EV – **Vztah člověka k prostředí:**	

		řešení odpadů, zajištění ochrany životního prostředí	
	Geometrie v rovině a prostoru		
➢ rozeznává, pojmenovává, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci ➢ měří a odhaduje délku úsečky, porovnává velikosti úseček	**Základní útvary v rovině** lomená čára, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh **Základní útvary v prostoru** kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec **Délka úsečky** Jednotky délky centimetr, metr	OSV – **Kreativita:** schopnost „dotahovat“ nápady do reality	

PŘEDMĚT: Matematika – 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Číslo a početní operace**		
➢ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➢ čte, zapisuje, porovnává přirozená čísla do 1000, užívá, zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➢ užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose ➢ provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➢ řeší a tvoří úlohy, a v nich aplikuje a modeluje osvojené početní operace	**Obor přirozených čísel do 1000** **Zápis čísla v desítkové soustavě** číselná osa **Násobilka** **Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly** **Písemné algoritmy početních operací**	OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů OSV – **Kreativita:** pružnost nápadů, originalita OSV – **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:** zvládání učebních problémů vázaných na látku	
	Závislosti, vztahy a práce s daty		
➢ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ➢ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➢ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	**Závislosti a jejich vlastnosti** **Tabulky**	EV – **Vztah člověka k prostředí:** ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci	

	Geometrie v rovině a prostoru		
➢ rozeznává, pojmenovává, vymodelovat a popisuje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci ➢ měří a odhaduje délku úsečky, porovnává velikost útvarů ➢ rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	**Základní útvary v rovině** lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník **Základní útvary v prostoru** kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec **Délka úsečky** jednotky délky a jejich převody vzájemná poloha dvou přímek v rovině osově souměrné útvary	OSV – **Kreativita:** rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, schopnost vidět věci jinak	

Očekávané výstupy na konci 1. období (1. – 3. ročník)

Žák:

Číslo a početní operace

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
  - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Geometrie v rovině a prostoru

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření pro 1. – 3. ročník

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 ➢ žák čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 ➢ žák zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat ➢ žák sčítá o odčítá s užitím názoru v oboru do 20 ➢ žák řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 ➢ žák umí rozklad čísel v oboru do 20 ➢ žák modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek ➢ žák doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 ➢ žák zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu ➢ žák uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	Celá čísla Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění Písemné algoritmy Písemné algoritmy početních operací Vlastnosti početních operací s čísly Závislosti a jejich vlastnosti Diagramy, grafy, tabulky	OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění	

➢ žák pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit ➢ žák rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují ➢ žák používá pravítko	Základní útvary v rovině Základní útvary v prostoru Práce s pravítkem		

PŘEDMĚT: Matematika – 4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Číslo a početní operace**		
➢ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➢ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do milionu ➢ zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do milionu ➢ řeší a tvoří úlohy, a v nich aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel do milionu ➢ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, seznamuje se se zlomky a čte je	**Obor přirozených čísel do milionu** **Zápis čísla v desítkové soustavě** číselná osa **Násobilka** **Vlastnosti početních operací s přirozenými čísli** **Písemné algoritmy početních operací** **Zlomky** celek, část, zlomek, čitatel, jmenovatel, zlomková čára	OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV – **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:** dovednost řešit a rozhodovat z hlediska různých typů problémů OSV – **Kreativita:** schopnost vidět věci jinak, dotahovat nápady do reality	
	Závislosti, vztahy a práce s daty		
➢ vyhledává, sbírá a třídí data ➢ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	**Závislosti a jejich vlastnosti** **Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády**	EV – **Vztah člověka k prostředí:** ochrana životního prostředí v obci, grafy	

	Geometrie v rovině a prostoru		
➢ rýsuje a znázorňuje základní rovinné útvary čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici ➢ počítá obvod čtverce, obdélníku, mnohoúhelníku – sečtením délek jeho stran ➢ sestrojuje rovnoběžky a kolmice ➢ určuje obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ➢ rozpoznává a znázorňuje ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určuje osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	**Základní útvary v rovině** lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník **Základní útvary v prostoru** kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel válec **Délky úsečky** jednotky délky a jejich převody **Obvod a obsah obrazce** **Vzájemná poloha dvou přímek v rovině** **Osově souměrné útvary**		
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
➢ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školní matematiky	**Slovní úlohy** **Číselné a obrázkové řady** **Magické čtverce** **Prostorová představivost**	OSV – **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání ve třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem EV – **Vztah člověka k prostředí:** náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady)	

PŘEDMĚT: Matematika – 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Číslo a početní operace**		
➢ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➢ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ➢ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ➢ řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel ➢ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ➢ porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel ➢ přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty ➢ porozumí významu znaku mínus pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	**Obor přirozených čísel do milionu, větší než milion** **Zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa** **Násobilka** **Vlastnosti početních operací s přirozenými a desetinnými čísly** **Písemné algoritmy početních operací** **Zlomky** celek, část, zlomek čitatel, jmenovatel, zlomková čára polovina, třetina, čtvrtina, pětina, desetina slovní úlohy se zlomky porovnávání, sčítání a odčítání zlomku se stejným jmenovatelem **Desetinná čísla** celá část, desetinná část čtení a porovnávání desetinných čísel obrazy desetinných čísel na číselné ose **Záporná čísla -100 až 100** znázornění na číselné ose teploměru modelu	OSV – **Kooperace a kompetice:** jasná komunikace, řešení konfliktů, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence OSV – **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** cvičení sebekontroly a sebeovládání	

	Závislosti, vztahy a práce s daty		
➢ vyhledává, sbírá a třídí data ➢ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	**Závislosti a jejich vlastnosti** **Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády**		
	Geometrie v rovině a prostoru		
➢ rýsuje a znázorňuje základní rovinné útvary (čtverec, kružnice, obdélník), užívá jednoduché konstrukce ➢ sčítá a graficky odčítá úsečky, určuje délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ➢ sestrojuje rovnoběžky a kolmice ➢ určuje obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ➢ rozpoznává a znázorňuje ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určuje osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	**Základní útvary v rovině** lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník **Základní útvary v prostoru** kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel válec **Délky úsečky** jednotky délky a jejich převody **Obvod a obsah obrazce** **Vzájemná poloha dvou přímek v rovině** **Osově souměrné útvary**	OSV - **Rozvoj schopnosti poznávání:** smyslové vnímání, dovednosti pro učení a studium OSV – **Kooperace a kompetice**: seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost odstoupit od názoru, navazovat na druhé, cvičení k nápaditosti a originalitě	

	Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
➢ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	**Slovní úlohy** **Číselné a obrázkové řady** **Magické čtverce** **Prostorová představivost**	OSV – **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:** dovednost pro řešení problémů z různých hledisek EV – **Vztah člověka k prostředí:** životní styl (odpady)	

Očekávané výstupy za 2. období (4. – 5. ročník)

Žák:

Číslo a početní operace

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Závislosti, vztahy a práce s daty

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Geometrie v rovině a v prostoru

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření pro 4. – 5. ročník

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 ➢ žák sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvojciferná čísla ➢ žák zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 ➢ žák zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách ➢ žák tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 ➢ žák zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy ➢ žák rozeznává sudá a lichá čísla ➢ žák používá kalkulátor ➢ žák vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy,…) podle návodu ➢ žák se orientuje a čte v jednoduché tabulce – určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích, provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času, uplatňuje	Přirozená čísla Vlastnosti početních operací Násobení a dělení v oboru do 100 Zaokrouhlování čísel Násobení a dělení v oboru do 100 Slovní úlohy Sudá a lichá čísla Práce s kalkulátorem Práce s jednoduchými daty Převody jednotek Bankovky, manipulace s penězi	OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV – **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** OSV – **Kreativita:** schopnost vidět věci jinak, dotahovat nápady do reality	

matematické znalosti při manipulaci s penězi ➢ žák znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary ➢ žák měří a porovnává délku úsečky ➢ žák vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ➢ žák sestrojí rovnoběžky a kolmice ➢ žák určí osu souměrnosti překládáním papíru ➢ žák pozná základní tělesa ➢ žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	Základní rovinné útvary Úsečka – porovnávání délky Obvod mnohoúhelníku Kolmice, rovnoběžky Osa souměrnosti Tělesa Aplikační úlohy		

Vzdělávací oblast	**Informační a komunikační technologie**
Vyučovací předmět	**Informatika**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Informatika** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie,** oboru Informatika.

Hlavním cílem je, aby všichni žáci získali základní dovednosti při ovládání výpočetní techniky a moderními informačními technologiemi, aby byli schopni orientovat se ve světě informací, aby se naučili s nimi pracovat a využívali je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Dovednosti s výpočetní technikou jsou osvojovány nejen při vyučování informatiky, ale i samostatně v mimoškolních aktivitách. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „ učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti. Nadaní žáci realizují větší rozsah zadané práce v projektech. Žáci s SPU mají větší časový prostor k práci a mohou využívat počítače i mimo vyučování.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu Informatika je tvořen obsahem vzdělávacího oboru Informatika pro I. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV. Žáci jsou vedeni k rozvoji praktických dovedností pro využití moderních informačních/digitálních technologií v běžném osobním životě i pracovním. Důraz je kladen na zvládnutí základních postupů, jako je práce s textem, s tabulkami, s obrázky, základy počítačové grafiky a při získávání informací pomocí IT. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu. Žáci se učí využívat mimo počítačů i další moderní zařízení. Získané zkušenosti a dovednosti z tohoto vyučovacího předmětu žáci využívají i při jiných vyučovacích předmětech. Výuka probíhá v počítačové učebně při využívání dostupných programů a zařízení.

Informatika je realizována na I. stupni ve 4. a 5. ročníku po jedné hodině týdně.

V předmětu Informatika se žáci:

- učí dovednosti zacházet s výpočetní technikou, pracovat s informacemi a využívat je v praxi
- při zpracování informací využívají vědomosti o jednotlivých počítačových programech a jejich charakteristických vlastnostech
- díky rychlejší aktualizaci poznatků a dostupnosti informací vhodně doplňují učební texty a materiály
- pro většinu vzdělávacích oblastí k prověřování vědomostí využívají různé výukové programy
- prostřednictvím Internetu realizují metodu "učení kdekoliv a kdykoliv"
- díky Internetu jsou motivováni k poznávání i mimo proces vyučování, Internet jim nabízí možnost pro celoživotní vzdělávání

Časová dotace

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku s celkovou časovou dotací 1 hodina týdně.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	-	-	-	1	1	2

Organizační vymezení předmětu

místo realizace

- počítačová učebna

formy realizace

- výuka probíhá ve vyučovacích hodinách
- základem je samostatná práce, která se může střídat s prací ve skupinách, používanými metodami a formami výuky jsou frontální, skupinové a projektové vyučování
- žáci s SPU mají větší časový prostor k práci
- nadaní žáci realizují v rámci projektů větší rozsah zadané práce

Dělení a spojování

Třída se bude dělit na dvě skupiny od 20 žáků ve třídě.

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:
OSV - osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání
VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
MuV – Multikulturní výchova
EV – Enviromentální výchova
MeV – Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení - zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod. - tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů - žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta-žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní - žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty - při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální - při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod. - žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské - žáci jsou seznamování s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla…) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své

heslo…), při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní - žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou - žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální - žáky vedeme k základnímu ovládání digitálních technologií a jejich prostředí (hardware, zapnutí, vypnutí, práce s okny a se složkami, klávesnice, myš, základní tisk) - žáky důrazně nabádáme, aby vytvářeli silné zabezpečení svých uživatelských účtů - žáky vedeme k bezpečné komunikaci v on-line prostředí (především s vyučujícím – distanční výuka).

PŘEDMĚT: Informatika – 4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák			
➢ pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží ➢ vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem ➢ edituje digitální text, vytvoří obrázek ➢ přehraje zvuk či video ➢ uloží svoji práci do souboru, otevře soubor ➢ používá krok zpět, zoom ➢ řeší úkol použitím schránky ➢ dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku Příkazy a program	OSV **Rozvoj schopností a poznávání, Komunikace** MeV **Stavba mediálního sdělení**	
➢ uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů ➢ najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci ➢ propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí ➢ pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj	Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Počítačová data, práce se soubory Propojení technologií, internet Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš	OSV **Komunikace, Rozvoj schopností a poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kooperace a kompetice,**	

➢ při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace ➢ rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Technické problémy a přístupy k jejich řešení	MeV **Mediální výchova, Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálního sdělení**	
➢ sdělí informaci obrázkem ➢ předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel ➢ zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text ➢ zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky ➢ obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce	OSV **Rozvoj schopností a poznávání, Komunikace, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita,** MeV **Mediální výchova –** vnímání autora mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení, **Stavba mediálního sdělení, Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu**	

PŘEDMĚT: Informatika – 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák			
➢ pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech ➢ doplní posloupnost prvků ➢ umístí data správně do tabulky ➢ doplní prvky v tabulce ➢ v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu	OSV **Rozvoj schopností a poznávání, Komunikace** MeV **Stavba mediálního sdělení**	
➢ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy ➢ v programu najde a opraví chyby ➢ rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát ➢ vytvoří a použije nový blok ➢ upraví program pro obdobný problém	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur	OSV **Komunikace, Rozvoj schopností a poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kooperace a kompetice,** MeV **Mediální výchova, Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálního sdělení**	

➢ nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky ➢ určí, jak spolu prvky souvisí	Systém, struktura, prvky, vztahy		
➢ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy ➢ v programu najde a opraví chyby ➢ rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát ➢ rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj ➢ vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky ➢ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ➢ rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit ➢ cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt	OSV **Komunikace, Rozvoj schopností a poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kooperace a kompetice,**	
➢ pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty ➢ pomocí obrázku znázorní jev ➢ pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model		
➢ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav ➢ v programu najde a opraví chyby	Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami		

➢ používá události ke spuštění činnosti postav ➢ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ➢ upraví program pro obdobný problém ➢ ovládá více postav pomocí zpráv	Čtení programů Programovací projekt	MeV **Mediální výchova, Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálního sdělení**	

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření pro 4. – 5. ročník

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat ➢ žák popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví. ➢ žák sestavuje symbolické zápisy postupů ➢ žák popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení ➢ žák rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů ➢ žák v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky ➢ žák pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	Data, informace Modelování Vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů, textu Postup, jeho jednotlivé kroky Opakování známých postupů Jednotlivé prvky v systému Práce s daty, zaznamenání do tabulky nebo seznamu	MeV **Mediální výchova, Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálního sdělení**	

➢ žák najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu ➢ žák popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi	Spouštění, přepínání a ovládání aplikací Bezpečnost	MeV **Mediální výchova, Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálního sdělení**	

Vzdělávací oblast	**Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět	**Prvouka**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Prvouka** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře

zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky. Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti.

Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat,

hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět zařazujeme projektové dny na téma: **Dopravní výchova - DV, Pečujeme o zdraví- PZ, Ochrana člověka za mimořádných událostí - OČZMU.**

Časová dotace

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	2	2	2	-	-	6

Organizační vymezení předmětu

Místo realizace

- kmenová třída
- okolí školy
- exkurze

Formy realizace

- výuka probíhá ve vyučovacích hodinách
- součástí výuky jsou vycházky a výlety do okolí a exkurze
- uplatňuje se frontální, skupinová i individuální forma výuky
- projektové dny

.

Dělení a spojování

Nepředpokládá se žádné spojování ani dělení tříd na skupiny.

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:
OSV – sebepoznání a sebepojetí; seberegulace a sebeorganizace; poznávání lidí; mezilidské vztahy, komunikace; kooperace a kompetice; hodnoty, postoje, praktická etika; kreativita
VDO – občan, občanská společnost a stát; občanská společnost a škola
MkV – lidské vztahy
EV – ekosystémy; základní podmínky života; lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
učitel:

- žákům pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel motivuje žáky k celoživotnímu učení
- ve výuce zřetelně rozlišuje základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)
- učí trpělivosti, povzbuzuje

Kompetence k řešení problémů
učitel:

- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učí žáky nebát se problémů, hovořit o nich a přijímat odpovědnost za své chování

Kompetence komunikativní
učitel:
- vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu přiměřenému jejich věku
- vede žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel stanovených ve školním řádu jako přípravu na dodržování zákonných norem a morálky společnosti
- jde příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností

Kompetence sociální a personální
učitel:
- organizuje práci ve skupinách, učí žáky spolupracovat při řešení problémů
- vede žáky k oceňování svých názorů a vlastních přínosů, i k oceňování názorů a přínosů druhých
- vede žáky ke vzájemnému respektu
- učí žáky toleranci a uznání přirozené autority svých spolužáků

Kompetence občanské
učitel:
- utváří u žáků ohleduplný vztah k přírodě a ke kulturním výtvorům
- motivuje žáky k ochraně přírody a životního prostředí
- vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní
učitel:
- vede žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné a týmové práci
- učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- zajímá se, jaký způsob výuky vyhovuje jeho žákům
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů žákovských prací
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- zohledňuje soudobý stav poznání a technického rozvoje

Kompetence digitální

učitel

- klade důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací
- vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek

PŘEDMĚT: Člověk a jeho svět- Prvouka –1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Místo, kde žijeme**		
➢ vyznačuje v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozlišuje možná nebezpečí v nejbližším okolí ➢ začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě) ➢ rozlišuje přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjadřuje různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitosti	**Domov** Prostředí domova Orientace v místě bydliště Adresa bydliště žáka **Škola** Prostředí školy, orientace ve škole Činnosti ve škole Okolí školy Bezpečná cesta do školy Riziková místa a situace **Obec- místní krajina** Části obce Poloha v krajině Význačné budovy Dopravní síť	MkV - **Lidské vztahy:** právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci a uplatňování principu slušného chování VDO – **Občan, občanská společnost a stát:** přijímat zodpovědnost za své postoje a činy VDO – **Občanská společnost a škola**: demokratická atmosféra a vztahy ve škole	
	Lidé kolem nás		
➢ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	**Rodina** Postavení jedince v rodině Role členů rodiny Příbuzenské vztahy Život a funkce rodiny Práce fyzická a duševní, zaměstnání Poznávání českých mincí a bankovek a odhadování ceny základních potravin	OSV – **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání ve třídě OSV – **Mezilidské vztahy:** chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc	

	Soužití lidí Mezilidské vztahy Komunikace v rodině, projevy lásky a citu, pomoc slabým **Chování lidí** Pravidla soužití ve škole, vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a respektování Pravidla slušného chování, společenského styku pozdrav, poděkování vzájemná pomoc, respektování a ohleduplnost Rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům **Právo a spravedlnost** Práva a povinnosti žáků školy	OSV – **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání ve třídě OSV – **Mezilidské vztahy:** chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc OSV – **Hodnoty, postoje, praktická etika:** vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování	
	Lidé a čas		
➢ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➢ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnávat minulost a současnost	**Orientace v čase a časový řád** Určování času Denní režim Kalendář Roční období **Současnost a minulost v našem životě** Bydlení Předměty denní potřeby Průběh lidského života Státní svátky a významné dny	OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** organizace vlastního času, plánování učení OSV – **Psychohygiena:** dobrá organizace času, hledání pomoci při potížích	

	Rozmanitost přírody		
➢ pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v jednotlivých ročních obdobích ➢ třídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvádí příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	**Rostliny a živočichové** Listnaté, jehličnaté a ovocné stromy Strom, keř, bylina, Ovoce a zelenina Význam pro člověka Volně žijí zvířata Mláďata domácích zvířat **Životní podmínky** Počasí Jednoduchá pozorování změn v přírodě **Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** Ochrana životního prostředí Ochrana rostlin a živočichů **Rizika v přírodě** rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	EV – **Základní podmínky života:** voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje EV – **Vztah člověka k prostředí:** naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví	Projekt - OČZMU
	Člověk a jeho zdraví		
➢ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	**Lidské tělo** Životní potřeby člověka Základní stavba těla **Péče o zdraví, zdravá výživa** Zdravý životní styl	OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem	Projekt DV Projekt PZ Projekt OČZMU

➢ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ➢ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ➢ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Správná výživa a způsoby uchování potravin Vhodná skladba stravy Denní režim Pitný režim Nemoci přenosné a nepřenosné Ochrana před infekcemi přenosnými krví Prevence nemoci a úrazu První pomoc při drobných poraněních **Návykové látky a zdraví** Odmítání návykových látek Hrací automaty a počítače **Osobní bezpečí** Bezpečné chování v rizikovém prostředí Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Krizové situace (šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání atd.) Vhodná a nevhodná místa pro hru **Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** služby odborné pomoci, čísla tísňového volání a správný způsob volání na tísňovou linku	OSV – **Psychohygiena:** dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích	

	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená Postup v případě ohrožení (varovný signál) Požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru) Integrovaný záchranný systém		

PŘEDMĚT: Člověk a jeho svět- Prvouka – 2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Místo kde žijeme**		
➢ vyznačuje v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozlišuje možná nebezpečí v nejbližším okolí ➢ začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí ➢ rozlišuje přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjadřuje různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitosti	**Domov** Prostředí domova Orientace v místě bydliště **Škola** Prostředí školy Činnosti ve škole Okolí školy Bezpečná cesta do školy Riziková místa a situace **Obec, místní krajina** Části obce Poloha v krajině Význačné budovy Dopravní síť	MkV – **Lidské vztahy:** právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty) VDO – **Občan, občanská společnost a stát:** přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí) VDO – **Občanská společnost a škola**: demokratická atmosféra a vztahy ve škole	
	Lidé kolem nás		
➢ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ➢ odvozuje význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	**Rodina** Postavení jedince v rodině Role členů rodiny Příbuzenské a mezigenerační vztahy Život a funkce rodiny Práce fyzická a duševní Zaměstnání Uvádění příkladů využití platební karty Odhadování celkové ceny nákupu	OSV – **Mezilidské vztahy:** chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc OSV – **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání ve třídě	

	zkontrolování, kolik peněz je vráceno při placení do sto korun **Soužití lidí** Mezilidské vztahy Komunikace Obchod, firmy Zájmové spolky Pomoc nemocným, sociálně slabým **Chování lidí** Vlastnosti lidí Pravidla slušného chování Rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům **Právo a spravedlnost** Základní lidská práva a práva dítěte Práva a povinnosti žáků školy Protiprávní jednání **Vlastnictví** Soukromé, veřejné, osobní, společné vlastnictví **Kultura** Podoby a projevy kultury Kulturní instituce	OSV – **Hodnoty, postoje, praktická etika:** vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování	
	Lidé a čas		
➢ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě,	**Orientace v čase a časový řád** Určování času Čas jako fyzikální veličina	OSV – **Seberegulace**	

rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➢ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Kalendáře Denní režim Roční období **Současnost a minulost v našem životě** Proměny způsobu života Bydlení Předměty denní potřeby Státní svátky a významné dny	**a sebeorganizace:** organizace vlastního času, plánování učení OSV – **Psychohygiena:** dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích	
	Rozmanitost přírody		
➢ pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➢ třídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvádí příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	**Voda a vzduch** Význam pro život **Rostliny, houby, živočichové** Znaky života Životní potřeby a projevy Průběh a způsob života Výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka **Životní podmínky** Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi Počasí **Rovnováha v přírodě** Základní společenstva **Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody**	EV – **Základní podmínky života:** voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje EV – **Lidské aktivity a problémy životního prostředí:** doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření, ochrana prostředí, změny v krajině EV – **Vztah člověka k přírodě:** naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví	Projekt - OČZMU

	Odpovědnost lidí Ochrana a tvorba životního prostředí Ochrana rostlin a živočichů. Likvidace odpadů **Rizika v přírodě** rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	EV – **Ekosystémy:** les, vodní zdroje, pole, lidské sídlo, kulturní krajina OSV – **Kooperace a kompetice:** rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci	
	Člověk a jeho zdraví		
➢ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ➢ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ➢ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby	**Lidské tělo** Životní potřeby člověka Základní stavba těla **Péče o zdraví, zdravá výživa** Zdravý životní styl Správná výživa Výběr a způsoby uchování potravin Vhodná skladba stravy Denní režim Pitný režim Nemoci přenosné a nepřenosné Ochrana před infekcemi přenosnými krví První pomoc Osobní, intimní a duševní hygiena **Návykové látky a zdraví** Odmítání návykových látek Hrací automaty a počítače **Osobní bezpečí**	OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem OSV – **Psychohygiena:** dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů	Projekt DV Projekt PZ Projekt OČZMU

komunikace s operátory tísňových linek ➢ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Bezpečné chování v rizikovém prostředí Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Krizové situace (šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání atd.) Vhodná a nevhodná místa pro hru **Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** služby odborné pomoci, čísla tísňového volání a správný způsob volání na tísňovou linku **Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** Postup v případě ohrožení (varovný signál) Požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru) Integrovaný záchranný systém **Situace hromadného ohrožení**	OSV – **Komunikace:** řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci v různých situacích VDO – **Občan, občanská společnost a stát:** odpovědnost za své postoje a činy OSV – **Mezilidské vztahy**: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc	

PŘEDMĚT: Člověk a jeho svět- Prvouka – 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Místo kde žijeme**		
➢ vyznačuje v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozlišuje možná nebezpečí v nejbližším okolí ➢ začleňuje svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popsuje změny v nejbližším okolí, obci (městě) ➢ rozlišuje přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjadřuje různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	**Domov** Prostředí domova Orientace v místě bydliště **Škola** Prostředí školy Činnosti ve škole Okolí školy Bezpečná cesta do školy Riziková místa a situace **Obec (město), místní krajina** Části obce Poloha v krajině Minulost a současnost obce Význačné budovy Dopravní síť **Okolní krajina (místní oblast, region)** Zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany **Naše vlast** Státní symboly	VDO – **Občan, občanská společnost a stát:** přijímá odpovědnost za své chování VDO – **Občanská společnost a škola**: demokratická atmosféra a vztahy ve škole MV – **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:** hledání rozdílu mezi různými sděleními OSV – **Kreativita:** nápady, originalita, tvořivost EV – **Lidské aktivity a problémy životního prostředí:** doprava a životní prostředí	

	Lidé kolem nás		
➢ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ➢ odvozuje význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	**Rodina** Postavení jedince v rodině Role členů rodiny Příbuzenské a mezigenerační vztahy Život a funkce rodiny Práce fyzická a duševní Zaměstnání Zkontrolování, kolik peněz je vráceno do tisíce Vyjádření vlastními slovy, co znamená, že je banka správce peněz **Soužití lidí** Mezilidské vztahy, komunikace Obchod, firmy Zájmové spolky Pomoc nemocným, sociálně slabým **Chování lidí** Vlastnosti lidí Pravidla slušného chování Principy demokracie Rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům **Právo a spravedlnost** Základní lidská práva a práva dítěte Práva a povinnosti žáků školy Protiprávní jednání	OSV – **Mezilidské vztahy:** dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc MkV – **Lidské vztahy:** právo všech lidí žít společně VDO – **Občan, občanská společnost a stát:** přijímat odpovědnost za svůj život OSV – **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání ve třídě, respektování OSV – **Komunikace:** pravda a lež	

	Vlastnictví Soukromé, veřejné, osobní, společné vlastnictví Hmotný a nehmotný majetek Peníze **Kultura** Podoby a projevy kultury Kulturní instituce		
	Lidé a čas		
➢ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➢ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije ➢ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	**Orientace v čase a časový řád** Určování času Čas jako fyzikální veličina Dějiny jako časový sled událostí Kalendáře Generace Denní režim Roční období **Současnost a minulost v našem životě** Proměny způsobu života Bydlení Předměty denní potřeby Průběh lidského života Státní svátky a významné dny **Regionální památky** Péče o památky	OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** organizace vlastního času	

	Báje, mýty, pověsti Minulost kraje a předků Domov Vlast, rodný kraj		
	Rozmanitost přírody		
➢ pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➢ třídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvádí příklady výskytu organizmů ve známé lokalitě ➢ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a měří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	**Látky a jejich vlastnosti** Třídění látek Změny látek a skupenství Vlastnosti, porovnávání látek **Voda a vzduch** Výskyt, vlastnosti a formy vody Oběh vody v přírodě Vlastnosti, složení, proudění vzduchu Význam pro život **Nerosty a horniny, půda** Některé hospodářsky významné horniny a nerosty **Vesmír a Země** **Rostliny, houby, živočichové** Znaky života Životní potřeby a projevy Průběh a způsob života Výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	EV – **Základní podmínky života:** voda, ovzduší, energetické zdroje EV – **Vztah člověka k prostředí:** vliv průmyslu na životní prostředí, ochrana životního prostředí	Projekt - OČZMU

	Životní podmínky Rozmanitost podmínek života na Zemi Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi Podnebí a počasí **Rovnováha v přírodě** Význam, vzájemné vztahy mezi organismy Základní společenstva **Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** Odpovědnost lidí Ochrana a tvorba životního prostředí Ochrana rostlin a živočichů Likvidace odpadů Živelné pohromy a ekologické katastrofy **Rizika v přírodě** rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi		
	Člověk a jeho zdraví		
➢ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ➢ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa	**Lidské tělo** Životní potřeby člověka Základní stavba a funkce těla Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou **Péče o zdraví, zdravá výživa** Zdravý životní styl	OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje tělo, co o sobě vím (odpovědnost, spolehlivost) VDO – **Občan, občanská společnost a stát:** respektování pravidel,	Projekt DV Projekt PZ Projekt OČZMU

pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ➢ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ➢ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Správná výživa Výběr a způsoby uchování potravin Vhodná skladba stravy Denní režim Pitný režim Nemoci přenosné a nepřenosné Ochrana před infekcemi přenosnými krví První pomoc Osobní, intimní a duševní hygiena **Návykové látky a zdraví** Odmítání návykových látek Hrací automaty a počítače **Osobní bezpečí** Bezpečné chování v rizikovém prostředí Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Krizové situace (šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání atd.) Vhodná a nevhodná místa pro hru **Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** služby odborné pomoci, čísla tísňového volání a správný způsob volání na tísňovou linku	odpovědnost za své činy a chování OSV – **Mezilidské vztahy:** respektování a naslouchání OSV – **Komunikace:** pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích MV – **Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality:** vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti VDO – **Občan, občanská společnost a stát:** přijímat odpovědnost za své postoje a činy OSV – **Mezilidské vztahy:** chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc	

	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená Postup v případě ohrožení (varovný signál) Požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru) Integrovaný záchranný systém		

Očekávané výstupy 1. období

Žák:

Místo, kde žijeme

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Lidé kolem nás

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Lidé a čas

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Rozmanitost přírody

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Člověka jeho zdraví

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák se orientuje v okolí svého bydliště a v okolí ➢ žák popíše a zvládne cestu do školy ➢ rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ➢ žák dodržuje základní pravidla společenského chování ➢ žák se při setkání s neznámými lidmi chová adekvátně ➢ žák projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ➢ žák pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti ➢ žák pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ➢ žák zná rozvržení svých denních činností ➢ žák rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➢ žák poznává různé lidské činnosti ➢ žák pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v	Domov Škola Obec, místní krajina Rodina Soužití lidí Chování lidí Rodina Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě		

přírodě v jednotlivých ročních obdobích. ➢ žák pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat	Životní podmínky		

Vzdělávací oblast	**Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět	**Přírodověda**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Přírodověda** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve dvou tematických okruzích: **Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí

a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky. Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápou organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět zařazujeme projektové dny na téma: **Dopravní výchova - DV, Pečujeme o zdraví- PZ, Ochrana člověka za mimořádných událostí - OČZMU.**

Časová dotace

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	-	-	-	1 + 1	1+1	2 + 2

Organizační vymezení předmětu

místo realizace
- kmenová třída
- učebna informatiky
- exkurze v terénu
- školní knihovna

formy realizace
- výuka probíhá ve vyučovacích hodinách formou frontální výuky
- skupinové i individuální práce
- realizují se vycházky, exkurze, krátkodobé projekty a besedy

Dělení a spojování

Nepředpokládá se žádné spojování ani dělení tříd na skupiny.

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:
OSV –psychohygiena; mezilidské vztahy, komunikace; rozvoj schopností poznávání; kreativita; seberegulace a sebeorganizace; sebepoznání a sebepojetí;
EV – ekosystémy; základní podmínky života; lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí;
Mev – interpretace vztahů, mediální sdělení a reality

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
učitel:

- motivuje žáky k celoživotnímu učení
- vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.

Kompetence k řešení problémů
učitel:

- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní
učitel:

- vede žáky k používání správné terminologie
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích

Kompetence sociální a personální
učitel:

- organizuje práci ve skupinách, učí žáky spolupracovat při řešení problémů
- vede žáky k oceňování svých názorů a vlastních přínosů, i k oceňování názorů a přínosů druhých
- vede žáky ke vzájemnému respektu

Kompetence občanské
učitel:

- utváří u žáků ohleduplný vztah k přírodě a ke kulturním výtvorům
- motivuje žáky k ochraně přírody a životního prostředí
- vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

učitel

- umožňuje žákům pozorovat skutečné jevy, manipulovat s materiálem a experimentovat
- vede žáky ke správnému užití pomůcek, vybavení a techniky
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů žákovských prací
- zohledňuje soudobý stav poznání a technického rozvoje

Kompetence digitální

učitel:

- klade důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje jsou vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění se zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek
- motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací
- dává žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

PŘEDMĚT: Člověk a jeho svět - Přírodověda – 4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Rozmanitost přírody**		
➢ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ➢ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ➢ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ➢ hodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ➢ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	**Základní podmínky života** Voda, vzduch, půda Výživa Dýchání Růst Rozmnožování Vývin **Rostliny, houby, živočichové** Znaky života Životní potřeby a projevy Průběh a způsob života Základní skupiny rostlin a živočichů Zástupci a jejich poznávání Výživa Stavba těla u některých nejznámějších druhů Potravní závislost v přírodě Rostliny, stavba těla, reprodukce, význam v přírodě a pro člověka **Rovnováha v přírodě** Význam Vzájemné vztahy mezi organismy Základní společenstva	EV – **Základní podmínky života:** voda, ovzduší, čistota ovzduší, půda jako zdroj výživy EV – **Vztah člověka k prostředí:** prostředí a zdraví, rozmanitost vlivů prostředí na zdraví EV – **Ekosystémy:** les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční význam lesa, pole, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření, vodní zdroje, lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii EV – **Základní podmínky života:** voda, ovzduší, přírodní zdroje, zdroje surovinové, princip hospodaření s přírodními zdroji	

	Voda a vzduch Výskyt Vlastnosti a formy vody Oběh vody v přírodě Vlastnosti, složení a proudění vzduchu Význam pro život **Nerosty a horniny, půda** Některé hospodářsky významné horniny a nerosty Zvětrávání Vznik půdy a její význam **Látky a jejich vlastnosti** Třídění látek Změny látek a skupenství Vlastnosti, porovnávání látek a vážení a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek (délka, hmotnost, objem, čas, teplota) **Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** Odpovědnost lidí **Ochrana a tvorba životního prostředí a ochrana přírody** Odpovědnost lidí Ochrana a tvorba životního prostředí Ochrana rostlin a živočichů Likvidace odpadů Živelné pohromy a ekologické katastrofy	OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání, řešení problému OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity EV – **Lidské aktivity a problémy životního prostředí:** ochrana přírody, odpady a hospodaření s odpady, vliv průmyslu na prostředí	

	Rizika v přírodě rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi		
	Člověk a jeho zdraví		
➢ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ➢ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ➢ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ➢ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ➢ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➢ ošetřuje drobná poranění a zajistí první pomoc ➢ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví, orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	**Péče o zdraví a zdravá výživa** Zdravý životní styl Správná výživa Výběr a způsoby uchování potravin Vhodná skladba stravy Denní režim Pitný režim Nemoci přenosné a nepřenosné Ochrana před infekcemi přenosnými krví Služba odborné pomoci **Lidské tělo, vývoj lidského těla** **Partnerství, manželství, rodičovství** **Návykové látky a zdraví** Odmítání návykových látek Hrací automaty a počítače Závislost **Osobní bezpečí** Bezpečné chování v rizikovém prostředí Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** organizace vlastního času, plánování učení a studia OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje tělo, moje psychika OSV – **Mezilidské vztahy:** péče o dobré vztahy, lidská práva jako regulativ vztahů OSV – **Komunikace:** komunikace v různých situacích, odmítání MV – **Interpretace vztahů, mediální sdělení a reality:** rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů. OSV – **Psychohygiena**: dovednosti zvládání	Projekt DV Projekt PZ projekt OČZMU

	Dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Krizové situace (šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání atd.) Vhodná a nevhodná místa pro hru **Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** služby odborné pomoci, čísla tísňového volání a správný způsob volání na tísňovou linku **Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** Postup v případě ohrožení (varovný signál) Požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru) Integrovaný záchranný systém	stresových situací, hledání pomoci při potížích	

PŘEDMĚT: Člověk a jeho svět - Přírodověda – 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Rozmanitost přírody**		
➢ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ➢ vysvětluje na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období ➢ zkoumá společenstva v různých podnebných oblastech Země, zdůvodňuje podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů v prostředí ➢ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy ➢ hodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	**Vesmír a Země** Sluneční soustava, planety Den a noc Roční období **Životní podmínky** Rozmanitost podmínek života na Zemi Význam slunečního záření, ovzduší, vodstva, půd Rostlinstvo a živočišstvo na Zemi Podnebí a počasí Rozmanitost životních podmínek u nás **Rostliny a živočichové** Průběh a způsob života Výživa Stavba těla u některých nejznámějších druhů Třídění rostlin Třídění živočichů **Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** Odpovědnost lidí Ochrana a tvorba životního prostředí Ochrana rostlin a živočichů Likvidace odpadů Živelné pohromy a ekologické Katastrofy	OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění EV – **Ekosystémy:** moře, deštný les EV – **Lidské aktivity a problémy životního prostředí:** zemědělství a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, doprava a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady	Projekt OČZMU

➢ stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit ➢ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodňuje postup, hodnotí a vysvětluje výsledky pokusu	**Rizika v přírodě** rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi		
	Člověk a jeho zdraví		
➢ využívá poznatky o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života ➢ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ➢ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	**Lidské tělo** Stavba těla Základní funkce a projevy Životní potřeby člověka Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou Základy lidské reprodukce Vývoj jedince **Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy** Rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahu a etická stránka sexuality Biologické a psychické změny v dospívání o zdraví **Zdravý životní styl** Správná výživa Výběr a způsoby uchování potravin Vhodná skladba stravy Denní režim Pitný režim Nemoci přenosné a nepřenosné	OSV – **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem OSV – **Mezilidské vztahy:** péče o dobré vztahy, vzájemné respektování OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje tělo, moje psychika OSV – **Psychohygiena:** dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích	Projekt DV Projekt PZ Projekt OČZMU

	Ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) Osobní, intimní a duševní hygiena Situace hromadného ohroženi **Návykové látky a zdraví** Odmítání návykových látek Hrací automaty a počítače Závislost Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických medií **Osobní bezpečí** Bezpečné chování v rizikovém prostředí Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Krizové situace (šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v mediích atd.) Vhodná a nevhodná místa pro hru Označování nebezpečných látek **Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** služby odborné pomoci, čísla tísňového volání a správný způsob volání na tísňovou linku		

	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená Postup v případě ohrožení (varovný signál) Požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru) Integrovaný záchranný systém		

Očekávané výstupy 2. období

Žák:

Rozmanitost přírody

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Člověk a jeho zdraví

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření ve 2. období

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák se řídí zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➢ žák dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) ➢ žák rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých. Žák uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy ➢ žák užívá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze. Žák porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz. Žák sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů ➢ žák na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody ➢ žák popíše střídání ročních období ➢ žák zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a	Působení lidí na krajinu a životní prostředí Mezilidské vztahy Chování lidí Vlastnictví Živá a neživá příroda Vesmír a Země Rovnováha v přírodě		

pozoruje přizpůsobení organismů a prostředí ➢ žák zvládá péči o pokojové rostliny ➢ žák se chová podle zásad ochrany přírody a životního prostředí ➢ žák popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují ➢ žák provádí jednoduché pokusy se známými látkami ➢ žák uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu ➢ žák rozlišuje jednotlivé etapy lidského života ➢ žák uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ➢ žák uplatňuje pravidla silničního provozu pro cyklisty, správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti ➢ žák odmítá návykové látky	Rostliny, houby, živočichové Ochrana přírody Látky a jejich vlastnosti Péče o zdraví Vývoj jedince Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená Návykové látky, závislosti a zdraví		

➢ žák ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	Přivolání pomoci v případě ohrožení Péče o zdraví		

Vzdělávací oblast	**Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět	**Vlastivěda**

Charakteristika předmětu

V předmětu Vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** ve vybraných třech okruzích z pěti tematických okruhů: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas**.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky. Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy.

Do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět zařazujeme projektové dny na téma: **Dopravní výchova - DV, Pečujeme o zdraví- PZ, Ochrana člověka za mimořádných událostí - OČZMU.**

Časová dotace

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	-	-	-	1	2	3

Organizační vymezení předmětu

Místo realizace

- kmenová třída
- učebna informatiky
- exkurze
- městské kulturní zařízení v obci a Olomouc
- v okolí školy

formy realizace

- výuka probíhá ve vyučovacích hodinách formou frontální výuky
- skupinové i individuální práce,
- realizují se vycházky, exkurze
- krátkodobé projekty a besedy.

Dělení a spojování

Nepředpokládá se žádné spojování ani dělení tříd na skupiny.

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:
OSV – rozvoj schopností poznávání; kooperace a kompetice
VDO – občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování;
VMEGS – jsme Evropané; Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět;
MkV – etnický původ; lidské vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
učitel:

- nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy)
- jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí
- motivuje žáky k celoživotnímu učení
- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- vede žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímá a v čem by v budoucnu mohli uspět

Kompetence k řešení problémů
učitel:

- společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- žáky učí se nebát problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“).
- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům

Kompetence komunikativní
učitel:

- podporuje různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa
- vede žáky k používání správné terminologie
- nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů, obrazového materiálu

- poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální
učitel:
- učí žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- učí žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu
- organizuje práci ve skupinách, učí žáky spolupracovat při řešení problémů
- vede žáky ke vzájemnému respektu

Kompetence občanské
učitel
- vychovává žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých
- vychovává žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí
- netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- kázeňské přestupky řeší individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouští
- utváří u žáků ohleduplný vztah ke kulturním výtvorům a památkám
- vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní
učitel
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů žákovských prací
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vede k adaptaci na nové pracovní podmínky
- důsledně žáky vede k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.
- poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel

- předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Kompetence digitální

učitel:

- zapojuje žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi
- poskytuje žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace),
- vytváří modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit,
- vede žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech,
- nabízí žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů,
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazuje relaxační činnosti a vede žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učí, jak jim mohou předcházet

PŘEDMĚT: Člověk a jeho svět - Vlastivěda – 4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Místo, kde žijeme**		
➢ určuje a vysvětluje polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ➢ určuje světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➢ rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republik ➢ vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posuzuje jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického ➢ zprostředkovává ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti ➢ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	**Okolní krajina (místní oblast, region)** Zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozlišení půd, rostlinstvo a živočišstvo, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany Riziková místa a situace **Regiony ČR** Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod **Naše vlast** Domov, krajina, národ, základy správního řízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda České republiky **Mapy obecně zeměpisné a tematické** Obsah, grafika, vysvětlivky	OSV - **Rozvoj schopností poznávání:** dovednosti zapamatováni si OSV – **Kooperace a kompetice:** řešení konfliktu, dovednost pro kooperaci VDO - **Občan, občanská společnost a stát:** občan jako odpovědný člen společnosti VDO - **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování:** základní principy demokratického státu	

	Lidé kolem nás		
➢ vyjadřuje na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvozuje a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci ➢ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení ➢ rozpoznává ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ➢ orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze ➢ poukazuje v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhuje možnosti zlepšení životního prostředí obce	**Soužití lidí** Mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým sestavování jednoduchého osobního rozpočtu porovnávání svých přání a potřeb se svými finančními možnostmi uvádění příkladů základních příjmů a výdajů domácnosti **Chování lidí** Vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům **Právo a spravedlnost** Základní lidské práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů i majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot **Vlastnictví** Soukromé, veřejné, osobní společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení **Kultura**	VDO - **Občan, občanská společnost a stát:** základní principy demokratického systému VDO – **Občan, občanská společnost a stát:** Listina základních práv a svobod, přijímání odpovědnosti za své postoje a činy VDO – **Občanská společnost a škola**: demokratická atmosféra a vztahy ve škole	

	Podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura **Základní globální problémy** Významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí		
	Lidé a čas		
➢ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ➢ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodňuje základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek ➢ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ➢ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ➢ objasňuje historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	**Orientace v čase a časový řád** Určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období **Současnost a minulost v našem životě** Proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny **Regionální památky** Péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost **Báje, mýty, pověsti** Minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	VMEGS - **Jsme Evropané:** klíčové mezníky evropské historie VMEGS - **Jsme Evropané:** kořeny a zdroje evropské civilizace	

PŘEDMĚT: Člověk a jeho svět - Vlastivěda – 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Místo, kde žijeme**		
➢ určuje a vysvětluje polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ➢ určuje světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich ➢ rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí ➢ vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posuzuje jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického ➢ zprostředkovává ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ➢ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	**Okolní krajina (místní oblast, region** Orientační body a linie, světové strany Riziková místa a situace **Regiony ČR** Praha a vybrané oblasti ČR, Služby a obchod **Naše vlast** Domov, krajina, národ, základy správního řízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda České republiky **Evropa a svět** Kontinenty, evropské státy, EU, cestování **Mapy obecně zeměpisné a tematické** Obsah, grafika, vysvětlivky	VDO – **Občan, občanská společnost a stát:** občan jako odpovědný člen společnosti VMEGS – **Evropa a svět nás zajímá:** naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích VMEGS – **Evropa a svět nás zajímá:** zvyky a tradice národů Evropy VMEGS – **Objevujeme Evropu a svět:** státní a evropské symboly	

	Lidé kolem nás		
➢ vyjadřuje na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvozuje a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci ➢ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení ➢ rozpoznává ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ➢ orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy ➢ poukazuje v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhuje možnosti zlepšení životního prostředí obce	**Soužití lidí** Mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým objasnění jak řešit situaci, když jsou příjmy větší a menší než výdaje na příkladech objasnění rizika půjčování peněz vysvětlení na příkladu, jak reklamovat zboží **Chování lidí** Vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie **Právo a spravedlnost** Základní lidské práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů i majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot **Vlastnictví** Soukromé, veřejné, osobní společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky	VDO – **Občanská společnost a škola:** škola jako demokratický model společnosti, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole VDO – **Občan, občanská společnost a stát:** občan jako odpovědný člen společnosti VDO - **Občan a občanská společnost a stát:** přímá odpovědnost za své postoje, činy, práva a povinnosti občana VMEGS – **Evropa a svět nás zajímá:** naši sousedé v Evropě, lidová slovesnost	

	Kultura Podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura **Základní globální problémy** Významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí		
	Lidé a čas		
➢ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ➢ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodňuje základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek ➢ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ➢ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	**Orientace v čase a časový řád** Určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace **Současnost a minulost v našem životě** Proměny způsobu života, bydlení, státní svátky a významné dny **Regionální památky** Péče o památky **Báje, mýty, pověsti** Minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	MV – **Lidské vztahy:** vztah mezi kulturami MV – **Etnický původ:** rovnocennost všech etnických skupin a kultur VMEGS – **Objevujeme Evropu a svět:** Den Evropy	

➢ objasňuje historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů			

Očekávané výstupy 2. období

Žák:

Místo, kde žijeme

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Lidé kolem nás

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

Lidé a čas

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik

- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření ve 2. období

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje ➢ žák se orientuje na mapě ČR, určí světové strany ➢ žák se řídí zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➢ žák má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě ➢ žák uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí ➢ žák sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest ➢ žák pozná státní symboly ČR ➢ žák dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) ➢ žák rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých ➢ žák uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy ➢ žák provádí jednoduché pokusy se známými látkami	Mapa-popis polohy svého bydliště na mapě Moje obec ČR – základní informace, mapa, zeměpisná poloha v Evropě Světové strany Zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě Česká republika – základní informace, mapa, zeměpisná poloha v Evropě Pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí Státní symboly České republiky Pravidla pro soužití ve škole, rodině, v obci – jejich dodržování Vhodné a nevhodné chování dospělých Základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy		

➢ žák používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze ➢ žák porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz ➢ žák sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů ➢ žák rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách ➢ žák uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji ➢ žák vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	Používání peněz v běžných situacích, kontrola ceny nákupu a vrácené peníze Porovnání svých přání a potřeb se svými finančními možnostmi Sestavení jednoduchého rozpočtu, uvedení příkladů základních příjmů a výdajů Orientace v čase a časový řád, současnost a minulost v našem životě Minulost kraje a předků Regionální památky		

Vzdělávací oblast	**Člověk a společnost**
Vyučovací předmět	**Etická výchova**

Charakteristika předmětu

V doplňujícím vzdělávacím oboru **Etická výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**. Náplň tohoto oboru se realizuje ve vyučovacích předmětech: Český jazyk, Anglický jazyk, Matematika, Informatika, Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova a Praktické činnosti.

Etická výchova žáka především vede k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuse s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Snaží se systematickým osvojováním sociálních dovedností formovat morálně vyzrálého člověka. Žák tímto způsobem získává důležité sociální kompetence: komunikativnost, sebeúctu a zdravé sebevědomí, pozitivní hodnocení druhých a především prosociální styl jednání.

Etická výchova také vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů.

V počáteční etapě základního vzdělání si klade etická výchova za cíl vzbudit zájem žáka o rozvíjení jeho elementární sociální dovednosti prostřednictvím metod běžných v zážitkové pedagogice. Jedná se o rozhovor, diskusi, inscenační techniky, didaktické hry, řešení problémové situace, besedy, projekty atd. Důležitou součástí po každé aktivitě je reflexe, tedy přemýšlení o předchozí zkušenosti a následném shrnutí či zevšeobecnění učitelem nebo i žákem.

Ve vzdělávacím předmětu Etická výchova směřujeme výuku specificky s ohledem na aktuální potřeby každého žáka k:

- rozvoji sociálních dovedností, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti
- rozvoji samostatného pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život
- samostatnosti při hledání vhodných způsobů řešení problémů
- rozvoji správných způsobů komunikace
- respektu k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí
- schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí
- rozvoji pozitivní představy o sobě samém a schopnosti účinné spolupráce

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru tvoří následující témata: Mezilidské vztahy a komunikace.

- Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
- Pozitivní hodnocení druhých.
- Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
- Komunikace citů.
- Interpersonální a sociální empatie.
- Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.

Časová dotace

Předmět etická výchova není samostatný předmět, prolíná všemi předměty v 1. - 5. ročníku.

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:
OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy a komunikace, seberegulace a sebeorganizace, kooperace a kompetice řešení problémů, hodnoty, postoje, praktická etika
MkV – lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity

Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie pro jejich rozvoj

Kompetence k učení
učitel:
- vede žáky k pozitivnímu vztah k učení
- ve výuce zřetelně rozlišuje základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)

Kompetence k řešení problémů
učitel:
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- na modelových příkladech ve svých předmětech naučí žáky algoritmu řešení problémů
- podporuje netradiční (originální) způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní
učitel:
- vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu přiměřenému jejich věku
- učí žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.)
- vede žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti

Kompetence sociální a personální
učitel:
- organizuje práci ve skupinách, učí žáky spolupracovat při řešení problémů
- učí žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- vede žáky ke vzájemnému respektu, podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

Kompetence občanské
učitel:
- využívá naučné i vědecké literatury (přiměřené k věku žáků) k vytváření správného postoje k přírodě a k životnímu prostředí
- netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů
- dokáží rozlišit vhodné a nevhodné chování

Kompetence pracovní

učitel:

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- vede žáky k organizování a plánování učení
- zajímá se, jaký způsob výuky vyhovuje jeho žákům
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů žákovských prací

PŘEDMĚT: Člověk a společnost – Etická výchova – 1. období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Základní komunikační dovednosti**		**Realizace**
➢ si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci ➢ se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel ➢ vyjadřuje city v jednoduchých situacích	**Komunikace při vytváření výchovného kolektivu** – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace **Základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích** pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva **Základy neverbální komunikace** seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky **Komunikace citů** identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	OSV – **Komunikace:** řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – **Mezilidské vztahy:** empatie a pohled na svět očima druhého OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV - **Komunikace:** řeč zvuků a slov OSV - **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání se ve třídě	Český jazyk a literatura Prvouka Český jazyk a literatura Prvouka Hudební vých. Výtvarná vých. Tělesná vých.
	Pozitivní hodnocení sebe a druhých		
➢ si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	**Sebepojetí**	OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje tělo, moje	Český jazyk Výtvarná vých. Tělesná vých.

	sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování **Pozitivní hodnocení druhých** projevování pozornosti a laskavosti v běžných podmínkách, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu **Akceptace druhého** zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	psychika, co o sobě vím a co ne OSV – **Seberegulace a sebeorganizace** OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV – **Komunikace:** řeč zvuků a slov OSV - **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání se ve třídě, škole, apod.	Praktické činnosti Hudební výchova Výtvarná vých.
	Tvořivost a základy spolupráce		
➢ si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytváření sebeúcty a úcty k druhým ➢ zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky ➢ využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkol	**Tvořivost v mezilidských vztazích** vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování **Schopnost spolupráce** radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce **Elementární prosociálnost**	OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV – **Kooperace a kompetice** OSV – **Mezilidské vztahy:** empatie a pohled na svět očima druhého	Český jazyk Matematika Prvouka Hudební vých. Výtvarná vých. Tělesná vých. Informatika Praktické činnosti

	darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství	OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění – relaxace	
	Základy asertivního chování		
➢ si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytváření sebeúcty a úcty k druhým ➢ zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky ➢ reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	**Iniciativa** ve vztahu k jiným, hledání možnosti jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu **Asertivní chování** rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání	OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění – relaxace OSV- **Hodnoty, postoje, praktická etika** MkV – Lidské vztahy **- Princip sociálního smíru a solidarity**	Prvouka Český jazyk Matematika Tělesná vých. Výtvarná vých. Praktické čin. Prvouka Český jazyk a literatura

Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák:

- si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci
- se podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel
- si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- vyjadřuje city v jednoduchých situacích
- využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů
- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc

PŘEDMĚT: Člověk a společnost – Etická výchova – 2. období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Základní komunikační dovednosti**		**Realizace**
➢ reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku ➢ identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	**Komunikace při vytváření výchovného kolektivu** – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace **Základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích** pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva **Základy neverbální komunikace** seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky **Komunikace citů** identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	OSV – **Komunikace:** řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – **Mezilidské vztahy:** empatie a pohled na svět očima druhého OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV - **Komunikace:** řeč zvuků a slov OSV - **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání se ve třídě	Český jazyk a literatura Přírodověda Vlastivěda Anglický jazyk Informatika Český jazyk a literatura Anglický jazyk Přírodověda Vlastivěda Hudební vých. Výtvarná vých. Tělesná vých.
	Pozitivní hodnocení sebe a druhých		
➢ si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení	**Sebepojetí**	OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje tělo, moje	Český jazyk Výtvarná vých. Tělesná vých.

➢ se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách ➢ identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování **Pozitivní hodnocení druhých** projevování pozornosti a laskavosti v běžných podmínkách, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu **Akceptace druhého** zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	psychika, co o sobě vím a co ne OSV – **Seberegulace a sebeorganizace** OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV – **Komunikace:** řeč zvuků a slov OSV - **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání se ve třídě, škole, apod.	Praktické činnosti Informatika Hudební výchova Český jazyk Matematika
	Tvořivost a základy spolupráce		
➢ jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy ➢ se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	**Tvořivost v mezilidských vztazích** vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování **Schopnost spolupráce** radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce **Elementární prosociálnost**	OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV – **Kooperace a kompetice** OSV – **Mezilidské vztahy:** empatie a pohled na svět očima druhého	Český jazyk Matematika Přírodověda Vlastivěda Anglický jazyk Informatika Hudební vých. Výtvarná vých. Tělesná vých. Praktické činnosti

	darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství	OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění – relaxace	
	Základy asertivního chování		
➢ iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	**Iniciativa** ve vztahu k jiným, hledání možnosti jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu **Asertivní chování** rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání	OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění – relaxace OSV- **Hodnoty, postoje, praktická etika** MkV – **Lidské vztahy** **- Princip sociálního smíru a solidarity**	Přírodověda Vlastivěda Český jazyk Anglický jazyk Matematika Tělesná vých. Výtvarná vých. Praktické čin. Informatika Prvouka Český jazyk a literatura

Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák:

- reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku
- uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení
- dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách
- identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí
- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy
- iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně

Vzdělávací oblast	**Umění a kultura**
Vyučovací předmět	**Hudební výchova**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Hudební výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura**. V počáteční etapě základního vzdělání si klade hudební výchova za cíl vzbudit zájem žáka o setkávání s hudbou a rozvíjet jeho elementární hudební dovednosti prostřednictvím pěveckých, rytmických, poslechových, instrumentálních a pohybových činností. Hudební výchova je charakterizována jako činnostní, tvořivý proces. Základem je hra, která poskytuje prostor pro uplatnění dětské aktivity, spontánnosti i vlastního experimentování.

Ve vzdělávacím předmětu hudební výchova směřujeme výuku specificky s ohledem na vrozené hudební vlohy každého žáka k:

- rozvoji hudebního sluchu
- rozvoji hudebního a emocionálního cítění
- objevování souvislostí mezi slovním a hudebním rytmem a pohybovým vyjádřením (pohyb je prostředkem pro rozvíjení všech hudebních činností)
- práci s hudebně nerozvinutými žáky
- postupnému vytváření a upevňování základních pěveckých návyků

Časová dotace

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	1	1	1	1	5

Organizační vymezení předmětu

Místo realizace

- kmenová třída
- koncertní sály

- kulturní sál v MÚ

formy realizace

- frontální výuka
- samostatná práce
- práce ve skupinkách
- práce ve dvojicích
- kolektivní práce
- projekty

Dělení a spojování

Nepředpokládá se žádné spojování ani dělení tříd na skupiny.

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:
OSV – poznávání lidí; rozvoj schopností poznávání; sebepoznání a sebepojetí; seberegulace a sebeorganizace; kreativita; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace a kompetice; psychohygiena;
VMEGS – Evropa a svět nás zajímá

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel:

- motivuje k učení – snaží se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení
- při hodnocení používá ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace
- učí trpělivosti, povzbuzuje
- učí žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- podporuje samostatnost a tvořivost

Kompetence k řešení problémů
učitel:

- společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- žáky učí se nebát problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“)
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitoruje, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají
- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- podporuje využívání moderní techniky při řešení problémů

Kompetence komunikativní
učitel:

- vede žáky k používání správné hudební terminologie
- klade důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- vede žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti

Kompetence sociální a personální
učitel:

- učí žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- učí žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních.
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- vede žáky ke vzájemnému respektu

Kompetence občanské
učitel

- učí žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsobů nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti a v mnohotvárném světě
- vychovává žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých
- netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků

- kázeňské přestupky řeší individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouští
- utváří u žáků ohleduplný vztah ke kulturním hodnotám
- vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

učitel

- učí žáky používat při jejich výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky.
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vede k adaptaci na nové pracovní podmínky
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamuje žáky s různými profesemi – cíleně ujasňuje představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.
- poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Kompetence digitální

učitel

- dává příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů

PŘEDMĚT: Umění a kultura - Hudební výchova – 1. období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Vokální činnosti**		
➢ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase ➢ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	**Pěvecký a mluvní projev** Pěvecké dovednosti – dýchání, výslovnost, rozšíření hlasového rozsahu **Hudební rytmus** Realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu **Dvojhlas** Počátky jednoduchého dvojhlasu Jednoduchý kánon **Intonace, vokální improvizace** Nácvik opěrných písní k volným nástupům – I., III., V. stupeň Hudební hry – hra na otázku a odpověď **Záznam vokální hudby** Nota jako grafický znak pro tón Zápis jednoduchého rytmu	OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV - **Komunikace:** řeč zvuků a slov OSV - **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání se ve třídě	
	Instrumentální činnosti		
➢ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	**Hra na hudební nástroje** Hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje **Rytmizace a hudební improvizace** Hudební hry – ozvěna, otázka, odpověď	OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení	

	Jednodílná písňová forma a – b **Záznam instrumentální melodie** Čtení a zápis rytmu jednoduchého motivu	smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV – **Komunikace:** řeč zvuků a slov	
	Hudebně pohybové činnosti		
➢ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	**Taktování, pohybový doprovod znějící hudby** Dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt Taneční hra se zpěvem Jednoduché lidové tance **Pohybové vyjádření hudby, reakce na změny v hudbě** Pohybová improvizace **Orientace v prostoru** Utváření pohybové paměti při pohybových hrách	OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje tělo, moje psychika, co o sobě vím a co ne OSV – **Mezilidské vztahy:** empatie a pohled na svět očima druhého OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV – **Komunikace:** řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění - relaxace	

	Poslechové činnosti		
➢ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ➢ rozpoznává v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	**Kvality tónů** Délka, síla, barva, výška **Hudební výrazové prostředky** Rytmus, melodie vzestupná, sestupná Dynamické změny v melodii **Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj** **Hudební styly a žánry** Hudba taneční, pochodová, ukolébavka **Hudební formy** Malá písňová forma **Interpretace hudby** Slovní vyjádření – pocity z poslechu	OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění - relaxace	

Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

PŘEDMĚT: Umění a kultura - Hudební výchova – 2. období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Vokální činnosti**		
➢ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti ➢ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	**Pěvecký a mluvní projev** Pěvecké dovednosti – dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu Dynamicky odlišený zpěv Hlasová hygiena Rozšiřování hlasového rozsahu **Hudební rytmus** Realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu **Dvojhlas a vícehlas** Kánon, lidový dvojhlas **Intonace, vokální improvizace** Nácvik opěrných písní k volným nástupům – I., III., V. stupeň Hudební hry – hra na otázku a odpověď **Záznam vokální hudby** Zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření Nota jako grafický znak pro tón Zápis jednoduchého rytmu Notový zápis jako opora při realizaci písně	OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení OSV - **Komunikace:** řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění, relaxace VMEGS – **Evropa a svět nás zajímá:** naši sousedé v Evropě, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy	
	Instrumentální činnosti		
➢ využívá na základě svých hudebních schopností dovedností jednoduché,	**Hra na hudební nástroje** Reprodukce motivů, témat	OSV – **Kreativita:** cvičení	

popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednotlivých motivů skladeb a písní ➢ rozpoznává hudební formu jednoduché písně či skladby ➢ vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	Hra jednoduchých doprovodů na Orffovy nástroje **Rytmizace a hudební improvizace** Tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně Hudební doprovod – ostinato, akcentace Těžké doby v rytmickém doprovodu Hudební hry – ozvěna, otázka, odpověď Jednodílná písňová forma a – b **Záznam instrumentální melodie** Čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby	pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV – **Komunikace:** řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – **Kooperace a kompetice:** dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky	
	Hudebně pohybové činnosti		
➢ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	**Taktování, pohybový doprovod znějící hudby** Dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt Taneční hra se zpěvem Jednoduché lidové tance	OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje tělo, moje psychika, co o sobě vím a co ne OSV – **Mezilidské vztahy:** empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, vztahy a naše třída	

	Pohybové vyjádření hudby, reakce na změny v hudbě Pohybová improvizace s využitím tanečních kroků **Orientace v prostoru** Utváření pohybové paměti při pohybových hrách	OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV – **Komunikace:** řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění – relaxace	
	Poslechové činnosti		
➢ rozpoznává v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorňuje na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	**Kvality tónů** Délka, síla, barva, výška **Hudební výrazové prostředky** Rytmus, melodie vzestupná, sestupná, harmonie, barva, kontrast, gradace, zvukomalba, rytmické, dynamické, harmonické změny v melodii **Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj** **Hudební styly a žánry**	OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění - relaxace	

	Hudba taneční, pochodová, ukolébavka, menuet **Hudební formy** Malá písňová forma **Interpretace hudby** Slovní vyjádření – pocity z poslechu **Epizody ze života skladatelů poslouchané hudby**	VMEGS – **Evropa a svět nás zajímá:** naši sousedé v Evropě, lidová slovesnost	

Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem ➢ žák propojí vlastní pohyb s hudbou ➢ žák doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje ➢ žák odliší tóny podle výšky, síly a barvy ➢ žák pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb ➢ žák správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování	Pěvecký projev – zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu Vyjádření hudby pohybem – pohybová improvizace Hudebně pohybové hry Jednoduché lidové tance Orffovy hudební nástroje – rytmizace, jednoduchý doprovod Hra na tělo Společné vokálně instrumentální aktivity Hudební nástroje – rozlišování základních hudebních nástrojů v jednoduchých skladbách Tón – rozlišení výšky, síly, barvy a délky (krátké/dlouhé) Skladby různého druhu – poslech Hlasová hygiena – správné dýchání, frázování		

Vzdělávací oblast	**Umění a kultura**
Vyučovací předmět	**Výtvarná výchova**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Výtvarná výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura.**

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova ročníku směřuje k:

- vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla
- samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě
- posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků
- vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti
- naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi
- účinné spolupráci ve skupině
- vytváření si pozitivní představy o sobě samém
- pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost
- bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby

Časová dotace

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	1	1	2	2	7

Organizační vymezení předmětu

Místo realizace
- kmenová třída
- okolí školy

formy realizace
- samostatná práce
- práce ve skupinkách
- práce ve dvojicích
- kolektivní práce

Dělení a spojování

Nepředpokládá se žádné spojování ani dělení tříd na skupiny.

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:
OSV – poznávání lidí; rozvoj schopností poznávání; sebepoznání a sebepojetí; seberegulace a sebeorganizace; kreativita; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace a kompetice
EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
MV – tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
učitel:
- motivuje k učení – snaží se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení
- při hodnocení používá ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace

- učí trpělivosti, povzbuzuje
- učí žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; kučení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- podporuje samostatnost a tvořivost

Kompetence k řešení problémů
učitel:

- společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- žáky učí se nebát problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“).
- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- podporuje netradiční (originální) způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování.
-

Kompetence komunikativní
učitel:

- vede žáky k používání správné terminologie
- vede žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti
- vede žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí
- učí žáky naslouchat druhým a vnímat výtvarné projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.

Kompetence sociální a personální
učitel:

- učí žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- učí žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních.
- organizuje práci ve skupinách
- vede žáky ke vzájemnému respektu

Kompetence občanské
učitel

- učí žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsobů nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti a v mnohotvárném světě
- netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- kázeňské přestupky řeší individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouští
- utváří u žáků ohleduplný vztah ke kulturním výtvorům a památkám
- vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní
učitel

- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učí žáky používat při jejich výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky.
- učí žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály a nástroji
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vede k adaptaci na nové pracovní podmínky
- důsledně žáky vede k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.
- poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Kompetence digitální
učitel

- motivuje žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení

PŘEDMĚT: Umění a kultura - Výtvarná výchova – 1. období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Rozvíjení smyslové citlivosti**		
➢ rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ ➢ v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace ➢ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	**Prvky vizuálně obrazového vyjádření** Linie Tvary Objemy Světlostní a barevné kvality Textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) Jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje psychika, co o sobě vím a co ne, zdravé a vyrovnané sebepojetí OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** organizace vlastního času OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity OSV – **Poznávání lidí:** rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, hledání výhod v odlišnostech	

		OSV – **Mezilidské vztahy:** pohled na svět očima druhého	
	Uplatňování subjektivity		
➢ v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace ➢ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	**Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** Manipulace s objekty Pohyb těla a jeho umístění v prostoru Akční tvar malby a kresby **Typy vizuálně obrazových vyjádření** Jejich rozlišení výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, animovaný film, comics, fotografie, reklama **Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** Hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) Hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání	OSV – **Komunikace:** řeč předmětů vytvářených člověkem, cvičení pozorování a aktivního naslouchání, otevřená a pozitivní komunikace OSV – **Kooperace a kompetice:** rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky EV – **Lidské aktivity a problémy životního prostředí:** odpady a hospodaření s odpady MV – **Tvorba mediálního sdělení:** tvorba mediálního sdělení pro školu	

	Ověřování komunikačních účinků		
➢ na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	**Osobní postoj v komunikaci** Jeho utváření a zdůvodňování odlišné interpretace vizuálně obrazných		

Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák:

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

PŘEDMĚT: Umění a kultura - Výtvarná výchova – 2. období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Rozvíjení smyslové citlivosti**		
➢ při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) ➢ užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model ➢ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	**Prvky vizuálně obrazového vyjádření** Linie Tvary Objemy Světlostní a barevné kvality Textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) Jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje psychika, co o sobě vím a co ne, zdravé a vyrovnané sebepojetí OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** organizace vlastního času OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity OSV – **Poznávání lidí:** rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, hledání výhod v odlišnostech	

		OSV – **Mezilidské vztahy:** empatie a pohled na svět očima druhého	
	Uplatňování subjektivity		
➢ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) ➢ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	**Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** Manipulace s objekty Pohyb těla a jeho umístění v prostoru Akční tvar malby a kresby **Typy vizuálně obrazových vyjádření** Jejich rozlišení výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama **Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** Hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) Hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	OSV – **Komunikace:** řeč předmětů vytvářených člověkem, cvičení pozorování a aktivního naslouchání, otevřená a pozitivní komunikace OSV – **Kooperace a kompetice:** rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky EV – **Lidské aktivity a problémy životního prostředí:** odpady a hospodaření s odpady MV – **Tvorba mediálního sdělení:** tvorba mediálního sdělení pro školu	

	Ověřování komunikačních účinků		
➢ při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) ➢ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho nejbližší sociální vztahy ➢ nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvářil, vybral či upravil	**Osobní postoj v komunikaci** Jeho utváření a zdůvodňování odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje Jejich porovnávání s vlastní interpretací		

Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák:

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu ➢ žák rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) ➢ žák uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům ➢ žák uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr ➢ žák rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Uspořádání objektů do celků Prvky vizuálně obrazného vyjádření Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Osobní postoj v komunikaci Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Rozvíjení smyslové citlivosti		

➢ žák při své tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie ➢ žák vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky), pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	Uplatňování subjektivity Ověřování komunikačních účinků		

Vzdělávací oblast	**Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět	**Tělesná výchova**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Tělesná výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví.**

Předmět **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Příležitostí pro pozitivní hodnocení bez ohledu na míru pohybového nadání je vyrovnávání žáka s přiměřenou zátěží, nutnou k dosažení efektu superkompenzace jako způsobu zvyšování výkonnosti a odolnosti organizmu při sportovním i pracovním výkonu. Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin; očekávané výstupy je možné splnit již v 1. období 1. stupně; o zařazení do ročníků rozhoduje ředitel školy Znalosti a dovednosti vedoucí

k zdravému životnímu stylu a kladnému vztahu k fyzickým aktivitám navazují na znalosti a dovednosti získané v prvouce. Žáci se účastní různých sportovních soutěží.

Časová dotace

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	2	2	2	2	2	10

Organizační vymezení předmětu

Místo realizace

- tělocvična
- obecní hřiště
- příroda

formy realizace

- kolektivní hry
- průpravná cvičení
- cvičení s náčiním
- soutěživé hry
- cvičení ve dvojicích
- sportovní soutěže a turnaje

Dělení a spojování

Nepředpokládá se žádné spojování ani dělení tříd na skupiny.

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – poznávání lidí; rozvoj schopností poznávání; sebepoznání a sebepojetí; seberegulace a sebeorganizace; kreativita; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace a kompetice
VDO – občan, občanská společnost a škola
MV – kritické předávání a sledování mediálních sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
učitel:

- vede žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti.
- uplatňuje individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“.
- při hodnocení používá ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace
- učí trpělivosti, povzbuzuje

Kompetence k řešení problémů
učitel:

- společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- žáky učí se nebát problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“).
- podporuje žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů.

Kompetence komunikativní
učitel:

- vede žáky k používání správné terminologie
- vede žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti
- vede žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí
- podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií
- dokáží tolerovat názor jiných

Kompetence sociální a personální
učitel:

- učí žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- učí žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- učí žáky k tomu, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách a uměli je využít pro hodnotné pohybové vyžití i přátelské meziosobní vztahy
- vede žáky ke vzájemnému respektu

Kompetence občanské
učitel

- v rámci předmětu seznamuje žáky s vhodnými právními normami
- nabízí žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.)
- je vždy připraven komukoliv z žáků podat pomocnou ruku
- netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- kázeňské přestupky řeší individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouští
- utváří u žáků ohleduplný vztah ke kulturním výtvorům a památkám
- vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní
učitel

- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- důsledně učí žáky dodržovat, organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známé prostředí
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- důsledně žáky vede k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.
- poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání nářadí a vybavení a dodržování vymezených pravidel

- předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Kompetence digitální

učitel

- motivuje žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- motivuje žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- klade důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

PŘEDMĚT: Člověk a zdraví - Tělesná výchova -1. období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák			
➢ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ➢ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení ➢ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích ➢ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy ➢ reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci	**Činnosti ovlivňující zdraví** Význam pohybu pro zdraví Příprava organismu Zdravotně zaměřené činnosti Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Hygiena při TV Bezpečnost při pohybových činnostech **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** Pohybové hry Základy gymnastiky Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti Průpravné úpoly Základy atletiky Základy sportovních her Turistika a pobyt v přírodě **Činnosti podporující pohybové učení** Komunikace v TV Organizace při TV Zásady jednání a chování Pravidla zjednodušených osvojených pohybových činností Měření a posuzování pohybových dovedností	OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního chování OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění -relaxace, hledání pomoci při potížích, dobrá organizace času OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje tělo, co o sobě vím a co ne, moje vztahy k druhým lidem OSV – **Komunikace:** řeč těla, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti	

	Zdroje informací o pohybových činnostech	pro sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti, komunikace v různých situacích VDO – **Občan, občanská společnost a škola:** práva a povinnosti, schopnost je uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy	
	Zdravotní tělesná výchova		
➢ uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy ➢ zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	**Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení** Zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení **Speciální cvičení** Základní cvičební polohy		

Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost ➢ žák dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách ➢ žák reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti ➢ žák projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám ➢ žák zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	Význam pohybu pro zdraví Příprava organizmu Komunikace v Tv Organizace při Tv Zdravotně zaměřené činnosti Hygiena při Tv Bezpečnost při pohybových činnostech Komunikace v Tv Organizace při Tv		

PŘEDMĚT: Člověk a zdraví - Tělesná výchova – 2. období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák			
➢ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti ➢ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení ➢ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her ➢ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka ➢ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ➢ jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně při pohybových činnostech opačné pohlaví	**Činnosti ovlivňující zdraví** Význam pohybu pro zdraví Příprava organismu Zdravotně zaměřené činnosti Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Hygiena při TV Bezpečnost při pohybových činnostech **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** Pohybové hry Základy gymnastiky Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti Průpravné úpoly Základy atletiky Základy sportovních her Turistika a pobyt v přírodě Plavání – základní plavecká výuka - hygiena plavání, - adaptace na vodní prostředí, - základní plavecké dovednosti, - jeden plavecký způsob (plavecká technika), - prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	OSV – **Sebepoznání a sebepojetí:** moje tělo, co o sobě vím a co ne, moje vztahy k druhým lidem OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního chování OSV – **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění-relaxace, hledání pomoci při potížích, dobrá organizace času OSV – **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání se ve třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem	

➢ užívá při pohybové činnosti základní osvojené tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení ➢ zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy ➢ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky ➢ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace ➢ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti ➢ zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	**Činnosti podporující pohybové učení** Komunikace v TV Organizace při TV Zásady jednání a chování Pravidla zjednodušených osvojených pohybových činností Měření a posuzování pohybových dovedností Zdroje informací o pohybových činnostech	a hledání výhod v odlišnostech OSV – **Komunikace:** řeč těla, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti, komunikace v různých situacích VDO – **Občan, občanská společnost a škola:** práva a povinnosti, schopnost je uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy	
	Zdravotní tělesná výchova		
➢ zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování ➢ zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení	**Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení** Zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení		

podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele ➢ upozorňuje samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	**Speciální cvičení** Základní cvičební polohy		

Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu ➢ žák zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením ➢ žák zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností ➢ žák uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti ➢ žák reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti	Význam pohybu pro zdraví – pohyb a zdraví, pohybový režim – různé druhy pohybových aktivit Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náčiní a pomůcek, základy první pomoci v podmínkách TV Hygiena při Tv – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály		

➢ žák dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play	Zásady jednání a chování – fair play Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, soutěží		
➢ žák zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy	Rozcvička, relaxační cviky		
➢ žák zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení		
➢ žák zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele	Základy speciálních cvičení		
➢ žák upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	Základy speciálních cvičení		

Vzdělávací oblast	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět	**Pracovní činnosti**

Charakteristika předmětu

V předmětu Pracovní činnosti je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce.**

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět je rozdělen na čtyři tematické okruhy: **Práce s drobným materiálem,**

Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Časová dotace

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	1	1	1	1	5

Organizační vymezení předmětu

Místo realizace
- kmenová třída
- okolí školy

formy realizace
- samostatná práce
- práce ve skupinkách
- práce ve dvojicích
- kolektivní práce

Dělení a spojování

Nepředpokládá se žádné spojování ani dělení tříd na skupiny.

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:
OSV – poznávání lidí; rozvoj schopností poznávání; seberegulace a sebeorganizace; kreativita; psychohygiena, mezilidské vztahy; komunikace
EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí; základní podmínky života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
učitel:

- motivuje k učení – snaží se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení
- při hodnocení používá ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace
- učí trpělivosti, povzbuzuje
- podporujeme samostatnost a tvořivost

Kompetence k řešení problémů
učitel:

- společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- žáky učí se nebát problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“).
- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- podporuje netradiční (originální) způsoby řešení
- podporuje využívání moderní techniky při řešení problémů

Kompetence komunikativní
učitel:

- vede žáky k používání správné terminologie
- vede žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti
- vede žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod.
- Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky.

Kompetence sociální a personální
učitel:

- učí žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce

- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- učí žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních.
- organizuje práci ve skupinách
- vede žáky ke vzájemnému respektu

Kompetence občanské

učitel

- netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- kázeňské přestupky řeší individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouští
- utváří u žáků ohleduplný vztah ke kulturním výtvorům a památkám
- vede žáky k respektování pravidel
- neustále monitoruje chování žáků, včas přijímá účinná opatření
- dodržuje zásadu, „že tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování“.
- vede žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí.

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učí žáky používat různé vhodné materiály, nástroje a techniky.
- učí žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály a nástroji
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vede k adaptaci na nové pracovní podmínky
- důsledně žáky vede k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.
- poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Kompetence digitální
učitel

- seznamuje žáky s výhodami využívání video návodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporuje žáky při vytváření video návodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- vede žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů. Péče o pokojové rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- motivuje žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

PŘEDMĚT: Praktické činnosti - l. období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Práce s drobným materiálem**		
➢ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ➢ pracuje podle slovního návodu a předlohy	**Vlastnosti materiálu** Přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj. **Pracovní pomůcky a nástroje** Funkce a využití **Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce** **Lidové zvyky, tradice, řemesla**	OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** regulace vlastního jednání, prožívání, vůle	
	Konstrukční činnosti		
➢ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	**Stavebnice** Plošné, prostorové, konstrukční stavebnice Sestavování modelů **Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem**	OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému**,** dobrá organizace času, hledání pomoci při potížích OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích	

	Pěstitelské práce		
➢ provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování ➢ pečuje o nenáročné rostliny	**Základní podmínky pro pěstování rostlin** Půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo **Pěstování rostlin ze semen** V místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) **Pěstování pokojových rostlin** **Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie**	OSV – **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání se ve třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí OSV – **Mezilidské vztahy:** pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc	
	Příprava pokrmů		
➢ připraví tabuli pro jednoduché stolování ➢ chová se vhodně při stolování	**Základní vybavení kuchyně** **Výběr nákupu a skladování potravin** **Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování** **Technika v kuchyni – historie a význam**	OSV – **Komunikace:** řeč předmětů vytvářených člověkem, cvičení pozorování a aktivního naslouchání EV – **Lidské aktivity a problémy životního prostředí:** odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody EV – **Základní podmínky života:** hospodaření s přírodními zdroji, využívání energie, možnosti	

		a způsoby šetření s elektrickou energií	

Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák:

- vytvoří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny
- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ➢ žák pracuje podle slovního návodu a předlohy ➢ žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ➢ žák provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky ➢ žák pečuje o nenáročné rostliny ➢ žák upraví stůl pro jednoduché stolování ➢ žák se chová vhodně při stolová	Vlastnosti materiálu Pracovní pomůcky a nástroje Jednoduché pracovní operace a postupy Organizace práce Stavebnice Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Základní podmínky pro pěstování rostlin Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě Pěstování pokojových rostlin Jednoduchá úprava stolu Pravidla správného stolování		

PŘEDMĚT: Praktické činnosti - 2. období

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák	**Práce s drobným materiálem**		
➢ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ➢ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ➢ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➢ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	**Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací** hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) **Pracovní pomůcky a nástroje** funkce a využití **Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce** **Lidové zvyky, tradice, řemesla**	OSV – **Rozvoj schopností poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů OSV – **Seberegulace a sebeorganizace:** regulace vlastního jednání, prožívání, vůle	
	Konstrukční činnosti		
➢ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ➢ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtku ➢ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	**Stavebnice (**plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů **Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem**	OSV – **Psychohygiena:** dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému**,** dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích	

		OSV – **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích	
	Pěstitelské práce		
➢ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ➢ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ➢ volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ➢ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	**Základní podmínky pro pěstování rostlin,** půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo **Pěstování rostlin ze semen** v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) **Pěstování pokojových rostlin** **Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie**	OSV – **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání se ve třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí OSV – **Mezilidské vztahy:** empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc	
	Příprava pokrmů		
➢ orientuje se v základním vybavení kuchyně ➢ připraví samostatně jednoduchý pokrm ➢ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ➢ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	**Základní vybavení kuchyně** **Výběr nákupu a skladování potravin** **Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování** **Technika v kuchyni – historie a význam**	OSV – **Komunikace:** řeč předmětů vytvářených člověkem, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání EV – **Lidské aktivity a problémy životního prostředí:** odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody a kulturních památek	

		EV – **Základní podmínky života:** hospodaření s přírodními zdroji, využívání energie, možnosti a způsoby šetření s elektrickou energií	

Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák:

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu ´
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a vypěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu
- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Očekávané minimální výstupy v rámci podpůrných opatření

Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
➢ žák vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu ➢ žák využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii ➢ žák volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➢ žák udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném poranění ➢ žák pečuje o nenáročné rostliny ➢ žák při práci se stavebnicemi provádí jednoduchou montáž a demontáž ➢ žák udržuje pořádek na svém místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu. Žák užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky	Vlastnosti materiálu Lidové zvyky, tradice, řemesla, fantazie Pracovní pomůcky a nástroje Organizace práce Bezpečnost Stavebnice Organizace práce Bezpečnost		

➢ žák dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin ➢ žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Žák poskytne první pomoc při úrazu na zahradě ➢ žák připraví samostatně jednoduchý pokrm	Pěstování rostlin Zásahy bezpečnosti Zásady hygieny Příprava pokrmu		

5 HODNOCENÍ ŽÁKŮ

5.1 *ZPŮSOBY HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A CHOVÁNÍ VE ŠKOLE A NA AKCÍCH POŘÁDANÝCH ŠKOLOU*

5.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

(§ 30 odst. 2, § 31 školského zákona, vyhláška MŠMT č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostí plnění povinné školní docházky v platném znění)

Hodnocení žáků je integrální součástí celého výchovně vzdělávacího procesu. Učitelé na 1. stupni základní školy jsou povinni respektovat současné poznatky věd o člověku a svoje hodnocení provádět v souladu s nimi a s právními normami. Žák má právo být hodnocen způsobem, který je motivující a prospívá jeho osobnostnímu rozvoji.

- Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
- Za první pololetí se vydává škola žákovi výpis z vysvědčení; za druhé pololetí vysvědčení.
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, /slovně nebo kombinací obou způsobů / o způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání na pedagogické radě.
- Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
- Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
- Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
- Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
- Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
- V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

- Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.
- Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.
- Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informování třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
    - průběžně prostřednictvím žákovské knížky a elektronického systému edookit
    - ve stanovených konzultačních dnech
    - před koncem každého čtvrtletí TS, konzultace (klasifikační období)
    - případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

Hodnocení žáka má působit příznivě na učení i formování osobnosti. Proto je zásadní, aby hodnocení bylo konkrétní, vztahující se k jeho činnosti a výkonu, nikoli posuzující osobnost žáka. Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Druhy hodnocení:

1. Sebehodnocení žáka.

Žák má hodnocení svých výkonů rozumět, ale má o něm umět rozmlouvat a uvažovat. Cílem procesu hodnocení je, aby bylo k dispozici pro dialog při pracovní spoluúčasti. Nedílnou součástí výuky v každém vyučovacím předmětu je tedy soustavný a cílevědomý proces rozvíjení dovednosti hodnocení a sebehodnocení žáka.

2. Průběžné hodnocení výkonu žáka

Toto hodnocení je povinností učitele provádět během vyučovacího procesu. Formy tohoto hodnocení jsou v kompetenci učitele, např. ústním hodnocením výkonu a přístupu žáka, bodováním, známkou (1 až 5), razítkem aj. Zákonný zástupce je informován prostřednictvím žákovské knížky v případě použití klasifikace a při použití jiných forem toto seznámení provede

učitel v případě, když toto hodnocení má zásadní význam pro výstupní hodnocení. Provádění tohoto hodnocení je realizované v souladu s těmito pedagogickými kritérii pro hodnocení.

- cílenost (je zaměřené na cíle výuky a žákům je zřejmé, co se od nich očekává)
- systematičnost (je různorodé a přiléhavé, aby co nejlépe pokrylo rozmanité cíle, a
- zároveň bylo ucelené)
- efektivnost (přináší dostatek informací a zbytečně neruší a neobtěžuje)
- informativnost (je obsažené, tj. sděluje a zaznamenává vše, co je třeba vědět, a je
- srozumitelné pro žáky i jejich rodiče)

3. Výstupní (pololetní) hodnocení

ZŠ provádí výstupní hodnocení formou klasifikace. Formu slovního hodnocení používá výjimečně a rozhoduje o něm ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce, a to u žáků s vývojovými poruchami učení nebo specifickými vzdělávacími potřebami a u žáků, cizích státních příslušníků, po dobu adaptace na české prostředí. V tomto slovním hodnocení je popsána úroveň dosažených výstupů i průběh vzdělávání zejména se zřetelem na přístup žáka a toto hodnocení obsahuje slovní vyjádření, které jednoznačně umožní převedení slovního hodnocení do klasifikace

5.1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole

- Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.
- Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.
- Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
- Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
- Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
- Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informování třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- okamžitě, v případně mimořádného porušení školního řádu.

Výchovná opatření podle § 17 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

V souladu s ustanovením § 31 odst.1) zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel.

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou mimořádně úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem může být podle závažnosti tohoto porušení žákovi uloženo kázeňské opatření:

- **napomenutí třídního učitele** - ukládá třídní učitel bezprostředně po přestupku, kterého se žák dopustí; o udělení napomenutí uvědomí třídní učitel prokazatelně rodiče - dopisem, ústní informací na pravidelných konzultačních dnech a třídních schůzkách,
- **důtka třídního učitele** – ukládá ji třídní učitel po projednání a se souhlasem ředitele školy za závažnější či opakované porušení školního řádu, norem slušnosti; důtka třídního učitele se uděluje před kolektivem třídy,
- **důtka ředitele školy** - ukládá ji ředitel školy po projednání v pedagogické radě za vážná porušení školního řádu, zvláště za porušování norem slušnosti, za neomluvené absence, za agresivitu vůči spolužákům i dospělým a další závažná provinění. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení školního řádu a jsou postihovány tímto opatřením s následným dopadem na hodnocení chování za klasifikační období.

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. **Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.**

5.1.3 Pravidla pro hodnocení a klasifikaci jednotlivých předmětů

V souladu s celkovou koncepcí školy rozdělujeme jednotlivé vzdělávací předměty do tří skupin:

- Matematika, český a anglický jazyk, tj. předměty s nejvyšší mírou výkonnostního hlediska. Celková klasifikace je výsledkem hodnocení úrovně zvládnutí výstupů za sledované období, které definuje školní vzdělávací program. Žákův přístup (aktivita, spolehlivost, disciplinovanost) tvoří doplňkové hledisko klasifikace.
- Ostatní předměty naukového charakteru. V těchto předmětech tvoří základ pro hodnocení průběžný výkon žáka. Žákův přístup (aktivita, spolehlivost, disciplinovanost) tvoří doplňkové hledisko klasifikace.
- Předměty praktického, výchovného a estetického charakteru. V těchto předmětech tvoří pro hodnocení a klasifikaci rozhodující hledisko úroveň přístupu žáka ke zvládání požadovaných činností. V těchto předmětech je žádoucí soustavné hodnocení žáků, které ovšem nemá formou klasifikace, ale spíše ústního hodnocení a sebehodnocení. Zákonný zástupce je o tomto hodnocení informován zejména v případech, kdy žáka k zvládnutí požadovaných činností neodpovídá žákovým předpokladům.

5.1.4 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
- Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
- Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
    - co se mu daří
    - co mu ještě nejde
    - jak bude pokračovat dál
- Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

5.1.5 Zásady a pravidla hodnocení žáků v případě distanční výuky

- Způsob hodnocení distančního způsobu vzdělávání škola přizpůsobí podmínkám žáků pro tento způsob vzdělávání.
- Při výuce distančním způsobem je poskytování kvalitní zpětné vazby nepostradatelné, neboť podporuje motivaci a ukazuje cestu k dosahování pokroku.
- Učitel po dobu vzdělávání na dálku průběžně monitoruje zapojení a aktivitu všech žáků, poskytuje jim v přiměřeném čase zpětnou vazbu, podporuje žáky v hledání řešení a motivuje je k dalšímu posunu ve vzdělávacím procesu.
- V případě, že se žák nezapojuje nebo se zapojuje v nedostatečné míře, není řešením pouhé konstatování v rámci hodnocení – např. snížený klasifikační stupeň. V takovém případě učitel zjišťuje důvody a ve spolupráci se zákonnými zástupci hledá způsoby a cesty, jak žáka podpořit a zvýšit míru jeho zapojení. V závažnějších případech učitel informuje vedení školy a je zvolen koordinovaný přístup.
- Pro hodnocení distanční práce žáků škola využívá především formativní hodnocení, které upřednostňuje před hodnocením sumativním. Formativní hodnocení je průběžné, přinášející žákovi užitečnou informaci o tom, co ví, čemu rozumí nebo co dokáže průběžně v rámci vzdělávacího procesu, směřuje ho k naplnění stanoveného cíle. Umožňuje mu sledovat vlastní pokrok, vede ho k řízení vlastního učení a pomáhá komplexně rozvíjet jeho osobnost. Účelem formativního hodnocení je tedy identifikovat vzdělávací potřeby účastníků a přizpůsobit těmto zjištěním vyučování a učení tak, aby každý dosáhl maxima ve svém rozvoji vzhledem ke svým individuálním možnostem.
- Při hodnocení v průběhu distančního vzdělávání škola dodržuje pravidla a kritéria hodnocení, která jsou dle školského zákona součástí školního řádu konkrétní školy. Pokud to situace vyžaduje, je možné školní řád v této oblasti doplnit tak, aby odpovídal požadavkům případného distančního způsobu vzdělávání.
- Hodnocení nesmí být využíváno jako forma nátlaku!

5.2 *KRITÉRIA HODNOCENÍ - STUPNĚ HODNOCENÍ PROSPĚCHU A CHOVÁNÍ V PŘÍPADĚ POUŽITÍ KLASIFIKACE*

Stupně hodnocení prospěchu

1. Při použití klasifikace se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný

2. Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

5.2.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a

výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo

estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

5.2.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní činnosti.

Při klasifikaci v předmětech uvedených s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování pravidel o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky

jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce

má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

5.2.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- úroveň projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšině chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

5.2.4 Stupně hodnocení chování

Při použití klasifikace se chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 – velmi dobré,
- 2 – uspokojivé,
- 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

5.2.5 Uvolnění z výuky nebo nehodnocení žáka §16 vyhlášky č.48/2005 Sb. novela 256/2012Sb.

- Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.
- Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu 21), uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.

5.2.6 Celkové hodnocení žáka na vysvědčení

V případě klasifikace známkami se celkové hodnocení provádí dle § 15 odstavce (3) a (4) vyhlášky č.48/2005 Sb. V případě kombinace slovního hodnocení a klasifikace bude celkové hodnocení (prospěl s vyznamenáním, prospěl, neprospěl) provedeno tak, že slovně hodnocené předměty jsou pro tyto účely převedeny do klasifikačních stupňů.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním,
- prospěl(a),
- neprospěl(a),
- nehodnocen(a).

Žák je hodnocen stupněm:

- **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2,
- **prospěl(a),** není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- **neprospěl(a),** je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,
- **nehodnocen(a),** není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Pokud byl žák vyučován podle individuálního vzdělávacího plánu, uvede se za název vzdělávacího programu pomlčka a slova „**- individuální vzdělávací plán**“, tedy. "**Škola vzájemného porozumění a spolupráce - školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - individuální vzdělávací plán**“.

5.3 *ZÁSADY PRO POUŽÍVÁNÍ SLOVNÍHO HODNOCENÍ V SOULADU S § 15 ODST. 2 VYHLÁŠKY Č. 48/2005 SB., O ZÁKLADNÍM VZDĚLÁVÁNÍ, VČETNĚ PŘEDEM STANOVENÝCH KRITÉRIÍ*

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

5.4 *ZÁSADY PRO STANOVENÍ CELKOVÉHO HODNOCENÍ ŽÁKA NA VYSVĚDČENÍ V PŘÍPADĚ POUŽITÍ SLOVNÍHO HODNOCENÍ NEBO KOMBINACE SLOVNÍHO HODNOCENÍ A KLASIFIKACE*

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného školním vzdělávacím programem:

- 1 – výborný ovládá bezpečně
- 2 – chvalitebný ovládá
- 3 – dobrý v podstatě ovládá
- 4 – dostatečný ovládá se značnými mezerami
- 5 - nedostatečný neovládá

Úroveň myšlení

- 1 – výborný samostatně pracuje a chápe souvislosti
- 2 – chvalitebný uvažuje celkem samostatně
- 3 – dobrý menší samostatnost v myšlení
- 4 – dostatečný nesamostatné myšlení
- 5 - nedostatečný odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

- 1 – výborný výstižné a poměrně přesné
- 2 – chvalitebný celkem výstižné
- 3 – dobrý myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
- 4 – dostatečný myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
- 5 - nedostatečný i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

- 1 – výborný užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
- 2 – chvalitebný dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
- 3 – dobrý řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby

- 4 – dostatečný dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- 5 - nedostatečný praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

- 1 – výborný aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- 2 – chvalitebný učí se svědomitě
- 3 – dobrý k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
- 4 – dostatečný malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- 5 - nedostatečný pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své

2 - uspokojivé

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

3 - neuspokojivé

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

5.5 *ZPŮSOB ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ*

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami
- analýzou různých činností žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP)
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka
- ohodnocením přístupu žáka ke vzdělávání s přihlédnutím i k souvislostem, které jeho výkon ovlivňují. **Při hodnocení žáků cizinců** se úroveň znalostí českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon.

Žák 2. až 5. ročníku základní školy musí klasifikován průběžně během celého klasifikačního období. Metodické sdružení má za úkol koordinovat způsob hodnocení klasifikace žáků a zjišťovat úroveň a stupně upevněných znalostí a dovedností.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky-současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,…). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

Pololetní a závěrečné písemné práce z českého jazyka, anglického jazyka, matematiky a geometrie budou uloženy v ředitelně školy po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku.

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídě není přípustné
- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva
- prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva

Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů na pedagogické radě.

5.6 *PODROBNOSTI O KOMISIONÁLNÍCH ZKOUŠKÁCH*

Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí
- při konání opravné zkoušky.

Komisi pro přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- **předseda**, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy
- **zkoušející učitel**, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- **přísedící**, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

Opravná zkouška

Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
- žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku

Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který konal opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne …… opravnou zkoušku z předmětu ……s prospěchem …….

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu …… zůstává nedostatečný

5.7 *HODNOCENÍ ŽÁKŮ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI*

Hodnocení a klasifikace žáků je nedílnou součásti výchovně - vzdělávacího procesu. Je to činnost velmi specifická, náročná a klade zvýšené požadavky na učitele. Mělo by přispívat k tomu, aby děti úspěšně zvládly základní dovednosti a měly kladný vztah k příslušným činnostem. Hodnocení výsledků vzděláváni žáků se obecně řídí školským zákonem č.561/2004 Sb., vyhláškou č.48/2005 a č.27/2016 Sb.

Pokud je ve třídě školy vzděláván individuálně integrovaný žák, vytvoří ředitel školy podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucí k jeho všestrannému rozvoji.

Úkolem hodnocení je neustálé poznávání a posuzováni žáka, jeho vědomosti, dovednosti, projevů a výkonů, ale i schopnosti a předpokladů, zájmů, motivů a dalších vlastnosti osobnosti. Kromě toho, že je základním zdrojem informaci o průběhu plnění výukových cílů, má podíl na utváření psychických stránek žákovy osobnosti. Zasahuje oblast žákova sebevědomí a jeho sebehodnoceni. Může byt i významným aktivizujícím a stimulačním činitelem učební činnosti žáka (Vyhláška č.48/2005 Sb.).

Cílem hodnocení, je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace, jak danou učební problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje.

Hodnocení a klasifikace může plnit funkci motivační, kontrolní, výchovnou, diagnostickou a regulační. Postihuje celou osobnost dítěte a orientuje se především na kladné stránky osobnosti. Hodnocení je dlouhodobé a je jednou z forem a zároveň výsledkem klasifikace.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Žák při částečném osvobození od TV nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

Formy hodnoceni:

- symboly - hvězdičky, sluníčka, černé tečky, obrázky
- hodnocení verbální - pochvaly, odměny, povzbuzování
- hodnocení neverbální - pohlazení, úsměv, souhlasný nebo nesouhlasný pohled
- slovní hodnoceni písemné - pochvaly, poznámky
- klasifikace - hodnocení žáků podle klasifikačního řadu, který se pohybuje ve škále 1-5

V průběhu školního roku může učitel používat vedle číselné klasifikace a slovního hodnoceni také jejich kombinace. Číselnou klasifikaci, ve které jsou respektovány speciálně vzdělávací potřeby, lze doporučit u žáků, kteří se výrazným způsobem neliší od svých vrstevníků.

Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřuji stanovenou stupnici. V souladu s cíli ŠVP by se měla zaměřovat na široké spektrum projevů žáka v oblasti poznávací, praktické a hodnotové. Přístup vyučujícího by měl postihovat především pozitivní výkony žáka, a tím podporovat jeho motivaci k učení (Vyhláška 48/2005 Sb.).

Ve všech předmětech se zaměříme více na to, co žák zvládl, než na vyhledávání poznatků, které nezná a počítání chyb. Hodnocením je třeba poskytnout žáku radost z dílčího úspěchu, povzbuzovat jej do další činnosti pozitivním vyjádřením, pochvalou, úsměvem, uznáním apod. Při hodnocení nesmí mít dítě pocit, že chyba, které se dopustilo, je neodpustitelný prohřešek. Musí vědět, že chybami se člověk učí, že je důležité chybu poznat a napravit.

Obecné zásady hodnoceni

- Vhodným způsobem vysvětlit ostatním dětem rozdílný přistup k hodnocení žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními.
- Důležité je dát dítěti s touto poruchou zažit pocit úspěchu.
- Chválit jej za snahu. Dítě často vynaloží veliké úsilí při zvládání školních úkolů, ale výsledný efekt je minimální.
- Hodnocení a klasifikace by měly vycházet ze znalosti příznaků postižení.
- Při hodnocení a klasifikace je třeba zvýraznit motivační složku hodnocení.
- Hodnotit pouze jevy, které žák zvládl. Výkony dítěte hodnotit spravedlivě.
- Při hodnocení využívat i jiných forem hodnocení – bodové hodnocení.
- Specificky přístup při klasifikaci žáků je třeba uplatňovat ve všech předmětech, do kterých se promítají příznaky postižení.

Hodnocení žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

„Hodnocení je nezbytnou součástí vzdělávání a je potřeba pracovat s individuální hodnotící normou, která je založena na kritériích a na práci s kritérii hodnocení, s důrazem na motivační složku hodnocení a na hodnocení vzhledem k výstupům daným RVP, respektive ŠVP. Každé hodnocení by mělo být v modelu SIR (jedná se o složku sociální, informativní a reflektující). Hodnocení je postaveno na kritériích, která musejí pracovat s normou a umožní postřehnout specifika žáka (komunikační dovednosti a schopnosti, práce s postupy, schopnost práce s texty a s logickou posloupností atd.). Do hodnocení se vždy promítá osobnost žáka, jeho schopnost plnit zadání. Nikdy osobní vztahy učitele k žákovi, případně k rodině žáka."

- U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení přihlédne k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při hodnocení chování žáků. Volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
- Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv.
- Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.

Příklady postupů, které je vhodné při hodnocení ve třídě, kde je žák s přiznanými podpůrnými opatřeními, používat:

- **Individualizace hodnocení -** souvisí s nutností rozlišení při zadávání práce – dle schopností a výkonu konkrétního žáka tak, aby došlok jeho pozitivní motivaci k dalšímu učení
- **Podmínky a metody dlouhodobého sledování žáků -** sledování výkonů žáka v průběhu vyučování, jeho připravenosti na vyučování, různé druhy prověřování jeho vědomostí, dovedností, návyků a různé druhy zkoušek – písemné, ústní, grafické, praktické apod., hodnocení portfolia, autoevaluace apod.

- **Rozšířené formy hodnocení** - postihují nejen znalostní úroveň, ale také informace o průběhu učení, jeho aktuálním stavu a kvalitě – např. slovní hodnocení
- **Posílení motivační funkce hodnocení -** navazuje především na podpůrná opatření druhé oblasti – modifikace vyučovacích metod a forem

Hodnocení učiva podle stupňů podpůrných opatření (PO)

1. stupeň - žák plní výstupy z předmětu na nejvyšší úrovni s přihlédnutím k PO

2. stupeň - žák plní výstupy z předmětu s mírnou podporou s přihlédnutím k PO

3. stupeň - žák plní výstupy z předmětu s podporou a dopomocí s přihlédnutím k PO

4. stupeň - žák plní výstupy z předmětu s výraznou dopomocí s přihlédnutím k PO

5. stupeň - žák neplní výstupy z předmětu

ZÁVĚR

Cílem školy v 1. a 2. období základního vzdělávání je podněcovat žáky k výše uvedeným dovednostem. Usilujeme o to, aby pokud možno všichni žáci pochopili a osvojili si učivo určené pro toto období výborně nebo jen s malými nedostatky, tedy chvalitebně. Je to významný předpoklad pro úspěšné vytváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků v dalších obdobích základního vzdělávání. Klasifikace spojená se slovním hodnocením patří mezi inovační způsoby hodnocení žáků a na řadě škol se prakticky osvědčila. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen klasifikace). O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. V případě použití slovního hodnocení jsou výsledky vzdělávání popsána tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

Pravidla pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků jsou součástí školního řádu zformulovaných ve vnitřním klasifikačním řádu školy a toto hodnocení je:

a) jednoznačné

b) srozumitelné

c) srovnatelné s předem stanovenými kritérii

d) věcné

e) všestranné

Předmětné právní předpisy k hodnocení:

- Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), § 51 – 53
- Vyhláška č. 48/2005 o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, § 14 – 16

NEPOVINNÝ PŘEDMĚT NÁBOŽENSTVÍ

Komentář k ŠVP ZV

Charakteristika předmětu: Náboženská výchova

Náboženská výchova je vyučována v ročnících 1. – 5. v časové dotaci jedna hodina týdně.

Název předmětu: **Náboženství.**

Tento předmět není umístěn v RVP ZV. Vycházíme ze zákonné úpravy pro výuku náboženství na státních školách. (zákon č. 561/2004 sb. § 15)

Charakteristika:

Náboženství se vyučuje jako nepovinný předmět, pokud se k předmětu náboženství uskutečňovanému danou církví nebo náboženskou společností přihlásí alespoň 7 žáků školy. (Zákon č. 561/2004 Sb. §15). Tento zákon upravuje podmínky vyučování náboženství tohoto nepovinného předmětu, vychází z ustanovení čl. 16 Listiny práv a svobod. Výuka nepovinného předmětu náboženství probíhá v souladu se zásadami a cíli vzdělávání stanovenými tímto zákonem.

Pokud je dostatečný počet přihlášených žáků na nepovinný předmět náboženství vyučuje se:

- po jednotlivých ročnících

- ve vyučovacích skupinách

Vyučující nepovinného předmětu náboženství musí být v pracovněprávním vztahu ke škole, kde vyučuje a disponuje pověřením statutárního orgánu církve pro výuku náboženství, přičemž splňuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka podle zákona 563/2004 Sb. §14.

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které na sebe spirálovitě navazují a cyklicky se prolínají. Předmět se vyučuje v hodinové dotaci 1 hodina týdně a jako nepovinný předmět nečerpá hodinovou dotaci z hodin stanovených RVP ZV. Předmět dále rozvíjí obsahy průřezových témat. Ty jsou rozvedeny přímo v osnově. Předmět se podílí na strategii rozvíjení klíčových kompetencí školy, vedle toho nabízí i své vlastní strategie, také uvedené přímo v osnově. Očekávané výstupy pro jednotlivé ročníky jsou uvedeny v osnově.

Nepovinný předmět náboženství se v širším slova smyslu orientuje na obecně lidské jevy, jako jsou důvěra, vděčnost, odpouštění, radost, štěstí, ochota pomoci nebo schopnost tušení dimenzí, které člověka přesahují. V tomto pojetí kultivuje duchovní rozměr osobnosti, který je vlastní každému člověku, a to v duchu římskokatolického náboženství. Doprovází dítě v jeho otázkách po smyslu života vyjádřených v těchto existenciálních potřebách člověka: být přijímán a milován, poznávat měřítka a motivaci správného jednání a orientovat podle nich svůj život, moci se sdílet a mít životní perspektivu. Náboženství a víra postihují život ve všech dimenzích, vychovávají tak v člověku schopnost vnímat svůj život jako prostor, v němž se setkává také s Bohem. Nepovinný předmět náboženství zachovává princip vzájemného vztahu mezi současným životem a vírou předávanou tradicí, inspiruje a udržuje dialog mezi oběma rovinami.

Výuka tohoto předmětu vede k budoucí spolupráci s jinými církvemi v duchu křesťanských ideálů pro službu v této společnosti a výchově opravdového občana naší vlasti, který je ochoten se veřejně i pracovně angažovat pro společnost, jak v místním regionu, tak v evropském kontextu.

Nepovinný předmět náboženství nabízí tyto možné aktivity, které cyklicky a spirálovitě navazují na obsah předmětu ve všech vyučovacích skupinách:

- 3 návštěvy místního kostela s odborným výkladem (období před Vánocemi a Velikonocemi, vysvětlení chrámové symboliky)
- exkurze po místních kulturních památkách souvisejících s obsahem nepovinného předmětu náboženství
- účast na výtvarných soutěžích, které rozšiřují tematické okruhy jednotlivých ročníků (Dny lidí dobré vůle – Velehrad)
- účast na pouti žáků základních škol v našem regionu
- celodenní exkurze na významné kulturní místo související s výukou
- návštěva místní charity a beseda s jejími zaměstnanci v souvislosti s probíraným sociálním tématem (stacionář, dům pokojného stáří, pečovatelská služba)
- účast na tříkrálové sbírce
- podle možností adopce na dálku
- zapojení do papežského misijního díla
- možná účast na celostátní biblické olympiádě

Strategie k rozvíjení klíčových kompetencí

pro I. výukový blok

(1. – 3. třída)

Kompetence k učení

1. Třídí informace a na základě jejich propojení je efektivně využívá v procesu učení a ve svém praktickém křesťanském životě.
   Obsahem učební látky je objevit na základě biblických příběhů schopnost žáků promýšlet události svého života.

2. Žák operuje ze základními termíny, znaky a symboly a pomocí učitele je dokáže vysvětlit a uvést do souvislostí.
   Předmět poskytuje žákům základní porozumění symbolickému způsobu vyjadřování v biblických příbězích a o průběhu liturgického roku.

3. Samostatně pozoruje a kriticky posuzuje výsledky svého jednání, z nich pak vyvozuje závěry pro využití v budoucnosti.
   Předmět rozvíjí schopnost kritického posouzení výsledků svého jednání tím, že dává dostatek příležitostí k výchově svědomí.

Kompetence k řešení problémů

1. Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém.
   Výuka vede k pozornosti morálním konfliktům v rozsahu dětských zkušeností a ke konfrontaci s Desaterem.

2. Učí se kritickému myšlení, s ohledem na věk a schopnosti činí rozhodnutí, která je schopen obhájit a nést za ně zodpovědnost.
   Předmět dává dostatek příležitostí k diskuzím o sociálních kontextech v nichž se odehrává křesťanské morální rozhodování, žáci se v nich dále učí obhájit svá etická rozhodnutí a jsou vedeni k připravenosti nést za tato rozhodnutí odpovědnost.

Kompetence komunikativní

1. Vyjadřuje své myšlenky a názory, poslouchá „promluvám“ druhých lidí, rozumí jim, vhodně na ně reaguje.
   Předmět dává dostatek příležitostí k slovním či výtvarným projevům žáků v nichž mohou vyjádřit svůj názor.

2. Rozlišuje různé typy textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, znaků a jiných informačních a komunikačních prostředků.
   Předmět pomáhá v rozlišování mezi typy předmětů a záznamů biblických, modlitebních, liturgických a mezi uměleckou literaturou a odbornými texty; vede k rozvinutí neverbální komunikace a k porozumění symbolice liturgického jednání.

3. Využívá informační a komunikační prostředky a technologie.
   Předmět seznamuje s možnostmi mediálních prostředků a učí je využívat pro získávání informací.

Kompetence sociální a personální

1. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj.
   Obsah předmětu je zaměřen na skutečnost, že člověk je Bohem přijímán a milován.

   Ovlivňuje vnitřní svět své osobnosti, vnímá sociální význam událostí zažitých ve svém okolí a uvědomuje si, že patří do konkrétní sociální skupiny, v ní je schopen pozitivně působit.

2. Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí a říkají a dělají.
   V předmětu je žák veden k promýšlení svého vlastního postoje vůči pluralitě světonázorů svých spolužáků.

Kompetence občanské

1. Žák si váží vnitřních hodnot člověka, je schopen se vcítit do situace ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
   Tento bod rozvíjí předmět náboženství v budování uvědomělého postoje žáka vůči násilí fyzickému a psychickému, přičemž se zaměřuje na sociální rozměr víry a hříchu; součástí je idea křesťanské lásky.

2. Je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících života zdrví člověka.
   Předmět rozvíjí zodpovědný postoj žáka vůči sobě, světu i Bohu. Svobodné rozhodování vychází z konkrétních transcendentních hodnot.

Kompetence pracovní

1. Ve vyučovacích hodinách používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a pomůcky, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky.
   Žáci se v rámci výuky učí pracovat s různými materiály, nástroji a pomůckami, při zpracovávání daných témat ve výuce vytváří konkrétní účinný výrobek. Při této činnosti se seznamují se základy bezpečnosti a nutnosti dodržovat vymezená pravidla.

Ročníkové výstupy pro I. ročník

Bůh mě má rád

Žák na konci roku:

1. oceňuje principy křesťanského jednání v duchu solidarity a lásky a to i v jeho širších sociálních kontextech a je připraven je podle svých sil uskutečňovat ve svém životě
2. je otevřený vůči křesťanskému postoji: jsem Bohem milován skrze Ježíše Krista.
3. objevil hodnotu daru, rozezná atmosféru slavení od běžného setkání
4. zná a rozumí základní biblické události vztahující se k vánocům a některé události a příběhy z Ježíšova života
5. projevuje schopnost následovat Ježíše - uvědomuje si co je to být křesťanem
6. popíše základní symboly postu a velikonoc a uvědomuje si jejich hodnotu v křesťanství
7. objevil a poznal hlavní biblické postavy a chápe je jako vzory jednání pro svůj život
8. zná základní pojmy víry, uvědomuje si, že patří do společenství církve, kde se učí prožívat Boží lásku s lidmi
9. chápe skutečnost modlitby a umí ji použít ve svém životě

Učivo	**Téma**
1.1.1. každý člověk je originál a všichni tvoříme jednotu 1.1.2. vnímáme „řeč“ obyčejných věcí kolem sebe a učíme se naslouchat svému okolí a tím se učíme pozitivnímu vztahu k Bohu, který vede k rozhovoru s ním 1.1.3. uvědomění si pozitivního prožitku z projevu důvěry a lásky a potřeby poděkovat za něj 1.1.4. rozeznáváme co kladného i záporného můžeme svým chováním způsobit 1.1.5. učíme se skrze modlitbu o pomoc pro své bližní	1.1. kdo jsem Já a život ve společenství Bůh mě má rád a je se mnou

1.1.6. vysvětlit symboliku společného stolu pro rodinné slavnosti, při společném jídle, při narozeninách atd. 1.1.7. učíme se vidět kolem sebe znamení křesťanského světa, učíme se znamení kříže a vnímáme modlitbu jako rozhovor s Bohem	
1.2.1. seznámení se s významem pojmu advent 1.2.2. přiblížení si biblických postav Marie a Josefa jako rodičů Ježíše 1.2.3. základní biblické události o narození Ježíše, jako světla, které ukazují na cestu	1.2. objevení smyslu adventu a Vánoc
1.3.1. první seznámení Biblí 1.3.2. proměnit smutek v radost – svatba v Káni Galilejské 1.3.3. mohu se stát Ježíšovým učedníkem – Ježíš povolává učedníky 1.3.4. vím na koho se mohu obrátit s prosbou o pomoc – utišení bouře 1.3.5. stát se jistým ve svém životě - dům na skále a na písku 1.3.6. úcta k nemocným a postiženým - uzdravení slepého	1.3. porozumění náboženské formě řeči Bible na příbězích Ježíšova života
1.4.1. vědomé vstoupení do postní doby a poznání znamení kříže 1.4.2. seznámení se základními biblickými událostmi:	1.4. uvedení do období postní doby a slavnosti Velikonoc, kdy křesťané slaví vítězství života nad smrtí

Svatého týdne: - vjezd do Jeruzaléma - Poslední večeře - Velikonoční liturgie 1.4.3. vnímání symbolů: bolesti, smutku, světla, tmy, zvonů, velikonoční svíce 1.4.4. neděle je dnem, kdy oslavujeme Ježíšovo zmrtvýchvstání 1.4.5. seznámení s událostí seslání Ducha Svatého	
1.5.1. moje maminka a Maria „maminka všech lidí“ 1.5.2. uvědomění si, že patřím mezi Ježíšovy přátele, že patřím do církve, kde spolu s druhými žiji své radosti a problémy a scházím se ke společné modlitbě 1.5.3. naučit se modlitbu Otče náš a rozlišit modlitbu díků, proseb a chval	1.5. objevení, že církev je duchovní rodina

Ročníkové výstupy pro II. ročník

Bůh nás zve

<u>Žák na konci roku:</u>

1. je si vědom působení Boha v dějinách spásy a přijal pozvání ke spolupráci a ke společnému životu s druhými a na základě zkušenosti rozpoznávání, že Bůh a já patříme k sobě
2. na základě prožívání liturgických slavností, náboženských symbolů a biblických příběhů pochopil, jak lidé žijí ve vztahu s Bohem

3. orientuje se v biblické zprávě o stvoření a v základech dějin spásy, které se dotýkají samých základů lidského i křesťanského života
4. umí prožívat období adventu jako čas očekávání a popíše křesťanské poselství Vánoc
5. disponuje základními znalostmi o Ježíšově působení a uskutečňuje první kroky v následování Ježíše ve svém životě
6. objevil vnitřní rozměr vnitřního světa své osobnosti a projevil zájem o cvičení základních prvků rozvoje vnitřního duchovního světa: ztišení, vnitřní soustředění a vnímání významu událostí zažitých ve světě kolem
7. má vhled do základních druhů křesťanských modliteb a využívá je k rozhovoru s Bohem; na základě vnějšího podnětu je schopen vyjádřit svůj postoj k modlitbě

Učivo	**Téma**
2.1.1. Boží přítomnost ve stvořeném světě, ve společenství bratrů a sester i ve světě techniky 2.1.2. na základě poznatku, že Bůh zná každého z nás jménem a má nás rád, vnímám stvořený svět jako znamení Boží lásky 2.1.3. Bůh stvořil člověka jako svůj obraz; vše co učinil Bůh bylo dobré 2.1.4. seznámení s příběhem o pádu člověka; objevit schopnost rozlišovat dobro a zlo a jejich důsledky 2.1.5. základní biblické příběhy z počátků dějin spásy 2.1.6. seznámení s životním příběhem světců, jako příklad k následování (Tarzicius, Dominik Sávio, Marie Goretti)	2.1. stvoření světa a první hřích člověka
2.2.1. seznámení se symbolikou adventního věnce a praktického uvádění do adventní doby, jako přípravy na příchod milující osoby 2.2.2. naučit se formulovat a chápat slova modlitby „Zdrávas Maria“	2.2. Advent a Vánoce jako čas očekávání radostné zvěsti

2.2.3. Vánoce připomínají a symbolizují narození Ježíše Krista (Bůh vstupuje na tuto zem), jako největší dar Boha vůči člověku	
2.3.1. první odhalení Ježíšova poslání – dvanáctiletý Ježíš v chrámě 2.3.2. Ježíšovo ztotožnění s člověkem – Ježíšův křest 2.3.3. Učit se odolávat pomocí modlitby pokušením – Ježíš na poušti 2.3.4. zkušenost důvěry a strachu – Ježíš kráčí po moři 2.3.5. význam přátelství a pomoci bližnímu – Ježíš uzdravuje a pomáhá	2.3. evangelijní příběhy Ježíšova života
2.4.1. seznámení s liturgií Popeleční středy – symbolika popela 2.4.2. pronikáme do základních biblických událostí Svatého týdne: - vjezd do Jeruzaléma - poslední večeře - příběh pašijí 2.4.3. poznáváme liturgii velikonočního třídenní a uvědomujeme si podle svých možností jejich smysl 2.4.4. uvědomění si symboliky velikonoční svíce a Ježíšova zmrtvýchvstání jako největšího zázraku křesťanské víry	2.4. proniknutí do liturgie postní a velikonoční doby
2.5.1. zmrtvýchvstalý Ježíš se zjevuje apoštolům a zve je k následování 2.5.2. nejdůležitější události Mariína života, jako vzoru křesťana 2.5.3. pomoc bližním - milosrdný Samaritán (Charita)	2.5. následování Ježíše svým životem

2.5.4. působení Božího slova – podobenství o rozsévači 2.5.5. příběh seslání Ducha Svatého, který zbavuje a proměňuje strach člověka v pokoj; základní symboly znázorňující Ducha Svatého 2.5.6. objevení přítomnosti církve všude tam, kde žijí křesťané	

Ročníkové výstupy pro III. Ročník

Bůh k nám přichází

Žák na konci roku:

1. spolupracuje s knězem v místě bydliště a objevuje společný život s místní křesťanskou obcí a svými vrstevníky
2. poznává a praktikuje základní pravidla pro komunikaci s Bohem a pro vzájemné soužití mezi lidmi a dokáže rozlišit lidský rozměr člověka a duchovní rozměr člověka
3. chápe, že svátost smíření a svátost eucharistie je dar pro člověka, a proto využívá její význam pro osobní život [1]
4. je pozorný vůči morálním konfliktům v rozsahu svých dětských zkušeností a konfrontuje se v nich s Desaterem
5. chápe Desatero jako pravidla, která pomáhají ke šťastnému životu
6. rozumí svátosti eucharistie jako setkání s Kristem a zaujímá osobní postoj ke Kristově přítomnosti v eucharistii
7. umí se připravit na přijetí svátosti smíření, a přijímá její účinky

[1] *Pokud se ve vyučování připravuje k přijetí svátosti smíření a eucharistie.*

Učivo	Téma
3.1.1. štěstí člověka vyplývá z jeho blízkosti Bohu a v konání dobra 3.1.2. překážku opravdovému štěstí vytváří hřích; pojem „dědičný hřích“ a „hřích“ 3.1.3. Desatero: - vidíme Boží lásku a setkáváme se s ní – 1. přikázání - Boží jméno a jeho symboly – 2. přikázání - slavení neděle – 3. přikázání - rodina jako společenství – 4. přikázání - hodnota lidského života – 5. přikázání - čistota srdce (Anička Zeliková) – 6. a 9. přikázání - úcta k majetku svému i bližních – 7. a 10. přikázání - citlivost vůči vyslovenému slovu – 8. přikázání	3.1. Desatero
3.2.1. Bůh přijímá a miluje každého člověka, takového jaký je 3.2.2. Bůh odpouští hřích a proměňuje jej	3.2. Advent a Vánoce, jako čas k připravování čistého srdce pro přijetí Krista

3.2.3. co je to svědomí 3.2.4. co je to svátost smíření a co způsobuje 3.2.5. Bůh přichází k člověku čistého srdce – Maria jako vzor	
3.3.1. Mše svatá – seznámení s liturgickým prostorem kostela 3.3.2. Písmo svaté jako Boží slovo: - bohoslužba slova a bohoslužba oběti - objevit tajemství proměňování - svaté přijímání jako setkání s Kristem	3.3. mše svatá
3.4.1. doba postní jako příprava na Ježíšovu smrt a zmrtvýchvstání 3.4.2. seznámit s průběhem a významem biblické události poslední večeře a pochopit souvislost poslední večeře se mší svatou 3.4.3.porozumět významu přítomnosti Ježíše Krista v eucharistii. 3.4.4. zopakovat a prohloubit význam velikonoční události pro život křesťana	3.4. doba postní a velikonoční příprava a samotná hostina u stolu Páně
3.5.1. setkání s Ježíšem působí v našem srdci proměnu 3.5.2. Maria člověk hluboké víry nás nasměrovává ke Kristu 3.5.3. seznámení s dary Boží lásky – jednotlivé svátosti	3.5. společenství církve zve na hostinu

3.5.4. působení Ducha Svatého ve mně a v bližních a v každodenních událostech	

Průřezová témata

Nepovinný předmět náboženství se prostřednictvím průřezových témat orientuje na integrální rozvoj osobnosti žáka v jednotě jejích složek fyzických, psychických a duchovních. Smyslem je, aby si žák uměl kvalifikovaným způsobem klást otázky po smysluplnosti lidské existence ve světě a společnosti, aby rozuměl nabídkám různých typů odpovědí a aby cítil potřebu formulovat samostatně svoji vlastní odpověď a stal se v duchu této odpovědi a podle svých možností schopným utvářet vlastní život.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci zařazuje předmět do výuky témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Nepovinný předmět náboženství lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k rozvoji schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidských vztahů a morálnímu rozvoji.

osobnostní rozvoj:

Rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí

- Nepovinný předmět náboženství klade v prvních ročnících důraz na uvědomění si pozitivního vztahu k sobě samému, žák poznává na základě probírané látky základní zásady chování, zodpovědnosti a křesťanská východiska důstojnosti lidské osoby (1.1, 2.1.2, 2.1.3, 3.2.1, 3.2.2).

(číselné znaky jsou odkazy na tematické celky a probírané učivo v jednotlivých ročnících)

sociální rozvoj:

Vzájemné poznávání se ve společenství, výchova k dobrým vztahům a chování podporujícímu dobré vztahy

- Kvalita vztahů žáka k lidem je v nepovinném předmětu náboženství dávána do vztahu s Bohem jako nedílná součást identity křesťana, která vytváří základní zásady chování v rodině a v kolektivu. Výuka rozvíjí a koriguje schopnost žáka důvěřovat a mít solidaritu s druhými (1.1, 1.3.6, 2.3.5, 2.5.3, 3.1.3, 3.3).

morální rozvoj:

Rozvíjí duchovní postoj a hodnoty a jejich projevy v chování a životě lidí; vytváří povědomí o pomáhajícím a prosociálním chování.

- Nepovinný předmět náboženství pomáhá k rozvoji vědomostí o obecných principech lidského jednání a o hodnotě křesťanských mravních ideálů, vede k uznání důstojnosti člověka bez ohledu na jeho schopnost podat výkon a rozvíjí duchovní postoj žáka na základě zkušenosti s pozitivním příkladem biblických příběhů a Desatera.

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Skrze využití tematických okruhů enviromentální výchovy v hodinách nepovinného předmětu náboženství vedeme žáky k poznání a k pochopení komplexnosti a složitosti vztahu člověka a životního prostředí, rozvíjíme vztah odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince; ovlivňujeme v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Nepovinný předmět náboženství se v prvních ročnících v rámci tohoto průřezového tématu zabývá především rozvojem tematického okruhu lidské aktivity a problému životního prostředí (1.1.3,2.1, 3.1.3).

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Mediální výchova v nepovinném předmětu náboženství plní v 1. vzdělávacím období funkci spíše rozlišovací a orientační. Pomáhá žáka vybavit základní úrovní mediální gramotnosti. Žák je seznámen s různými médii, ve kterých se pracuje s křesťanskou tematikou, a s jejich využitím v oblasti sebevzdělání i osobním životě. Žák je také seznámen také s různými typy sdělení, jejich rozlišováním a nabídkou:

- křesťanské pořady v televizi – Velikonoce, Vánoce, filmy, hry, s uvedením do tématu a následným vyhodnocením v hodině,
- seznámení s „uměním číst“ v časopisech pro tuto věkovou kategorii
- využívání internetu a počítačové mediální techniky v hodinách, kde společně diskutujeme a předáváme své pohledy na shlédnuté programy (1.2.3, 2.1.5, 3.4.).

Doporučujeme:

- výlet na významné místo v regionu a propojit s ŠVP
- účast na děkanátní, popř. diecézní, pouti dětí
- návštěva farního kostela a seznámení se s liturgickým prostorem
- zapojení se do výtvarných soutěží
- účastna farních dnech, akcích školy a obce

Strategie k rozvíjení klíčových kompetencí

pro II. výukový blok

(4. – 5. třída)

Kompetence k učení

1. Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.
   Učitel předmětu učí žáky pracovat s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými atd.) týkajícími se Bible, a to tak aby jejich poselství nejen pochopili, ale také dokázali realizovat ve svém životě; zadává žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků.

2. Samostatně pozoruje a experimentuje získané výsledky porovnává kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.
   Obsahem učební látky je rozvíjení schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti. V tomto směru se chce předmět se chce systematicky zabývat v tomto směru etickým rozměrem života žáků

3. Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení.
   Učební látka nepovinného předmětu náboženství umožňuje projektovou práci (advent nebo postní doba), kdy si žáci stanoví konkrétní cíle a po ukončení projekt společně vyhodnotí.

Kompetence k řešení problémů

1. Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách. Promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností.
   Tuto kompetenci rozvíjí předmět náboženství tím, že učí vnímat a řešit nejrůznější problémové situace podle příkladu biblických postav.

2. Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení.
   Předmět vytváří pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické úlohy evangelizačního rozměru v místě bydliště.

3. Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů analogie, logické a empirické postupy.
   Předmět náboženství nabízí pro řešení současných problémů příklad biblických postav. Zařazujeme do výuky modelové příklady, kde se učíme vlastnímu úsudku a zkušenosti.

Kompetence komunikativní

1. Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně.
   Ve vyučování klademe důraz na týmovou práci, při níž vedeme diskuze, učíme se formulovat své myšlenky. Využíváme metody verbální a neverbální komunikace obsahující prvky prezentace výsledků.

2. Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.
   V předmětu vyžadujeme od žáků využívání informačních technologii pro získávání informací. Zapojení se do soutěží a aktivit mezi školami a regiony v náboženských a komunikativních dovednostech. Zapojení se do života farnosti – liturgie, nástěnka, atd.

Kompetence sociální a personální

1. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která dál podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
   Tento bod rozvíjí předmět náboženství tím, že v tematických celcích „Bible průvodce naším životem“ a „Ježíš povzbuzuje na cestě do Božího království“ si žák osvojí pozitivní představu o sobě samém (Mojžíš) a přivlastní si vzorce řízení svého jednání (Vyvolený národ, horské kázání), které vedou k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

2. Přispívá k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.
   Obsah předmětu náboženství rozvíjí schopnost žáků žít ve společenství, které se vytváří společnou diskuzí a společným řešením daných úkolů. Žák si cení a respektuje jiný názor na základě seznámení se s evangelními blahoslavenstvím. Pochopil, že tyto zkušenosti pomáhají při řešení svých osobních vztahů i dalších personálií v životě.

3. Na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi dokáže v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat.
   Tematické celky předmětu náboženství vedou k uvědomování si podílu na spoluvytváření světa. Učí se vnímat svět jako společný domov ve kterém má každý své místo, za který jsme zodpovědní a který vypovídá o svém Tvůrci.

Kompetence občanské

1. Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, uvědomuje si jejich povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
   Obsah předmětu seznamuje žáka s klady i zápory života společnosti, ve které žijeme. Učí vcítit se do situace trpících lidí, vede k postoji milosrdenství, ke kreativnímu a iniciativnímu řešení situace a k nabídnutí účinné pomoci druhým lidem. K prezentaci názorů žáků se využívá diskusního kruhu či panelové diskuze, je poskytována možnost projevit své pocity a nálady a upozornit na psychické a fyzické násilí, se kterým se setkávají.

2. Chápe základní principy na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
   Žák pochopí základní principy života člověka skrze učební látku (Mojžíš, Ježíšova blahoslavenství)vycházející s židovsko - křesťanské tradice, o niž se opírá Kodex základních lidských práv (Listina základních práv a svobod).

Kompetence pracovní

1. Adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky, využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.
   Předmět náboženství nabízí rozvoj kreativity, učí novým cestám a netradičním způsobům s materiály tak, aby výsledek pracovní činnosti byl nejen kvalitní a funkční, ale aby současně přinesl žákovi radost; vede k samostatnému rozhodování se mimo vyučování, zapojení se do života farnosti, přípravě akcí pro mladší spolužáky i rodiče.

Ročníkové výstupy pro IV. ročník

Žák na konci roku:

1. objevuje své místo ve farnosti a v konkrétní práci pro druhé

2. hlouběji dokáže prožívat přijímané svátosti a aplikuje je do konkrétních situací svého života

3. rozumí základnímu křesťanskému postoji víry, naděje a lásky, oceňuje jej a je připraven vnitřně se na něm angažovat

4. disponuje základními vědomostmi o biblické zvěsti a o křesťanském učení

5. je pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí a je připraven sám se na tomto procesu podílet

6. rozumí základním druhům modlitby a základnímu chování spojenému s modlitbou

7. vnímá, že skrze život ve společenství se přibližuje Bohu

Učivo	Téma
4.1.1. uvědomit si důležitost Božího slova pro život – znalost pořadí a názvů knih SZ a NZ 4.1.2. příběh o Mojžíšovi a putování Izraelitů do zaslíbené země – motivace pro moji životní cestu - Hospodin oslovuje Mojžíše i každého z nás tam, kde jsme - „hořící keř“ - Hospodin oslovuje ochotné a připravené srdce člověka - událost „Velké noci“ a následné vyjití z egyptského otroctví - „přechod Rudým mořem“ odvaha k vykročení na cestu životem - „putování pouští“ Bůh doprovází své děti na cestě života ke svobodě - „zaslíbená země“ dovršení cesty Mojžíše a Izraelitů; splnění slibů Hospodinem	4.1. Bible, průvodce naším životem
4.2.1. aktivní a tvůrčí prožívání přítomnosti připravit cestu pro narození Ježíše 4.2.2. poznávání, že život je směřování ke světlu 4.2.3. příklady svatých a současné vzory pomáhající kráčet ke světlu a být světlem pro druhé 4.2.4. seznámení s událostmi Ježíšova narození podle Matoušova a Lukášova evangelia	4.2. Advent a Vánoce, cesta ke světlu a prožívání přítomnosti

4.3.1. seznámení s textem a událostí horského kázání 4.3.2. blahoslavenství jako životní program křesťana na cestě ke štěstí 4.3.3. seznámení s blahoslavenstvími v horském kázání 4.3.4.Ježíš uzdravuje slepé, hluché a nemocné na jejich životních cestách 4.3.5. za koho pokládám Ježíše	4.3. Ježíš povzbuzuje na cestě do Božího království
4.4.1. okolnosti odchodu Izraelitů z Egypta a slavnost židovské „Velké noci“ 4.4.2. souvislosti mezi základní událostí života Izraele, slavení Ježíšovy poslední večeře a naší mší svatou 4.4.3. událost Petrova zapření jako příklad lidského selhání a upřímné lítosti 4.4.4. události křížové cesty s poukazem na lidi, kteří se setkali s Ježíšem 4.4.5. propojení události vyjití z Egypta a současnou křesťanskou velikonoční liturgií 4.4.6. „prázdný hrob“ očima apoštola Petra 4.4.7. evangelijní události po Ježíšově zmrtvýchvstání	4.4.díváme se na postní a velikonoční dobu očima apoštola Petra
4.5.1. rozměr společenství při mši svaté a objevování vlastního místa v něm 4.5.2. církev jako společenství, ve kterém má každý své místo a svůj úkol	4.5.vrůstání do společenství církve shromážděné kolem Ježíše

4.5.3. zopakovat znalosti o průběhu mše svaté a uvědomit si, že jde o prostor setkávání člověka s Bohem a člověka s člověkem 4.5.4. základní křesťanské modlitby a jejich aplikace pro život člověka 4.5.5. znalost liturgie církevního roku s poukazem na osobní zapojení křesťana do této liturgie	

Ročníkové výstupy pro V. ročník

Žák na konci roku:

1. je schopen odpovědět na životní výzvy – podle příkladu Ježíše a životem ve společenství církve spoluvytvářející tento svět
2. je otevřený pro spolupráci v místnímu regionu, který ho obklopuje v jeho celistvosti; nejen jako objektu vědeckého přístupu, ale i z pohledu dějin spásy
3. je schopen si klást otázky, řešení hledá nejen v plnosti možností seberealizace, ale uvědomuje svoji ohraničenost a své vlastní rozpory
4. nachází řešení a odpovídá na výzvy svého života skrze základní existenciální zkušenost s otevřeností pro jejich náboženskou hloubku
5. chápe základní historické souvislosti vzniku a rozvoje křesťanských slavností a svátků, národních světců a je otevřený k přijetí příkladu jejich života
6. chápe základní rozdíly v učení různých křesťanských církví; získává toleranci k lidem majícím jiné náboženské smýšlení

Učivo	Téma
5.1.1. vnímáme svět, ve kterém žijeme jako náš společný domov, kde máme své místo a jsem schopen za ně nést zodpovědnost 5.1.2. seznámení s životem národního patrona sv. Václava	5.1. objevení domova a vyjití na cestu k Bohu

5.1.3. odpověď Abraháma na Boží výzvu; rozhodnutí pro nový život, vydání se na cestu a uzavření smlouvy s Hospodinem (mapa) 5.1.4. seznámeni se světovými náboženstvími mající svůj počátek u Abraháma	
5.2.1. uvědomit si význam ticha potřebného k naslouchání a k osobní modlitbě 5.2.2. Jan Křtitel jako ten, který ohlašuje narození Mesiáše 5.2.3. zeměpisné reálie okolí Betléma, v Palestině a Středozemí související narozením Ježíše	5.2. Advent a Vánoce – dobrota a láska chtějí přicházet skrze ztišení a naslouchání k člověku
5.3.1. svátost křtu, eucharistie, smíření, biřmování, manželství, kněžství, pomazání nemocných jako viditelná znamení Boží přítomnosti ve světě 5.3.2. objevení Ježíše na základě evangelijního výroku „kdo jsem…“	5.3. objevení Ježíše skrze svátosti
5.4.1. reálie křížové cesty – Ježíšovo utrpení, smrt a zmrtvýchvstání je nám nadějí, že Bůh nás neopouští i v temných chvílích života (návštěvě křížové cesty, hospice – uvědomění si bolesti jako součásti života) 5.4.2. vnímání velikonoční události ne pouze jako biblické historické události, ale jako aktuálního poselství pro svět a pro zkušenost člověka s nemocí, utrpením a smrtí 5.4.3. výklad průběhu velikonoční liturgie v kontextu liturgického roku	5.4 objevení velikonočního tajemství skrze utrpení a smrt

5.4.4. velikonoční symboly	
5.5.1. počátky šíření křesťanství v Evropě v prvních staletích (apoštol Pavel) 5.5.2. počátky šíření křesťanství v naší vlasti (sv. Cyril a Metoděj) 5.5.3. křesťanské církve u nás s v Evropě 5.5.4. Duch Svatý, který sjednocuje – ekumenismus (A.C. Stojan) 5.5.5.svým křesťanským jednáním se zapojujeme do vytváření současné společnosti	5.5. šíření křesťanství v Evropě

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

Rozvoj osobnosti formou cvičení seberegulace a sebeorganizace.

Nepovinný předmět náboženství se systematicky věnuje rozvíjení tématu svědomí, v jehož rámci žák dokáže reflektovat své jednání a jednání druhých lidí z hlediska dobra a zla a motivuje žáky k trpělivé práci na rozvíjení pozitivních volních vlastností, tato oblast je rozvíjena všude, kde je tématem rozvíjení svědomí žáka od heteronomního směrem k autonomnímu.

Rozvíjením tématu „svědomí“ se zabýváme v tematickém celku „Díváme se na postní a velikonoční dobu očima apoštola Petra“ (4.4.3.), předmět se snaží motivovat žáky k trpělivé práci na biblických příkladech např. putování izraelitů do zaslíbené země (4.1.2.)

Sociální rozvoj:

Rozvíjí dovednosti dobré komunikace, empatického a aktivního naslouchání a také rozvíjí základní komunikační dovednosti pro spolupráci.

V hodinách náboženství se učí aktivnímu naslouchání shrnováním a parafrázováním myšlenek z biblických textů zaměřených k tematickým celkům; dále seznamujeme s pravidly efektivního dialogu, který potom prakticky procvičujeme pod vedením vyučujícího na tématech týkajících se konkrétních životních situacích a souvisejícími s přečteným biblickým textem.

Tematický celek „Advent a Vánoce – cesta ke světlu a prožívání přítomnosti" nám nabízí skrze vánoční biblické texty možnost procvičení se v aktivním naslouchání a následné komunikaci o prožití vánočního období. (4.2.4.) Dalším vhodným tématem k rozvinutí průřezového tématu osobnostní a sociální výchova v části sociální rozvoj žáka je látka v tematickém celku „Šíření křesťanství v Evropě" (5.5.5.)

Morální rozvoj:

Schopnost řešit problémy spolu s rozhodovacími dovednostmi vedou k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k rozhodování a řešení životních situací.

V této části tématu seznamujeme žáky s typy problémů ve vztazích mezi lidmi, jejich obvyklými příčinami, důsledky a strategiemi překonávání. Sledujeme reálné problémy křesťanů v této sekulární společnosti, dostáváme se ke konkrétním problémům žáků a společně hledáme řešení na daná témata. Při výuce si na konkrétním příkladu uvědomujeme mravní rozměry různých způsobů lidského chování.

Tuto část průřezového tématu procvičíme při tématu „Bible průvodce naším životem", kde se věnujeme biblické postavě Mojžíše (4.1.2.) , nebo v tematickém celku „Objevení domova a vyjití na cestu k Bohu", kde dané téma můžeme rozvinout na biblické postavě Abraháma. (5.1.3.)

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola utváří a rozvíjí demokratické vědomosti, dovednosti a postoje potřebné pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti.

V tomto vzdělávacím období klademe důraz na vytváření společenství mezi žáky navzájem, vyučujícím a farností, kde žáci zakoušejí otevřené partnerství budované na principu evangelního poselství lásky a svobody. Tematický okruh rozvíjíme zaměřením se na dodržování pravidel života daných Abrahámovi a Mojžíšovi, která vedou k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti.

S tímto průřezovým tématem se setkáme v tematickém celku "Bible průvodce naším životem" v učivu o hořícím keři. (4.1.2.) Postava Abraháma nás vybízí k rozhodování se k novému životu a vydání se na cestu svého osobního života k plnohodnotnému životu v občanské společnosti. (5.1.3.)

Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá, vycházíme ze zkušeností a poznatků žáků z běžného života i mimořádných událostí rodině a získaných v obci a nejbližším okolí. Téma rozšiřujeme na sousední národy, na život v nich, zvyky a tradice.

V hodinách náboženství seznamujeme žáky s místními zvyky a tradicemi, které vycházejícími s křesťanství, které dalo Evropě tvář – Vánoce, velikonoce a slavnost místního kostela, srovnáváme je se slavením těchto svátků v okolních národech Evropy. Téma doplníme událostmi s života našich světců, kteří sehráli svoji nezastupitelnou roli v dějinách Evropy.

Přiblížení zvyků a tradic vycházejících z křesťanství, které prožíváme o Vánocích, velikonocích a při místních slavnostech patronů kostela nám toto téma otevře v učivu vztahujícím se k těmto událostem. (4.2.1., 5.4.4.) Učitel vede žáky v tomto tématu k poznání a

pochopení života a díla významných křesťanských Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobní vzory – patroni Evropy sv. Benedikt, sv. Cyril a Metoděj a další národní světci – sv. Václav, sv. Vojtěch. (4.2.3.,5.5.)

Multikulturní výchova

Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost. Klademe důraz na uplatňování principu slušného chování a kvalitu mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti.

Předmět náboženství rozvíjí tuto oblast v tomto tématu tím, že rozvíjí křesťanské chápání lidské osobnosti jako Božího obrazu, ze kterého plyne obecné uznání práva na lidskou důstojnost. Zejména při uplatňování principu slušného chování a kvality mezilidských vztahů vycházíme v tomto tématu z Ježíšova Horského kázání.

Tematický okruh průřezového tématu realizovaného skrze mezilidské vztahy se v hodinách náboženství uskuteční při probírání látky Horského kázání v tematickém celku – Ježíš povzbuzuje na cestě do Božího království. (4.3.1.,4.3.2.,4.3.3.)

Environmentální výchova

Lidské aktivity a problémy životního prostředí se rozvíjí v tomto okruhu v tomto zaměření: ochrana přírody a kulturních památek, uvést příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti, ochrana přírody při velkých církevních setkáních, krajinotvorné prvky.

Nepovinný předmět náboženství vytváří v tomto průřezovém tématu možnost otevřít biblický pohled na lidské aktivity a problémy životního prostředí. Na tomto základě rozvíjí porozumění vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na toto prostředí, pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání vůči prostředí. Pro toto téma je důležité si také uvědomit propojení mezi životním prostředím a péčí o kulturní památky na místní a regionální úrovni.

Tento okruh realizujeme v hodinách budováním pozitivního vztahu žáka k ochraně životního prostředí v tematickém celku „Objevení domova a vyjití na cestu k Bohu“ kde si žák ovědomuje, že svět je náš společný domov a my máme za něj osobní zodpovědnost. Učíme se

vnímat estetické hodnoty prostředí v místě bydliště popř. našeho regionu. (5.1.1.) Ve vyučování náboženství propojíme souvislosti mezi životním prostředím a kulturními památkami tak, že uskutečníme výlet k místním památkám, kde se seznámíme s historií, vznikem a umístěním v krajině. Naše aktivita přírodnímu prostředí se stává konkrétní skrze výzdobu tohoto místa nebo úklidem jeho okolí atd. (4.5.2)

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – v tomto tematickém okruhu pěstujeme kritický přístup ke zpravodajství a reklamě, učíme žáky rozlišování zábavných prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, vedeme k chápání podstaty mediálního sdělení, objasňujeme jeho cíle a pravidla.

Náplň učiva v nepovinném předmětu náboženství vede k využívání potenciálu médií jako zdroje informací a zábavy. Napomáhá rozvoji citlivosti vůči návykovým stereotypům při sledování televize, internetu a při trávení volného času u počítačových her. Pro uplatnění žáka v pluralitní společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa a s kterými se setkává v médiích. V tomto tematickém celku reagujeme na tyto potřeby při rozebírání obsahů konkrétních mediálních pořadů ve vyučovací skupině pomocí vzájemného dialogu a hledáním skutečné pravdy.

V učivu věnovanému vánočnímu období využíváme znalostí žák, které získal skrze média a porovnáváme se skutečnou biblickou zvěstí a současným křesťanským pohledem na prožití vánoční radostné zvěsti. (4.2.3.) V jiné části učiva se věnujeme velikonočnímu tajemství, tuto tématiku konfrontujeme se zpracováním v médiích a s probíraným učivem a s konkrétním životem v rodině a farnosti. (5.4.2.) Tímto vyhodnocováním konkrétních informací jak z médií, tak z konkrétního života konfrontujeme s životem podle křesťanských zásad a tím rozvíjíme citlivost vůči návykovým stereotypům a trávení volného času